

Comentariu la Cartea Apocalipsa 1-22: Partea B – W.J. Ouweneel

C. „Ceea ce va fi după acestea” (Apocalipsa 4.1-22.21)

Cuprins

C. „Ceea ce va fi după acestea” (Apocalipsa 4.1-22.21).....	1
III. Cei șapte îngerii cu cele șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6 – 11.18).....	2
A. Primele patru trâmbițe (Apocalipsa 8.6-13).....	2
1. Prima trâmbiță: pământul (Apocalipsa 8.7).....	3
2. Trâmbița a 2-a: marea (Apocalipsa 8.8,9).....	4
3. Trâmbița a 3-a: râurile și izvoarele de apă (Apocalipsa 8.10,11).....	4
4. Trâmbița a patra: soare, lună și stele (Apocalipsa 8.12,13).....	4
B. Ultimele trei trâmbițe (întreitul „Vai!”) (Apocalipsa 8.13-11.18).....	5
5. Trâmbița a cincea (primul „vai!”): lăcustele (Apocalipsa 9.1-12).....	5
6. Trâmbița a șasea (al doilea „vai!”): îngerii la râul Eufrat (Apocalipsa 9.13-21).....	9
Al 3-lea excurs: (Apocalipsa 10.1-11.13).....	12
A. Cartea mică deschisă (Apocalipsa 10).....	12
B. Cei doi martori (Apocalipsa 11.1-13).....	18
Cele șapte trâmbițe (continuare).....	26
7. A șaptea trâmbiță (al treilea „Vai!”): Anunțarea Împărăției lui Hristos (Apocalipsa 11.14-18).....	26
Al patrulea excurs:.....	30
Cele trei semne din cer (Apocalipsa 11.19-15.4).....	30
1. PRIMUL SEMN:.....	30
Femeia și fiul ei (Apocalipsa 11.19-12.18).....	30
2. SEMMUL AL DOILEA:.....	33
Cele trei fiare (Apocalipsa 12.3-13.18).....	33
(a) Balaurul (Apocalipsa 12.3-18).....	33
(b) Fiara care se ridică din mare (Apocalipsa 13.1-10).....	44
(c) Fiara care se ridică din pământ (Apocalipsa 13.11-18).....	49
Sub-excurs:.....	54
Șapte scene din necazul cel mare (Apocalipsa 14.1-20).....	54

3. AL TREILEA SEMN:.....	65
Învingătorii (Apocalipsa 15.1-4)	65

III. Cei șapte îngerii cu cele șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6 – 11.18)

A. Primele patru trâmbițe (Apocalipsa 8.6-13)

În Apocalipsa 4.5 găsim o introducere la furtuna care se va porni atunci, dar în Apocalipsa 8 este vorba de furtuna propriu-zisă, care se va dezlănțui pe pământ (compară cu versetul 5c). Pentru cei șapte îngerii a venit momentul să sune cu trâmbița (versetul 6). Am spus deja că numărul șapte în Apocalipsa întotdeauna se poate împărți în grupe de patru și trei. Astfel primele patru peceți (Apocalipsa 6.1-8) sunt în legătură cu cele patru ființe vii. Și aici cele patru trâmbițe constituie un întreg, căci ele se referă în primul rând la pământ, în al doilea rând la mare, în al treilea rând la râuri și la izvoare de apă și în al patrulea rând la soare, lună și stele. Aici avem a face cu cele patru domenii mari ale creației. Aceste patru domenii sunt amintite din nou în Apocalipsa 14.6,7 în legătură cu vestirea Evangheliei veșnice. Deci judecățile primelor trâmbițe trebuie să lovească aceste patru domenii. Însă aceasta nu înseamnă că lumea întreagă va fi lovită direct de ele. Permanent este vorba de o „a treia parte” (de douăsprezece ori în versetele 7-12). Aceasta arată clar că nu întreg pământul este lovit direct de ele. Ele vor fi vărsate mai întâi pe partea locuită a lumii, care poartă responsabilitatea cea mai mare, și anume creștinătatea cu numele. Ne amintim că toți credincioșii au fost luați în cer la răpirea Bisericii; deci aici este vorba de creștinătatea falsă, care rămâne pe pământ. Ar putea deci ca aici să fie lovită în mod deosebit Europa de vest „creștină”, dar și celelalte ținuturi în care mulțimea poporului declară că aparține lui Hristos, dar în realitate Îl resping. Din motivul următor aici se poate gândi înainte de toate la Europa de vest: în Apocalipsa 12.4 citim că coada balaurului trage după sine „a treia parte” din stelele cerului și le aruncă pe pământ. Balaurul înfățișează aici, așa cum va deveni clar mai târziu, însușirile Împărăției Romane restabilite. Satan exercită autoritate în această împărăție; de aceea gândim că „partea a treia” se referă la ținutul Imperiului Roman. Balaurul trage după sine stelele; stelele sunt imaginea acelora care au misiunea de a răspândi lumina cerească pe pământ. Aici trebuie să ne gândim înainte de toate la autoritățile spirituale și religioase înalte. Balaurul va pune la o parte pe acești conducători religioși și va lua puterea în mâinile lui. Este de așteptat că acei conducători spirituali aduși la cădere se întâlnesc înainte de toate pe teritoriul vechii Europe „creștine” – un alt argument pentru presupunerea că „partea a treia” atât în Apocalipsa 12.4 cât și în pasajul nostru se referă înainte de toate la Europa de vest, unde va fi reinstaurat Imperiul Roman.¹ Am văzut că în cadrul celor șase peceți din Apocalipsa 6 viața politică și economică ajunge într-o stare de dezordine. Vor avea loc schimbări enorme, așa că din haos se poate reînființa Imperiul Roman. Vestul va fi pur și simplu constrâns să se unească. Deja astăzi trăim cum Europa este pe drumul de a deveni una. Însă în curând țările din Europa de vest vor fi constrânse să-și unească mult mai

---

¹ Mulți comentatori moderni resping această interpretare referitoare la „partea a treia”. Dar că nu poate fi vorba de o redare vagă, că „mulți” înseamnă într-adevăr „mulți”, devine clar din versetul 11, unde se spune simplu „mulți dintre oameni”. Dacă textul vorbește așa de categoric și așa de des despre o „a treia parte”, aceasta trebuie să aibă un înțeles profund. Comentatorii, care resping interpretarea prezentată, nu au o alternativă mai clară.

mult forțele. Și acesta va fi momentul când un despot va recunoaște ocazia să arunce la pământ „stelele” și el însuși să preia puterea.

1. Prima trâmbiță: pământul (Apocalipsa 8.7)

Vrem să studiem cele patru judecăți, care vor lovi vestul prin primii patru îngeri.

„Și cel dintâi a sunat din trâmbiță: și a venit grindină și foc amestecate cu sânge și au fost aruncate pe pământ; și a treia parte a pământului a fost arsă; și a treia parte din copaci a fost arsă, și toată iarba verde a fost arsă” (Apocalipsa 8.7). Capitolele 8 și 9 sunt deosebit de grele, deoarece avem a face întotdeauna cu o vorbire simbolică. Aceasta înseamnă că în multe cazuri nu putem spune cu certitudine cum se pot împli toate acestea și care este înțelesul fiecărui simbol.² Din fericire Scriptura face suficient de clar care este înțelesul general al simbolurilor folosite. Dar Duhul Sfânt nu ne-a descoperit despre ce autoritate deosebită, despre care căpetenie sau domnitor este vorba prin simbolurile respective. Motivul ar putea fi ca noi să nu ne satisfacem curiozitatea. Dumnezeu nu ne dă o relatare detaliată a evenimentelor viitoare, ci în trăsături mari El ne arată principiile morale care stau la baza lor, așa că noi putem învăța din ele.

Copacii reprezintă autoritățile îngâmfate (Judecători 9.8-15; Ezechiel 31.3-9; Daniel 4.4-27), și iarba verde reprezintă în Scriptură bunăstarea (Isaia 15.6; Zaharia 10.1). Deci primul semn va fi dispariția bunăstării, pe care o savurăm astăzi. Grindina este o putere a judecății care vine din cer (compară cu Apocalipsa 11.19; 16.21; Isaia 28.2,17; Ezechiel 38.22), focul este judecata mistuitoare a lui Dumnezeu (compară cu Apocalipsa 20.10,14,15; Deuteronomul 32.22; Isaia 33.14; Luca 16.24), și sângele, care este despărțit de trup, vorbește despre moarte; este vorba despre o moarte morală, care va ataca orice formă de bunăstare (compară cu Apocalipsa 6.12; 16.3-6; Ioel 2.20).

---

² Referitor la această ultimă întrebare vezi partea A, capitolul 4. Cu privire la cealaltă posibilitate de explicare, și anume să explici textual pasajul, nu se va trata în text. Smith (pag. 139) face o paralelă la bomba atomică. Walvoord (pag. 153-157) gândește la o interpretare textuală din cauza paralelei la plăgile din Egipt (transformarea apei în sânge; grindina; trei zile de întuneric). Apoi, „muntele mare” (versetul 8) și „steaua mare” (versetul 10) ar fi ceva de natura unei mase mari din univers (magma vulcanică?, un meteorit?). Apoi, rezultatul acestor patru judecăți ar fi un deranjament crescând al vieții naturale: vegetația, viața din mări și călătoriile cu vaporul, râurile și izvoarele, lumina corpurilor cerești. Desigur această explicație trebuie luată în serios; sunt însă detalii care nu se pot înțelege textual, cum ar fi „grindină și foc amestecate cu sânge” (versetul 7), vulturul (versetul 13), lăcustele cu înfățișare surrealistică (Apocalipsa 9.7-10) și oștirea de 200 de milioane în Apocalipsa 9.16 (numai dacă este vorba nu de o oștire omenească, ci de una demonică; însă în acest caz ar fi prezentare simbolică). Așa pe cât de simplu Walvoord înțelege textual steaua, la fel de simplu el interpretează simbolic steaua din Apocalipsa 9.1 (pag. 158); este aceasta consecvent? Nu arată numele stelei (versetul 11) spre un înțeles simbolic al stelei? Ce sens are un nume pentru un meteorit? Un înțeles textual continuu pare să nu fie posibil.

Dar nici un înțeles exclusiv simbolic nu este posibil; astfel corăbiile în versetul 9 sunt înțelese de fapt în adevăratul sens al cuvântului. Mai mult chiar: probabil lăcustele-scorpion (Apocalipsa 9.3,7-10) sunt „literalmente” monștri infernali demonici (Peake, pag. 181; Smith pag. 143,144). Greijdanus (pag. 142-145) caută o cale de mijloc între interpretarea simbolică (de exemplu munți și stele) și interpretarea textuală, care domină la el. Nimeni nu poate spune cu certitudine unde este limita de demarcare între interpretarea simbolică și cea literală.

2. Trâmbița a 2-a: marea (Apocalipsa 8.8,9)

„Și al doilea înger a sunat din trâmbiță: și ca un munte mare aprins de foc a fost aruncat în mare; și a treia parte din mare a devenit sânge” (versetul 8). Ieremia 51.25 lămurește că un „munte mare aprins de foc” înfățișează o putere mondială puternică (compară și cu Apocalipsa 6.14; 16.20; Isaia 2.2; Daniel 2.35; Zaharia 4.7). Această putere mondială puternică nu va fi Împărăția Romană, care tocmai s-a reînființat, și nici împăratul din nord (Daniel 11.40-45), care va fi judecat la venirea Domnului. Sunt comentatori care gândesc că sunt Statele Unite ale Americii, dar aceasta nu se poate spune cu certitudine.

Expresiile „marea” și „pământul”, care se întâlnesc de multe ori în Apocalipsa, pot fi interpretate astfel: pământul este caracterizat prin ordine și stabilitate (adică, lumea civilizată condusă de un regim rânduit), în timp ce marea în permanentă mișcare, cu alte cuvinte în dezordine (compară cu Apocalipsa 13.1; 17.15; 18.21; Isaia 17.12; 57.20; Daniel 7.2,3). Prin aceasta poate fi vorba de țări în care domnește anarhia sau revolta. Putem deci spune, că un munte mare (o putere mondială) se prăbușește într-o mare de revoluție și anarhie, și prin aceasta are un efect nimicitor (versetul 9; compară cu Țefania 1.3). Finalul versetului acesta ne învață că „a treia parte din corăbii a fost nimicită”, și aceasta înseamnă că această a doua trâmbiță paralizează comerțul și în sens larg comunicarea în partea de vest.

3. Trâmbița a 3-a: râurile și izvoarele de apă (Apocalipsa 8.10,11)

„Și al treilea înger a sunat din trâmbiță: și a căzut din cer o stea mare, arzând ca o făclie; și a căzut peste a treia parte din râuri și peste izvoarele apelor” (versetul 10). Am văzut că o stea simbolizează o autoritate umană puternică, care radiază lumină cerească (am discutat aceasta la Apocalipsa 1.20). Aici vedem o stea mare, nu un soare și nici o putere subordonată ca luna, ci un mare purtător de lumină. Probabil aici reprezintă un om de la care se așteaptă ca el să devină conducătorul religios pentru lumea din vest. Vedem această stea căzând din cer peste râurile și izvoarele de apă ale „a treia părți” din lume.³ Numele stelei este Pelin, amărăciune.⁴

„... și a treia parte din ape a devenit pelin și mulți dintre oameni au murit din cauza apelor, pentru că se făcuseră amare” (versetul 11). Oamenii în groaza lor vor trebui să constate că această persoană este un înșelător, care le va amări viața în așa fel că izvoarele spirituale, care ar trebui să fie de fapt adevărate izvoare de învioreare (compară cu Ioel 3.18), devin amare.

4. Trâmbița a patra: soare, lună și stele (Apocalipsa 8.12,13)

---

³ Se merită osteneala să se ia seama la cel mai mic detaliu. Astfel în versetele 7 și 8 se spune „aruncată” - ceea ce arată spre o putere mare pe planul secund – în timp ce în versetul nostru se spune „căzut”, ceea ce se referă mai degrabă la o prăbușire a puterii respective. Unii gândesc că această stea „Pelin” se referă la antihrist sau la satan, dar aceasta este o presupunere la fel ca identificarea muntelui mare din versetul 8 cu Statele Unite ale Americii (vezi textul). Dacă aici ar fi realmente vorba de antihrist, atunci am avea a face cu aceeași stea ca cea din Apocalipsa 9.1 (vezi textul de acolo).

⁴ Aceasta este denumirea pentru diferite soiuri de plante din grupa artemisa, mai ales artemisa absinthium, respectiv pentru extractul de plante foarte amar. Ca denumire pentru amărăciune, cuvântul se întâlnește în Deuteronomul 29.18; Proverbe 5.4; Ieremia 9.15; 23.15; Plângerile lui Ieremia 3.15,19; Amos 5.7; 6.12.

„Și al patrulea înger a sunat din trâmbiță: și a fost lovită a treia parte din soare și a treia parte din lună și a treia parte din stele, ca să fie întunecată a treia parte din ele și ziua să nu-și arate a treia parte din ea și noaptea tot așa” (versetul 12). Astfel de evenimente vor fi necesare în Imperiul Roman, ca să aducă la putere pe despot; cu alte cuvinte: mulți conducători vor fi răsturnați (compară iarăși cu Apocalipsa 12.4). Dacă acești conducători vor poseda puterea unui soare sau puterea mai mică a unei luni sau a unei stele, toate vor fi lovite, și prin aceasta ia naștere întuneric spiritual. Aceasta încă nu este judecata finală; mai târziu este încă o dată vorba de soare (Apocalipsa 16.8). Evident va fi necesar ca mai mulți conducători să cadă, înainte ca Imperiul Roman să ajungă în acest timp de groază sub autoritatea unui monarh absolut. În Apocalipsa 13 vom studia alte detalii în privința aceasta. Aici putem arunca o privire la evenimentele care vor avea loc în acest timp. Multe lucruri sunt încă neclare și de neînțeles, dar în Apocalipsa 12-14 vom găsi alte detalii, înainte să fie vorba de cele șapte potire, și atunci se va putea explica ceva mai bine unele întrebări. Acolo vom citi, printre altele, mai mult despre balaur (satan), care se menține pe planul secund, despre prima fiară (monarhul absolut al Imperiului Roman) și în final și despre fiara a doua, antihrist. Deci abia în Apocalipsa 12-14 se face o interpretare detaliată.

B. Ultimele trei trâmbițe (întreitul „Vai!”) (Apocalipsa 8.13-11.18)

Am văzut că până acum este vorba numai despre judecăți introductive. Însă acum începe faza acută a acestor judecăți. Vedem „un vultur zburând în mijlocul cerului, spunând cu glas tare: «Vai, vai, vai de cei care locuiesc pe pământ»” (versetul 13). Aceste trei vai-uri⁵ arată că așa cum primele patru trâmbițe aparțin împreună, la fel și ultimele trei constituie un întreg. Aceste „vai-uri” nu constau atât de mult într-o înrăutățire a relațiilor de viață, așa cum era cazul până acum în Apocalipsa. Judecățile lovesc acum direct pe oameni. Vulturul este simbolul iuțelii cu care judecata vine din cer. El pândește prada lui de departe, când zboară foarte sus în aer. Cu putere mare și repeziciune mare se aruncă asupra prăzii sale. La fel va fi și cu ultimele judecăți ale lui Dumnezeu (compară cu Deuteronom 28.49; Ieremia 48.40; Osea 8.1; Habacuc 1.8; Matei 24.28).

„...cei care locuiesc pe pământ” nu sunt credincioșii. Credincioșii se găsesc desigur pe pământ, dar ei nu „locuiesc” aici, ei nu au aici „o cetate stătătoare” (Evrei 13.14). Expresia „cei care locuiesc pe pământ” se referă întotdeauna în cartea Apocalipsa la cei care s-au stabilit pe pământ, care se simt aici acasă, care aparțin pământului și care vor fi judecați împreună cu pământul (vezi cele spuse la Apocalipsa 3.10; 6.10). După trei judecăți indirecte avem aici a face cu trei judecăți foarte directe, care vor lovi pe oamenii care „locuiesc” pe pământ. Nu ne-am putea imagina judecăți mai îngrozitoare decât acestea trei, cea mai gravă dintre ele va veni abia când va veni al treilea „vai”, când se vor revărsa cele șapte potire.

5. Trâmbița a cincea (primul „vai!”): lăcustele (Apocalipsa 9.1-12)

---

⁵ De fapt vai-uri nu este cuvântul potrivit, căci aici nu este vorba de un „vai” ca substantiv, așa cum este cuvântul *odin*, „durere(le nașterii)” (Matei 24.8; Faptele apostolilor 2.24; 1 Tesaloniceni 5.3), ci de o exclamație: „vai” (*oeai*; să se ia seama la pronunțarea fonetică!), chiar dacă cuvântul poate fi precedat de un substantiv (Apocalipsa 9.12; 11.14). Întreitul „vai!” corespunde judecăților trâmbițelor a cincea, a șasea și a șaptea.

Apocalipsa 9 tratează judecățile trâmbiței a 5-a și a 6-a, care corespund primului și celui de-al doilea „vai!”.

Versetele 1-6

„Și al cincilea înger a sunat din trâmbiță: și am văzut o stea căzută din cer pe pământ” (versetul 1). La începutul acestei pericope vedem că acestei stele îi este dată (de Hristos?) „cheia fântânii Adâncului”⁶ – adică dreptul de a dispune peste puterile întunericului (compară cu Apocalipsa 1.18; 3.7) – și la sfârșit (versetul 11) vom vedea că steaua va fi umbrită de puterea satanei, care dă autoritate „stelei”. Deoarece din Apocalipsa 13.11,12 rezultă că antihrist stă sub autoritatea balaurului (a lui satan), presupunem că această stea simbolizează pe antihrist.⁷ „Și a deschis fântâna adâncului; și s-a ridicat fum din fântână” (versetul 2). Fumul întunecă totul și împiedică vizibilitatea.⁸ Vedem aici cum fumul întunecă soarele, care în mod normal răspândește lumină și căldură. Fumul strică și aerul, ceea ce este probabil un simbol al atmosferei spirituale a societății umane (compară cu Apocalipsa 16.17); orice formă de viață spirituală este contaminată.

Puteri satanice sunt eliberate aici din prăpastia adâncului și vin pe pământ (versetul 3). Dacă în Apocalipsa 8 la expresia „a treia parte” ne-am gândit la Europa de vest (la fel și în versetele

---

⁶ „Adâncul” (*abyssos*) se întâlnește de șapte ori în cartea Apocalipsa: ca domeniu al lui Abaddon (Apocalipsa 9.1,2,11; compară cu Luca 8.31), locul de unde se ridică fiara (Apocalipsa 11.7; 17.8) și ca loc unde va fi închis satan timp de o mie de ani (Apocalipsa 20.1,3). Numai în Apocalipsa 9 este vorba de abisul adâncului: un puț adânc, care conduce de pe pământ spre infern și a cărui intrare poate fi încuiată. În Romani 10.7 *abyssos* desemnează lumea duhurilor. Paralela între Apocalipsa 11.7 și 17.8, pe de o parte, și Apocalipsa 13.1, pe de altă parte, ar putea însemna că adâncul conține apă („marea”); probabil aici ar trebui să ne gândim la un ocean străvechi (*tehom*, „adânc”, „torent”: Geneza 1.2; compară cu Geneza 49.25; Deuteronomul 33.13). Conform cu 1 Enoh, *abyssos* este localitatea de ședere a lui satan, al îngerilor căzuți și al oamenilor căzuți (Charles I, pag. 240,241).

⁷ Alții (Smith, Walvoord, Johnson) consideră că steaua este satan și sunt de părere că pasajul corespunde cu Apocalipsa 12.7-9 (compară și cu Isaia 14.12,17; Luca 10.18). Un argument pentru aceasta este că stea înseamnă deseori îngerii (vezi adnotarea 33). Eu diferențiez însă (ca de exemplu Mounce, pag. 197) între „steaua” care deschide Adâncul (= antihrist) și „îngerul Adâncului” în versetul 11, care iese din Adânc împreună cu oștirea lui (= satan sau cel puțin un înger demonic cu poziție înaltă). Mounce (pag. 192) propune că această stea este una din stelele care în Apocalipsa 12.4 sunt aruncate de balaur pe pământ, dar el este de părere că steaua-înger ar fi un mesager bun al lui Dumnezeu, probabil identic cu îngerul din Apocalipsa 20.1; „căzut” în versetul 1 ar însemna simplu „coborât”. Greaca Apocalipsei are însă pentru acesta un cuvânt bun (vezi Apocalipsa 3.12; 10.11), în timp ce „a cădea” avea deja un înțeles negativ deja în Apocalipsa 8.10. De aceea ar trebui mai degrabă să se gândească la o putere rea.

⁸ Fumul este amintit de douăsprezece ori în Apocalipsa, din acestea de șase ori în Apocalipsa 9. De două ori este vorba de fum sfânt: în cazul tămâii (apocalipsa 8.4) și în cazul gloriei lui Dumnezeu (Apocalipsa 15.8). De zece ori este vorba de fumul focului judecății; de aceea compararea cu un cuptor (Apocalipsa 9.2,3, de patru ori; compară cu Exodul 19.18). Foc din botul cailor (Apocalipsa 9.17,18) și din incendierea Babilonului (Apocalipsa 18.9,18; 19.3). Mai rămâne Apocalipsa 14.11 („fumul chinului lor”), ceea ce trebuie să se refere la focul iadului. Smith (pag. 143) leagă această expresie cu pasajul nostru și este de părere că fumul vine din adânc din chinurile celor condamnați (compară cu Luca 16.24). Aceasta poate fi așa numai dacă *abyssos* (versetul 1) este totodată același lucru cu ceea ce probabil vrea să se spună în Romani 10.7 (vezi adnotarea 183), deci locul de ședere al morților, deci este identic cu Hadesul (compară cu Faptele apostolilor 2.27). Unii (Moffatt, Greijdanus) gândesc la aspectul unui fum. Ei interpretează versetul 3 așa, că fumul este în realitate un roi de lăcuste sau se împarte în diferite lăcuste.

Apocalipsa 9.15,16), aici în cazul expresiei „pământ” ne gândim înainte de toate la Palestina, și anume pentru că în versetul 4 vedem că puterile rele au voie să producă pagubă numai oamenilor care nu au pecetea lui Dumnezeu pe frunțile lor. În Apocalipsa 7.4 am văzut că cei 144.000 de pecetluiți vin din Israel. De aceea gândim că în pasajul acesta este vorba despre o judecată asupra iudeilor, care nu au pecetea lui Dumnezeu, deci iudei necredincioși, care se vor supune domniei lui antihrist.⁹ De aceea în versetul 11 este numit mai întâi numele ebraic al conducătorului demonic al lăcustelor (numele grecesc se referă la „vai”-ul al doilea).

Puterile rele sunt comparate cu lăcustele (Exodul 10.12-20; Ioel 1.4-7). Acestea sunt insecte care distrug tot ce găesc. Dacă în versetul 4 li se poruncește să nu distrugă iarba verde și copacii, aceasta este absolut contrar naturii lăcustelor normale, și aceasta subliniază caracterul lor simbolic. Ele trebuie să vatăme pe oamenii care nu au pe frunțile lor pecetea lui Dumnezeu, adică să-i chinuie, pentru ca ei să se întoarcă la Dumnezeu (compară versetele 20, 21 și Apocalipsa 16.9). Aceste „lăcuste” primesc o putere diabolică asemenea scorpionilor pământului (versetul 3), ca să înțepe foarte dureros pe oameni cu viclenie și pe ascuns (compară cu versetele 5 și 10; Luca 10.19).

Antihrist va dispune de puteri satanice. Prin aceasta va înșela pe iudeii necredincioși să creadă în învățătura falsă cea mai îngrozitoare, care a existat vreodată (compară cu Matei 12.45; 2 Tesaloniceni 2.11,12; Isaia 28.15-18). Învățăturile mincinoase vor fi așa de îngrozitoare, că oamenii vor încerca să scape de ele, prin aceea că vor căuta moartea, dar nu o văr găsi (versetul 6). Înțepătura lăcustelor-scorpion nu este ucigătoare, dar este așa de dureroasă, că oamenii vor căuta să scape prin moarte de chinuri. Cât de îngrozitor va fi aceasta: ei vor merge atât de departe, că mai bine vor să moară decât să suporte această chinuire spirituală. Influențele demonice vor avea acces enorm la inimile lor, și aceasta aruncă lumină asupra evoluțiilor pe care noi le observăm deja astăzi în jurul nostru: ocultismul, spiritismul, magia, vrăjitoriile devin tot mai puternice în vest, și numărul adeptilor acestor curente crește zilnic. În versetele 20 și 21

---

⁹ Expresia „antihrist” se întâlnește numai în epistolele lui Ioan. În timpul din urmă el este marele adversar al lui Hristos, care se declară Hristos în locul adevăratului Hristos (compară cu Ioan 5.43). El tăgăduiește atât iudaismul (1 Ioan 2.22a) cât și creștinismul (1 Ioan 2.18,22b; 4.4; 2 Ioan 7), chiar dacă el se prezintă iudeilor necredincioși și creștinătății cu numele ca adevăratul Mesia (compară cu Matei 24.23,24). El este descris și în alte locuri din Scriptură, fără să se facă aici o justificare (vezi detaliat: *Viitorul cetății marelui Împărat*), numesc aici următoarele:

(a) El este omul păcatului, fiul pierzării, cel fărădelege, care se lasă adorat ca Dumnezeu în Templul din Ierusalim (evident restaurat) (2 Tesaloniceni 2.3-12).

(b) El este fiara ieșită din pământ (Apocalipsa 13.11-17) sau profetul mincinos (Apocalipsa 16.13; 19.20; 20.10), întotdeauna în legătură cu fiara ieșită din mare, adică monarhul absolut al Imperiului Roman, și subordonat lui.

(c) Ca Mesia fals (împăratul uns) el va fi și împăratul fals (deținătorul puterii) din statul Israel (Isaia 30.33; 57.9; Daniel 11.36), păstorul netrebnic din Zaharia 11.16,17. În această postură el face un legământ cu domnitorul roman, fără ca aceasta să-i fie de folos împotriva împăratului nordului (Daniel 9.27; 11.36,45; compară cu Isaia 28.15-19).

(d) Hristos la venirea Lui îl va judeca în Armagedon pe el și pe fiara din mare (2 Tesaloniceni 2.8; Apocalipsa 19.11-21; compară cu Isaia 11.4b; 30.33; Zaharia 11.17).

De aceea antihrist nu trebuie să fie pus pe aceeași treaptă nici cu Biserica Catolică, nici cu papalitatea și nici cu vreunul din papi, așa cum mulți protestanți sunt mereu de această părere. Papalitatea apare în cartea Apocalipsa în cu totul altă imagine, aceea a Babilonului cel mare (Apocalipsa 17). Antihrist nu este un sistem, ci o persoană foarte concretă. El nu trebuie pus nici pe aceeași treaptă cu fiara care iese din mare, cu marele domnitor peste Împărăția Romană reînființată (vezi în privința aceasta expunerea la Apocalipsa 13). Reședința lui nu este în Roma, ci în Ierusalim; puterea lui nu este în primul rând o putere politică, ci una religioasă.

lucrurile sunt numite cu numele; de acolo înțelegem că va veni un timp în care oamenii se vor îndrepta spre vrăjitorie, curvie, închinare la demoni, toate lucruri care stau în legătură cu slujirea idolilor.

Puterile satanice, așa cum s-a spus, vor pune stăpânire pe oameni așa de mult încât ei vor vrea mai bine să moară decât să fie chinuiți de acești demoni. În evangheliile găsim deja exemple cum demonii încearcă să-i mănă pe oameni în moarte (Marcu 5.1-5; 9.17-22,26). Citim aici că moartea va fugi de la oameni, așa că ei nu vor mai putea să se sinucidă.¹⁰ Oamenii vor fi chinuiți timp de cinci luni în felul acesta (versetul 10). Este greu să se spună dacă această indicare a timpului trebuie înțeleasă textual, însă în orice caz „cinci luni” se referă la o perioadă destul de lungă, dar limitată. Este ciclul normal de viață al lăcustelor, care durează din luna mai până în luna septembrie. Ele chinuie ca un scorpion, atunci când înțeapă un om: el injectează veninul cu viclenie, fără să-ți dai seama. La fel vor fi chinuiți spiritual oamenii care se supun naivii puterii satanice.

„Și înfățișarea lăcustelor era asemenea unor cai pregătiți pentru război” – deci ele sunt foarte agresive – „și pe capetele lor erau ca niște cununi asemenea aurului” (versetul 7). Cununi înseamnă aici cununi de lauri [de biruitori]; este deci vorba de o putere care triumfă asupra păcătoșilor. „... și fețele lor erau ca fețele de oameni; și aveau păr, ca părul femeilor” (versetele 7c și 8a). Aceasta înseamnă că din față ele arată ca „bărbații”, dar pe dinapoi ca femeile (compară cu 1 Corinteni 11.15). Părul lor lung arată spre dependență și aceasta înseamnă că ele sunt dependente de o putere superioară, și anume de satan (compară cu versetul 11). Așa cum părul lung al femeii este un semn al unei poziții în concordanță cu ordinea creației lui Dumnezeu, la fel aceste puteri sunt supuse unei puteri mai înalte, și anume puterii lui satan.¹¹

„... și dinții lor erau ca de lei (compară cu Ioel 1.6), și aveau platoșe ca platoșele de fier” (versetele 8 și 9). Puterea lor este brutală și fără milă. În afară de aceasta „vuietul aripilor lor era ca vuietul carelor și a multor cai, alergând la război” (compară cu Ioel 2.5). Ele intră în Țara Sfântă și se comportă foarte brutal: „... ele au cozi, asemenea scorpionilor, și ace; și puterea lor este în cozile lor, ca să-i vatăme pe oameni cinci luni” (versetul 10). Ele produc oamenilor pagube spirituale, prin aceea că-i fac să sufere chinuri îngrozitoare. Ceea ce urmează după aceea este important. „Au un împărat peste ele, pe îngerul Adâncului” (versetul 11a). Și aceasta arată că este vorba de lăcuste simbolice, căci lăcustele normale nu au împărat (Proverbele 30.27). Acest împărat nu este încă „fiara care se ridică din pământ” în toată mărimea ei (Apocalipsa 13.11-18), dar avem aici deja parte de o primă dovadă a puterii ei rele și anume la începutul acțiunii lui satan în Iudeea. „... numele său în evreiește este Abaddon [adică, distrugere] și în grecește are numele Apolion [adică, distrugere]” (versetul 11b). Satan, ucigașul oamenilor, mincinosul de la început (Ioan 8.44) are autoritate asupra acestor puteri mari a Adâncului; ele

---

¹⁰ Moartea, pe care cei răi au adus-o deseori martirilor (Apocalipsa 6.9; 13.7,10; 20.4), ca să zicem așa, fuge dinaintea lor. Această căutare a morții stă în contrast mare cu dorința lui Pavel „de a pleca și să fie împreună cu Hristos” (Filipeni 1.23). Pentru unul moartea duce la viața veșnică, pentru celălalt este „scăparea” de chinul de pe pământ spre chinuirea în iad (Luca 16.24) și în final în iazul de foc (Apocalipsa 14.9-11; 20.10) (Mounce, pag. 195).

¹¹ Unii comentatori interpretează textual descrierea din versetul 7c, ca descriere a înfățișării exterioare a acestor monștri ai iadului. Ei se referă la cuvinte cum ar fi „asemenea” (= ca și) și „ca” (= ele arătau ca). Capul unei lăcuste se aseamănă de exemplu cu capul unui cal, impresia de cunună de aur ia naștere probabil prin pieptul galben. În cazul părului de femeie se gândește sau la tentaculele sau la părul aspru și scurt al lăcustelor sau la unii războinici cum ar fi parții sau perșii (compară cu Samson în judecători 16.13.19; Absalom în 2 Samuel 14.25,26). Poeții arabi compară capul lăcustelor cu un cal, pieptul cu un leu, picioarele cu o cămilă, trupul cu un șarpe și tentaculele cu părul lung și ondulat al fetelor (Moffatt, pag. 407). În versetele 10,11 verbele sunt la timpul prezent, ceea ce întărește vivacitatea descrierii.

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

ascultă de poruncile lui. Aici este vorba de îngeri, care ca și el au căzut în păcat (compară cu Matei 35.41). Satan va da lui antihrist puterea lui (Apocalipsa 13.11). Numele ebraic arată spre legătura pe care antihrist o va avea cu poporul iudaic (compară cu Ioan 5.43; 1 Ioan 2.22; Apocalipsa 13.12-17).¹²

„Întâiul vai a trecut. Iată, mai vin două vaiuri după acestea” (versetul 12). „Vaiul” al doilea (versetele 13-21) conține judecata vestită prin trâmbița a șasea și se referă din nou la Împărăția Romană (de aceea numele al doilea în versetul 11: Apolion). „Vaiul” al treilea urmează abia în Apocalipsa 11.15-18 (compară cu versetul 14) și conține judecata vestită prin trâmbița a șaptea.

6. Trâmbița a șasea (al doilea „vai!”): îngerii la râul Eufrat (Apocalipsa 9.13-21)

Ajungem acum la al doilea „vai!”. „Și al șaselea înger a sunat din trâmbiță” (versetul 13). În versetele 15 și 18 este din nou vorba de „a treia parte”, ceea ce arată că aici avem a face cu Împărăția Romană (vezi expunerile la Apocalipsa 8.6-12). Aici nu este o judecată asupra relațiilor de viață cum ar fi bunăstarea sau economia, nu în primul rând o judecată asupra omenirii prin chinuri spirituale, prin învățături rădăcitoare, ci înainte de toate de o judecată prin război. Dumnezeu va trimite împotriva Împărăției Romane o oștire puternică. „Și al șaselea înger a sunat din trâmbiță: și am auzit un glas din cele patru coarne ale altarului de aur care este înaintea lui Dumnezeu.” Este frumos să vedem aici altarul de aur, simbolul rugăciunii de mijlocire a Domnului Isus pentru ai Săi, deoarece el ne dă impresia că această judecată este răspunsul la rugăciunea de implorare a sfinților, care au cerut răzbunare și eliberare (Apocalipsa 6.9-11; compară cu Apocalipsa 8.3). Răspunsul răsună de pe altarul tămâierii, dintre coarnele, care vorbesc despre puterea care se extinde peste întreg pământul. Cele patru coarne corespund celor patru colțuri ale pământului, deci toate locurile unde se află credincioși și necredincioși (compară cu cele patru împărății din Daniel 2 și 7): credincioșii sunt salvați din mijlocul necredincioșilor și necredincioșii sunt nimiciți prin aceeași putere.

„...și am auzit un glas” – de la Dumnezeu? – de la „celălalt înger” din Apocalipsa 8.3-5? – „spunând celui de-al șaselea înger care avea trâmbița: «Dezleagă-i pe cei patru îngeri care sunt legați la râul cel mare Eufrat!”¹³ Și cei patru îngeri, care erau pregătiți pentru ceasul și ziua și luna și anul acela, au fost dezlegați, ca să omoare a treia parte din oameni” (versetul 14 și 15). De fapt nu este nici un motiv ca râul Eufrat să nu se înțeleagă în sensul adevărat al cuvântului. Râul acesta a constituit permanent granița între Israel în sensul cel mai larg (Geneza 15.18) și puterile din răsărit, în mod deosebit Asiria. În timpul lui Ioan Eufrat constituia totodată granița

---

¹² Mulți comentatori văd în numele Apolion o aluzie la dumnezeul grec Apolo, al cărui nume derivă de la același cuvânt de bază („a distruge”) și lăcustele făceau parte din simbol lui. Versetul exprimă apoi dezgust față de împărăția romani, care afirmă că stau într-o relație deosebită cu acest dumnezeu, și lasă să se înțeleagă că ei într-adevăr făceau parte din infern; împăratul puterilor demonice este împăratul din Roma personal (Beasley-Murray, pag. 162,163). După părerea mea această concepție este interesantă din punct de vedere profetic în măsura în care Apolion este o denumire a lui satan, relația între el (= balaurul) și împăratul roman (= fiara care se ridică din mare) este realmente vizibilă (vezi Apocalipsa 12.3; 13.1-4).

¹³ Numai aici un înger care sună cu trâmbița participă el însuși la judecata anunțată (Mounce, pag. 200). Și numai aici (versetul 17) Ioan face cunoscut că el a primit o descoperire într-o „viziune”.

între Imperiul Roman din timpul acela și puterile răsăritului, în mod deosebit parții.¹⁴ Vedem aici cum din răsărit vor veni oștiri puternice împotriva Imperiului Roman viitor. Cei patru îngeri stau deja demult pregătiți pentru această judecată.¹⁵ Realmente toate sentințele sunt gata pentru executare și fiecare așteaptă timpul lui Dumnezeu, până când ele vor fi vărsate peste pământ. Timpul acesta este hotărât exact pentru anul, luna, ziua și ceasul. „Și numărul oștirilor de călăreți era de douăzeci de mii de ori câte zece mii”, cu alte cuvinte 200.000.000 de călăreți (compară cu Psalmul 68.17)! Să ne imaginăm o oștire de 200.000.000 de soldați care năvălește din răsărit spre apus; aceasta va fi o amenințare îngrozitoare. Este aproape de neimaginat, că numerele trebuie înțelese în adevăratul sens al cuvântului, numai dacă aici se referă la puteri demonice care se ascund înapoia oștirilor pământești (compară cu Daniel 10.13,20; 2 Împărați 6.16,17).¹⁶ În orice caz putem accepta cu certitudine că moartea, despre care este vorba în versetul 15, este înțeleasă în sensul adevărat al cuvântului. „Și astfel am văzut caii în viziune și pe cei care ședeau pe ei: aveau platoșe de foc și de hiacint¹⁷ și de pucioasă” (versetul 17). Focul și pucioasa fac parte din domeniul iadului; iazul de foc arde cu pucioasă (Apocalipsa 14.10; 19.20; 20.10; 21.8). Deci aici este vorba de arme de apărare infernale (ceea ce rezultă din

---

¹⁴ Râul „mare” Euftrat (în Vechiul Testament deseori numit simplu „râul”; compară cu Deuteronomul 11.24) cu lungimea de aproximativ 2.865 km este cu mult mai însemnat decât celelalte râuri din vestul Asiei. Odinioară, cu mult spre răsărit de cursul râului, erau cele mai mari cetăți mesopotamiene cum ar fi Ur, Babel, Erec și Acad (Geneza 10.10). David și Solomon au stăpânit ținutul întreg până la Euftrat (1 Cronici 18.3; 2 Cronici 9.26). Romanii s-au temut întotdeauna de o posibilă invazie a parților peste râul Euftrat (Caird, pag. 122). În anii 58-62 a avut loc o invazie sângeroasă a cavaleriei parților. Cu privire la cozile cu capete (versetul 19) unii se gândesc la obiceiul parților ca în retragerea lor să arunce înapoi săgeți. Însă descrierea depășește cu mult o invazie a cavaleriei.

¹⁵ Cei patru îngeri din Apocalipsa 7.1-3, care stau la cele patru colțuri ale pământului, nu trebuie confundați cu cei patru îngeri „legați” la râul Euftrat (Apocalipsa 9.14,15). Făcând excepție de momentele și împrejurările diferite, ei au misiuni contrare: primii opresc puterile răutății, ultimii le dezleagă. Primii par să fie îngeri sfinți, ultimii îngeri răi (de aceea: „legați”; compară cu 2 Petru 2.4; Iuda 6). Autorii care doresc cu plăcere ca pentru toate figurile din Apocalipsa să găsească modele în literatura profetică de demult sau în cea apocaliptică, sunt uimiți că pentru acești îngeri în mod excepțional lipsesc astfel de modele (vezi Mounce, pag. 202). Moffatt (pag. 409) se gândește la posibile „căpetenii îngerești”, la îngeri protectori ai oștirii invadatoare (compară cu Daniel 10.13,20,21; 12.1).

¹⁶ Rămâne întrebarea, despre care oștire pământească poate fi vorba aici. Marele dușman al lui Israel din partea de nord în timpul din urmă este în primul rând „împăratul nordului” (Daniel 11.40-45), adică Siria și în mod deosebit Gog în „nordul cel mai îndepărtat” (Ezechiel 38 și 39), adică Rusia și aliații ei (între alții Iran și Irak). Primul pornește la luptă împotriva lui Israel scurt înainte de revenirea lui Hristos, al doilea scurt după aceea (vezi detaliat *Die Zukunft der Stadt des großen Königs = Viitorul cetății Marelui Împărat*). Este posibil ca în pasajul nostru să fie vorba de aceste atacuri succesive (compară și cu Apocalipsa 16.12); Scott (pag. 211,212) consideră că se poate deduce aceasta din pluralul „oștirilor” (versetul 16), însă acesta nu este un argument convingător. De asemenea împăratul nordului ca și Gog se vor sui împotriva lui Israel. Scott dimpotrivă este de părere că în pasajul nostru este vorba de Imperiul Roman. Și Caird (pag. 122) gândește la Ezechiel 38 și 39.

¹⁷ Conform lui Bauer roșul-închis (compară hiacint ca nume al unei pietre prețioase în Apocalipsa 21.10); conform altora albastru-închis ca și culoare a fumului. „De pucioasă” înseamnă în versetul acesta gălbui; este vorba probabil de culorile de bază roșu, albastru și galben.

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

platoșe), dar este vorba și de arme de atac:¹⁸ „... și capetele cailor erau ca niște capete de lei,¹⁹ și din gurile lor ieșeau foc și fum și pucioasă”; găsim aici din nou aceleași însușiri ale iadului. Sunt puteri demonice, îngrozitoare care dispun de cele trei plăgi amintite (foc, fum și pucioasă), prin care vor ucide „a treia parte” din oameni (deci din ținutul Imperiului Roman de vest).

„Pentru că puterea cailor este în gura și în cozile lor” (versetul 19). Din această descriere putem probabil deduce că aici este vorba nu numai de o putere politică, ci și că această putere aduce cu sine învățături false (compară cu versetele 5 și 10). Gura face aluzie la înghițire, coada la viclenie și trădare, ca să nimicească pe oamenii din Imperiul Roman. În mod ciudat judecata pornește aici în totalitate de la cai; călăreții nu joacă aici nici un rol.

Numai „a treia parte” este ucisă; nu este așa, că toți oamenii din Imperiul Roman vor fi nimiciți. Presupun că această putere de moarte se ridică împotriva acestui Imperiu. În orice caz vor rămâne încă foarte mulți oameni până la venirea Domnului Isus. Dar cui cad pradă acești oameni? Ocultismului și spiritismului, vrăjitoriei și magiei, puterilor demonice îngrozitoare ale violenței și pieirii. La ce să ne așteptăm de la o astfel de omenire? „Și restul oamenilor, care nu au fost uciși prin aceste plăgi”, au rămas desigur cruțați, dar ei „nu s-au pocăit de faptele mâinilor lor” (versetul 20). Probabil aceasta este una din afirmațiile cele mai impresionante ale acestei cărți! Inima oamenilor (creștinii cu numele din Europa de vest) va fi în momentul acesta așa de rea, că va refuza să se pocăiască, în ciuda judecăților îngrozitoare, pe care Dumnezeu le varsă peste pământ, cu scopul de a-i determina să se întoarcă (compară cu 2 Timotei 3.1-5). Ei vor rămâne mai bine sub puterea acestor demoni,²⁰ decât să se convertească (desigur cu excepția aleșilor lui Dumnezeu, care rămân cruțați). „Și nu s-au pocăit de crimele lor, nici de vrăjitoriile lor²¹, nici de curvia lor, nici de hoțiile lor” (versetul 21). Vedem aici o degenerare morală deplină, așa cum lumea niciodată nu a cunoscut-o.

Pentru aceia care încă nu L-au primit pe Domnul Isus, astăzi încă nu este prea târziu să se întoarcă la Dumnezeu. Va veni însă timpul când Biserica va fi răpită în cer și atunci ei nu vor mai primi nici o șansă să fie salvați (vezi 2 Tesaloniceni 2.9-12). De aceea rugăciunea noastră este ca în aceste ultime zile mulți să fie salvați din păcatele lor.

---

¹⁸ Interesantă este interpretarea lui Walvoord (pag. 167) și a lui Greijdanus (pag. 158,159), că în versetele 17-19 (în noțiunile din timpul acela) este vorba despre o descriere a unei tactici de război moderne, cum ar fi tancuri și alte arme mecanice. Hendriksen (pag. 124, citat aici conform ediției olandeze) vorbește despre „mașini de război, diferite armamente cum ar fi tancuri, tunuri, vase de război”. Alții gândesc (după părerea mea justificat) la o descriere simbolică a puterilor demonice, sau la o combinație de puteri demonice și militare (vezi textul).

¹⁹ Făcând excepție de faptul că Hristos Însuși este comparat cu un leu (Apocalipsa 5.5), leul este în cartea Apocalipsa întotdeauna un simbol pentru violență (compară cu Proverbele 30.30): dinții lui se referă la puterea sălbatică (versetul 8), capul la mândrie și maiestate (versetul 17), răcnetul lui inspiră groază (Apocalipsa 10.3; compară cu Osea 11.10) și gura lui înghite (Apocalipsa 13.2).

²⁰ Inițial cuvântul *daimonion* („demon”) înseamnă „dumnezeire” (așa este în Faptele apostolilor 17.18) respectiv ființe spirituale independente între dumnezei și oameni. În Noul Testament aceste duhuri inferioare sunt întotdeauna puteri rele: „demoni”, adică „duhuri rele” (Luca 7.21; 8.2; Faptele apostolilor 19.12,13,15,16). Apocalipsa 9.20 arată clar că acești demoni sunt răutățile spirituale care se ascund „înapoia” idolilor, sau chiar că dumnezeiri străine sunt în realitate demoni; compară cu Deuteronom 32.17; Psalmul 106.37; 1 Corinteni 10.19-21. Vezi și Apocalipsa 16.14; 18.2.

²¹ În greacă *pharmakon*, „vrăjitorie”, de fapt: „mijloace (băuturi, formule) de vrăjitorie”, amulete, leacuri (compară cu cuvintele noastre farmacie, farmaceutic) magice. Compară și cu actualele „alternative” (în realitate ocult) metode de vindecare. Pavel consideră vrăjitoria ca lucrare a cărnii (Galateni 5.20; compară și cu Apocalipsa 18.23; 21.8; 22.15).

Al 3-lea excurs: (Apocalipsa 10.1-11.13)

A. Cartea mică deschisă (Apocalipsa 10)

Linia cronologică care străbate aceste capitole este întreruptă din nou printr-o intercalare. Astfel de intercalări sunt necesare pentru a prezenta anumite persoane sau pentru a descrie anumite evenimente, care au loc în perioadele respective. Astfel de teme trebuie explicate separat din când în când, căci altfel am putea înțelege cu greu judecățile care urmează. Între pecetea a șasea și a șaptea am avut o astfel de intercalare, și anume în Apocalipsa 7, în care sunt prezentate grupe diferite de credincioși. În Apocalipsa 16.13-16 vom avea din nou o intercalare (scurtă) între potirul al șaselea și al șaptelea. Și aici în Apocalipsa 10 și Apocalipsa 11.1-13 găsim din nou o intercalare detaliată între trâmbița a șasea și a șaptea.²²

Intercalarea aceasta ne îndreaptă atenția spre o anumită parte a pământului, de fapt asupra unei singure cetăți: Ierusalimul (Apocalipsa 11.2). Este un teritoriu mic, dar deosebit de important, în care în această perioadă vor avea loc evenimente decisive. Este și locul unde Domnul Isus va reveni din cer. Zaharia 14.4 ne învață că picioarele Lui vor sta pe Muntele Măslinilor, care este față în față cu Ierusalimul. Îngerul care sună cu trâmbița a șaptea, va vesti ultimele judecăți care sunt legate direct cu venirea Domnului, adică cu arătarea Lui pe pământ (Apocalipsa 11.15-18). Domnul ne arată ce trebuie să premeargă această venire în această cetate sfântă, așa cum este denumit aici Ierusalimul (Apocalipsa 11.2).

Înainte să fim introduși în cetate, ne aflăm înaintea unei Persoane mărețe, care este numită „un alt înger puternic”.²³ Expresia „alt înger” am întâlnit-o deja în Apocalipsa 7.2 și 8.3, precum și în Apocalipsa 14.6 și 18.1. Am văzut pentru ce Domnul Isus (în afară de Apocalipsa 7.2) este numit așa și pentru ce aici noi nu-L vedem în demnitatea Lui cea mai mare ca Miel, care a biruit.²⁴ În felul acesta El va fi descoperit abia după ce El va fi revenit pe pământ (Apocalipsa

---

²² Smith (pag. 149) este de părerea că Apocalipsa 10-12 este o viziune, constituie o „unitate organică”, și anume pentru că Apocalipsa 10 începe cu „Și am văzut”, în timp ce următorul „și am văzut” apare din nou abia în Apocalipsa 13.1. (a) În Apocalipsa 11.14 se reia evident firul din Apocalipsa 9 (versetul 12); (b) Apocalipsa 11.15-18 constituie o completare a judecăților îngerilor cu trâmbița (Apocalipsa 8.1-11.18), în timp ce Apocalipsa 11.19 (care aparține de Apocalipsa 12) începe ceva cu totul nou; (c) Apocalipsa 12 și 13 constituie în ceea ce privește conținutul mai mult o unitate organică (compară cu contextul direct din Apocalipsa 12.17,18 și Apocalipsa 13.1-4).

²³ Capitolul are multe paralele la pasaje din cartea Daniel: compară versetul 1 cu Daniel 10.5,6; versetele 5-7 cu Daniel 12.7-9. Discuția referitoare la întrebarea dacă „îngerul puternic” (versetul 1) este sau nu Hristos se referă și la „omul îmbrăcat în in” din Daniel 10 și 12 (vezi adnotarea 201).

²⁴ Cu toate că în toate pasajele despre „îngerul puternic” aceasta se referă cel mai clar la Hristos (compară adnotarea 158 și vezi comentariul la Apocalipsa 8.3), Smith (pag. 153) și Walvoord (pag. 170) gândesc aici și la un înger în adevăratul sens al cuvântului, între altele din cauza (presupusei) referiri a formulării „un alt înger puternic” la „îngerul puternic” din Apocalipsa 5.2; care evident nu poate fi Mielul (vezi și Apocalipsa 18.21). Însă aici stă scris despre „un alt înger, puternic”, fără să fie nevoie să ne gândim la Apocalipsa 5.2. Interpretarea mea conține și alte contraargumente suficiente. Smith și Johnson (pag. 496) se gândesc aici la Mihail (compară cu Apocalipsa 12.7-9), Charles (I, pag. 258,259) la Gabriel (= „puternicul [înger] lui Dumnezeu”). Un argument al lui Smith (pag. 156), Walvoord (pag. 171) și Mounce (pag. 207) împotriva identificării cu Hristos este că îngerul jură pe Dumnezeu, ceea ce înseamnă că El stă sub Dumnezeu: argumentul acesta cade dacă ne gândim că (a) în pasajul nostru este vorba de Hristos ca Om și de ce El ca Om nu ar trebui să jure pe Dumnezeu?

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

17.4). Demnitatea Lui este aici încă acoperită, dar vedem totuși cum El ocupă în judecățile directe ale lui Dumnezeu un loc tot mai clar. La începutul Apocalipsei 6 era vorba de judecățile indirecte, care sunt urmările providenței divine; dar aici vedem cum cu cât trece mai mult timpul cu atât mai mult mâna directă a Domnului Isus este în judecăți, până când în sfârșit El Însuși Se va arăta pe pământ.

„Îngerul celălalt” coboară din cer (versetul 1);²⁵ este ca să zicem așa primul pas în direcția revenirii Sale pe pământ. El este „îmbrăcat cu un nor”, o expresie cunoscută (vezi între altele Psalmul 104.3; Daniel 7.13), care ne amintește de stâlpul de nor (compară cu Exodul 13.21,22; Numeri 14.14; Neemia 9.12,19).²⁶ Curcubeul este pe capul Lui; acesta este un pas mai departe decât în Apocalipsa 4.3, unde curcubeul se afla în jurul tronului, în legătură cu Dumnezeu. Curcubeul amintește de judecata care va veni, dar spune totodată mai dinainte că după furtună va începe liniștea, pacea și binecuvântarea. Curcubeul este de asemenea și un semn pentru legământul lui Dumnezeu cu creația, cu făgăduința că după toate judecățile Dumnezeu va binecuvânta în final creația Sa. Aici curcubeul stă în legătură cu „celălalt înger”, deoarece este Domnul Isus Însuși Cel care în final va aduce înnoirea și binecuvântarea peste creație.

„Fața Lui era ca soarele și picioarele Lui ca niște stâlpi de foc.” Nu este posibilă nici o îndoială: este Domnul Isus, căci aici vedem aceleași însușiri, care I-au fost atribuite deja în Apocalipsa 1.15,16 (vezi și Ezechiel 1.26-28). Strălucirea soarelui amintește de „Soarele dreptății” (Maleahi 4.2; compară cu Matei 17.2; Faptele apostolilor 26.13). „Picioarele ca stâlpi de foc” ne amintesc de judecățile care vor însoți revenirea Sa.

„... și avea în mâna lui [stângă?, compară cu versetul 5] o carte mică deschisă” (versetul 2). Aceasta ne amintește de Apocalipsa 5, unde am văzut o carte în mâna Aceluia care ședea pe tron. Acolo nu era o carte mică, ci o carte, și ea era închisă. Cartea se referea la pământul întreg și cuprindea planurile și anunțurile referitoare la judecata întregului pământ, în timp ce această carte mică, așa cum vom vedea (Apocalipsa 11.1-13), are a face numai cu un colț mic al acestui pământ, cu Palestina respectiv Ierusalim.²⁷ Această carte mică nu este închisă. În Apocalipsa 5

(compară cu Ioan 14.28c) și (b) Dumnezeu jură de mai multe ori pe Sine Însuși (între altele Geneza 22.16), așa că cel care jură nu trebuie să fie întotdeauna subordonat. Argumentul lui Johnson, că îngerii în cartea Apocalipsa sunt întotdeauna îngeri în adevăratul sens al cuvântului, a fost combătut deja în adnotarea 33.

²⁵ Ioan privește evident această scenă iarăși de pe pământ (vezi și versetele 4 și 8), în timp ce în Apocalipsa 4.1 era suit în cer. Este greu de spus care a fost momentul când Ioan a revenit iarăși pe pământ; în orice caz nu înainte de Apocalipsa 8.

²⁶ Scena întreagă conține prin aceasta o confirmare despre credințioșia legământului lui Dumnezeu: curcubeul amintește de făgăduința lui Dumnezeu în legământul cu Noe, stâlpul de nor și stâlpul de foc amintesc de credințioșia păzitoare a lui Dumnezeu în pustiu și sulul de carte amintește probabil de tablele de piatră (Farrer, pag. 123).

²⁷ Smith (pag. 154) consideră însă că este aceeași carte ca în Apocalipsa 5 și anume pentru faptul că această carte este între timp complet deschisă începând cu Apocalipsa 8.1. Însă el trece cu vederea celelalte diferențe. Forma diminutivă „carte mică” însă nu trebuie prea mult accentuată, căci în versetul 8 se spune „cartea”.

Cu privire la conținutul cărții din Apocalipsa 5 vezi adnotarea 111. Paralel cu aceasta s-ar putea presupune în lumina din Apocalipsa 11.1-13, că cartea mică din Apocalipsa 10 conține următoarele:

(a) Drepturile de proprietate ale lui Hristos asupra lui Israel (mai exact: Ierusalim),

(b) judecățile care sunt necesare pentru curățirea lui Israel, respectiv a Ierusalimului pentru Dumnezeu și să restabilească binecuvântarea, și

Continuare pe pagina următoare!

Domnul Isus a trebuit să deschidă cartea, căci ea cuprindea judecățile care niciunde în Scriptură nu erau încă descoperite. Însă în ceea ce privește Ierusalimul, în principiu nu este necunoscut. Profeții Vechiului Testament ne-au numit multe detalii referitoare la Ierusalim și Israel cu privire la timpul din urmă, care premerge venirea Domnului. Cu toate că această carte este mică, corespunzător suprafeței relativ mici a ținutului respectiv, ea este o carte mică deschisă, deoarece noi ne aflăm aici pe teritoriul cunoscut al profeției vechi-testamentale. Noi trebuie să recunoaștem că Apocalipsa 10 și 11 este ceva mai simplu de înțeles decât este Apocalipsa 8 și 9.

Ceea ce urmează acum este deosebit de important. Îngerul, care avea cartea mică deschisă în mână, „și-a pus piciorul drept pe mare, și pe cel stâng pe pământ” (versetul 2). Prin aceasta îngerul arată că El va lua pământul în stăpânire. Aici încă nu a ajuns așa de departe; însă așa cum în Apocalipsa 5, atunci când El a luat cartea din mâna Celui care ședea pe tron (pe baza faptului că El este atât Mielul cât și leul), a dovedit că este demn să facă aceasta, la fel și aici El arată că El are demnitatea să ia pământul în stăpânire pentru Dumnezeu. Acum când o parte mare din judecăți au trecut, Domnul Isus Își revendică drepturile sale asupra pământului și asupra mării. El Își pune picioarele pe pământ și pe mare și strigă „cu glas tare, cum răcnește un leu” (versetul 3). Aceasta ne amintește din nou de Apocalipsa 5.5; El este leul puternic din seminția lui Iuda, Biruitorul, care va lua în posesie lumea întreagă. De aceea El strigă cu glas tare.

Cerul Îi recunoaște drepturile (versetul 3), și anume prin aceea că șapte tunete de pe tron Îi răspund. Atragem din nou atenția că tunetele și fulgerele pornite de la tron sunt întotdeauna răspunsul lui Dumnezeu Însuși. Însă încă nu a sosit momentul pentru cunoașterea sau interpretarea răspunsului. Ioan era pregătit să scrie,²⁸ când a auzit un glas din cer spunând: „Pecetluiește [= încuie, ascunde] ce au vorbit cele șapte tunete și nu le scrie!” (versetul 4). Aceasta nu înseamnă neapărat că aceste lucruri nu au fost descoperite până astăzi,²⁹ ci că ele erau pecetluite numai pentru timpul din versetul 4. Aici trebuie să ne preocupăm mai întâi cu Ierusalimul (Apocalipsa 11.1-13). Ceea ce au să ne spună cele șapte tunete este probabil în legătură cu ceea ce mai târziu se descoperă despre cele șapte potire (compară cu Daniel 12.9).

(c) dezvelirea planului lui Dumnezeu cu privire la Israel, respectiv Ierusalim: judecata finală a vrăjmașilor lui, binecuvântare pentru credincioșii israeliți, înnoirea cetății și a țării, glorificarea lui Dumnezeu și a Mielului. Apocalipsa 10.11 vorbește într-adevăr despre „popoare și națiuni și limbi și mulți împărați”, însă aceasta abia după ce cartea mică a fost mâncată, și în afară de aceasta această vorbire are probabil loc în legătură directă cu Israel (compară cu Apocalipsa 11.2,4,6,,7,9,10), sau se referă deja Apocalipsa 11.15. Bruce (pag. 649) este de părere că Apocalipsa 11.1-13 prezintă conținutul cărții mici (compară cu Charles I, pag. 260; Mounce, pag. 216). Comentatorii, care nu se gândesc în mod special la Israel, văd în cartea mică Cuvântul lui Dumnezeu sau Evanghelia (Walvoord, pag. 137,138; Hendriksen, pag. 126; Morris, pag. 141; Greijdanus, pag. 163), sau cuvântul profetic ca întreg.

²⁸ Aceasta înseamnă probabil că Ioan era obișnuit să scrie imediat într-o carte viziunile pe care le vedea pe insula Patmos. Când a vrut și de data aceasta să facă la fel, în mod excepțional i se interzice.

²⁹ Cel puțin așa spun unii comentatori, care accentuează că ar trebui să fie anumite lucruri, pe care Dumnezeu le-a ținut ascunse de noi (compară cu 2 Corinteni 12.4); noi cunoaștem numai „vârful muntelui de gheață” (Johnson, pag. 497). În lumina din Apocalipsa 1.19 și 22.10, după părerea mea trebuie să se acorde prioritate explicației din ext.

Faptul că tunetele au „glasuri” (compară cu glasul tunător înșeptit al lui Iahve în Psalmul 29.3-9!) și „vorbesc” (versetele 3 și 4), arată că aici este vorba de glasul lui Dumnezeu sau al îngerilor puternici. Și în Ioan 12.28,29 se aude glasul lui Dumnezeu ca tunetul și este interpretat ca glas al unui înger. Celălalt glas din versetul 4 trebuie în orice caz să fie glasul lui Dumnezeu sau al lui Hristos (vezi și Apocalipsa 14.13; 18.4).

Auzim despre aceasta în Apocalipsa 15 și 16, unde găsim descrise ultimele judecăți, scurt înainte de venirea Domnului.

Acum urmează un pasaj foarte deosebit. Cerul a răspuns: ca să zicem așa, tronul a confirmat drepturile Domnului Isus. Versetele care urmează acum pot fi considerate ca fiind cele mai frumoase din carte. Domnul Isus Însuși vorbește, adresându-Se cerului. După felul obișnuit al jurământului (Deuteronom 32.40; Daniel 12.17) El Își ridică mâna dreaptă și jură „pe Cel care este viu în vecii vecilor”. Omul Isus Hristos jură pe Dumnezeu, care stă pe tron, „Cel care a creat cerul și cele din el, și pământul și cele de pe el, și marea și cele din ea” (versetul 6). Vedem aici pe Dumnezeu Creatorul, așa cum El a fost descris în Apocalipsa 4. Domnul Isus este de fapt El Însuși Creatorul: Dumnezeu a creat toate lucrurile în Fiul Său (Ioan 1.3; Coloseni 1.16,17; Evrei 1.2). Însă aici trebuie să facem diferențiere între Dumnezeu pe tron și Domnul Isus în natura Sa umană ca „înger”, adică mesager, reprezentant al lui Dumnezeu. Întotdeauna este greu, dar este totuși important să se vadă această diferență. În Apocalipsa 4 vedem pe Dumnezeu Fiul șezând pe tron ca și Creator; în Apocalipsa 5 Îl vedem venind ca Fiu al Omului, ca să ia cartea din mâna dreaptă a lui Dumnezeu: În Apocalipsa 10.6 vedem un Om care jură pe Cel care șade pe tron, pentru ca toate lucrurile să fie restabilite printr-un Om spre onoarea lui Dumnezeu.³⁰

Îngerul a jurat, „că nu va mai fi amânare [timp³¹]” (versetul 6); totul se va împlini în curând. Mai rămâne o singură trâmbiță, cea de-a șaptea (versetul 7), ca va anunța ultimele judecăți, judecăți care fără nici o amânare vor vesti venirea Domnului. „Taina lui Dumnezeu” se va

---

³⁰ Dumnezeu este apelat ca Cel care trăiește veșnic și Creator al tuturor lucrurilor (al cerului, al pământului și al mării; compară cu Exodul 20.11; Neemia 9.6; Psalmul 146.6), deoarece în cazul acestui jurământ este vorba de o putere și o maiestate cu care El nu numai a creat și menține totul, ci și care va aduce întreaga creație la desăvârșire.

³¹ În greacă *chronos*, textual „timp”. Așa traduce și Luther („că timp nu va mai fi”), ceea ce a făcut ca unii comentatori (în mod deosebit cei din biserica de la început) să interpreteze că odată cu sfârșitul lumii încetează și timpul. Contrastul între timp și veșnicie este însă o idee antică-filozofică, în orice caz nu este un gând biblic. Și notele marginale ale ediției [olandeze] Statenvertaling amintesc această interpretare, dar ea amintește și două explicații alternative: nu va mai fi timp pentru întoarcere la Dumnezeu, sau timpul necazului va înceta. Această ultimă idee este după părerea mea cea mai apropiată de starea de lucruri: judecățile nu vor mai dura mult timp, sau: sfârșitul „veacului rău de acum” (Galateni 1.4) nu va fi amânat mult timp. Timpul a trecut (compară cu Evrei 10.37). Înțelesul cuvântului „timp” în Apocalipsa 2.21 este foarte asemănător aici; și acolo s-ar fi putut traduce cu „răgaz, termen” (vezi și Matei 24.48; 25.5; Evrei 10.37: cuvântul înrudit *chronizo* = a amâna). În Apocalipsa 6.9-12 este încă vorba de un astfel de „termen”: trebuie să se aibă „puțin timp” răbdare. Dar acum nu mai este nici o amânare. Dacă se vrea traducerea textuală a cuvântului *chronos*, atunci sensul ar putea fi redat cel mai bine astfel: „... deoarece nu va mai rămâne timp; dimpotrivă, în timpul judecății celui de-al șaptelea înger – și aceasta are loc în curând (Apocalipsa 11.14) – domnia ascunsă a lui Dumnezeu se sfârșește” (vezi Apocalipsa 11.15-18).

Apocalipsa cunoaște diferite expresii asemănătoare: „nu mai era ...” sau „nu va mai fi ...”, și anume marea (Apocalipsa 21.1), moartea (Apocalipsa 21.4a), durerea (Apocalipsa 21.4b), blestem (Apocalipsa 22.3) și noapte (Apocalipsa 22.5). Ca să se înțeleagă corect ce înseamnă „nu va mai fi amânare” este bine să se atragă atenția încă o dată asupra faptului că Apocalipsa nu este o cronologie strictă. Versetele 6 și 7 se referă la evenimentul din Apocalipsa 11.15-18, care urmează să aibă loc imediat, care descrie judecata finală și introducerea Împărăției păcii. Această judecată finală constă din cele șapte potire din Apocalipsa 15 și 16, șapte judecăți scurte, succesive, care conduc direct la revenirea lui Hristos (compară Apocalipsa 16.12-16 cu Apocalipsa 19.11-21). Din cauza lungilor intercalări (Apocalipsa 11.1-3; Apocalipsa 12-14, 17 și 18) nu este ușor de înțeles că împlinirea celor din Apocalipsa 11.15-18, Apocalipsa 15, 16 și 19 va avea loc în curând. Ele nu descriu etape intermediare cronologice, ci se referă îndeaproape la persoanele principale și scenele perioadelor delimitate de cele șapte peceți, șapte trâmbițe și șapte potire.

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngerii cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

împlini, atunci când îngerul al șaptelea „va suna cu trâmbița,³² ... după cum a făcut El cunoscut Evanghelia [vestea bună] robilor Săi, profeții”.³³ Tot ce se vestește în Apocalipsa 10.11-11.12, a fost spus în principiu deja înainte. Profeții Vechiului Testament au făcut deja demult cunoscut că cele ascunse ale lui Dumnezeu vor fi împlinite.

Ce este taina lui Dumnezeu, cele ascunse ale lui Dumnezeu, și ce se înțelege în general în Noul Testament prin „taină” (în greacă *mysterion*)?³⁴ Nu este ceva neclar, ceva misterios. O taină este ceva care un timp n-a fost descoperit și de aceea în acest timp era imposibil să fie cunoscut. Abia după ce Dumnezeu descopere taina, poporul lui Dumnezeu învață s-o cunoască, dar ea rămâne încă ascunsă pentru lume. Lumea întregă va face cunoștință cu ea abia după ce taina va fi „terminată” (împlinită). În 1 Corinteni 2.7 este vorba despre „înțelepciunea lui Dumnezeu care este în taină, ascunsă, pe care Dumnezeu a rânduit-o mai înainte de veacuri spre gloria noastră”. Pentru oameni în general (și cu regret în practică și pentru mulți creștini) aceste lucruri rămân o taină, cu toate că ele au fost descoperite poporului lui Dumnezeu. Dar ce vrea să se spună aici prin „taina lui Dumnezeu”? Din context rezultă că această taină se referă la căile de guvernare ale lui Dumnezeu cu lumea, care sunt așa de ascunse, că nici un om nu le poate înțelege. Omul argumentează de asemenea că nu poate fi un Dumnezeu al dragostei, deoarece lumea este plină de războaie, foamete, boli și alte nenorociri. Aceasta este taina guvernării lui Dumnezeu, care permite ca răul să propășească, uneori foarte mult timp, și că pedeapsa vine abia la sfârșit, în timp ce mulți credincioși sunt asupriți și nu primesc nici o răsplătă. O guvernare directă ca aceea din timpul Împărăției de o mie de ani este cu totul altfel. Atunci răul va fi judecat imediat și răsplătirea pentru bine nu va lipsi.

Pentru mulți oameni căile de guvernare ale lui Dumnezeu de astăzi cu lumea aceasta sunt o taină; ei nu înțeleg țelul spre care Dumnezeu lucrează în taină. Însă pentru noi căile lui Dumnezeu în principiu nu mai sunt o taină, chiar dacă noi avem încă multe întrebări. Pentru noi s-a răspuns deja la întrebarea principală, și acesta este țelul final minunat al căilor lui Dumnezeu (vezi Apocalipsa 11.15-18). Guvernarea tainică a lui Dumnezeu este aproape

---

³² Expresia „va suna” este în greacă *mello* („a fi ferm și sigur”), poate însemna și: „este pe cale să ...”. Acest ultim înțeles îl găsim în versetul 4, dar în versetul 7 trebuie să-l traducem prin forma viitor. Dacă s-ar traduce (așa cum fac realmente unii) „pe când este gata să sune cu trâmbița”, împlinirea ar avea loc înainte ca îngerul al șaptelea să sune cu trâmbița, și aceasta ar fi în contradicție cu Apocalipsa 11.15-18.

³³ Aici este expresia „evangelizează”, adică a vesti ca veste bună. Împlinirea (încheierea) guvernării tainice a lui Dumnezeu este nu numai „amară” din cauza multelor judecăți grele care o însoțesc, ci înainte de toate este și „dulce” din cauza minunatei Împărății a păcii, care va începe atunci. Vestea bună despre această împărăție a fost dezvelită deja de profeții Vechiului Testament (compară cu Amos 3.7). În ceea ce privește amărăciunea și dulceața vezi versetele 8-11 și adnotarea **213**.

³⁴ *Mysterion* înseamnă „secret, o chestiune secretă, un ritual secret, doctrină secretă”. Cuvântul este cunoscut în mod deosebit din misterele grecești, din ritualurile și învățăturile religioase în care se putea fi inițiat (compară aluzia lui Pavel la aceasta în Coloseni 1.23b,26-28; 2.3,18b), dar și apocaliptica iudaică (1 Enoh 71.3,4; 40.2; 46.2). În Noul Testament este întotdeauna vorba de o „taină” în contextul *descoperirii* ei, în timp ce *împlinirea* ei deplină este întotdeauna în viitor. Alături de folosirea generală a cuvântului în 1 Corinteni 13.2; 14.2, în Noul Testament sunt amintite următoarele 14 „taine” – de altfel „taine” care se „suprapun” parțial, așa cum sunt tainele 6, 7 și 3: (1) taina Împărăției lui Dumnezeu (Marcu 4.11; compară cu Matei 13.11; Luca 8.10), (2) taina despre Israel (Romani 11.25), (3) despre înțelepciunea lui Dumnezeu (1 Corinteni 2.7), (4) despre transformarea credincioșilor în viață la revenirea lui Hristos (1 Corinteni 15.51), (5) taina despre voia lui Dumnezeu (Efeseni 1.9), (6) despre Hristos și Adunare (Efeseni 3.3,4,9; 5.32), (7) taina Evangheliei (Efeseni 6.19), (8) taina lui Dumnezeu, adică Hristos (Coloseni 1.26,27; 2.2; 4.3; compară cu Romani 16.25; 1 Corinteni 2.1; 4.1), (9) fărădelegii (2 Tesaloniceni 2.7), (10) credințea (1 Timotei 3.9), (11) taina evlaviei (1 Timotei 3.16), (12) taina celor șapte stele (Apocalipsa 1.20), (13) taina lui Dumnezeu, adică a planurilor și a guvernării Sale (Apocalipsa 10.7), (14) taina femeii și a fiarei (Apocalipsa 17.5,7).

terminată, planul Lui ascuns este aproape împlinit. În curând lumea va cunoaște acest plan ascuns al lui Dumnezeu, când guvernarea Sa tainică va trece sub domnia directă a Domnului Isus, care va instaura pe pământ Împărăția Sa. Atunci nu se vor mai pune întrebări pentru ce sunt boli, suferințe și războaie. Păcătoșii vor fi judecați, și cine era credincios va fi răsplătit și binecuvântat. Robii lui Dumnezeu, profeții, au știut aceasta mai dinainte (versetul 7), însă pentru oamenii lumii acesteia este încă o taină. În epoca actuală (perioada mântuirii) pentru Dumnezeu au importanță numai oamenii care L-au primit pe Domnul Isus și vor să-L urmeze; El îi conduce și îi păzește, cu toată absența aparentă a guvernării divine. El îi duce la împlinire, unde îi așteaptă binecuvântarea deplină.

Apostolul mai adaugă: „Și glasul pe care l-am auzit din cer din nou mi-a vorbit și a spus: «Mergi, ia cartea mică care este deschisă în mâna îngerului care stă pe mare și pe pământ»” (versetul 8).³⁵ Ioan devine aici activ; el trebuie să meargă la înger și să ia personal pentru sine ceea ce stă în cartea mică. Aceasta vrea să se spună prin ceea ce scrie în versetul 9 „Ia-o și mănânc-o!”: cartea mică trebuie să devină o parte din el, din „înălăuntrul lui spiritual” (compară cu Ioan 6.49-58). Aici se folosește aceeași imagine ca în Ezechiel 2.8-3.3, unde se cere de la profet să mănânce rola de carte. Îngerul spune: Ia-o și mănânc-o pe toată! și îți va amări pântecele, dar în gura ta va fi dulce ca mierea.” Ce înseamnă această imagine? – mai întâi dulce și apoi amar? Această direcție de gust caracterizează acțiunea lui Dumnezeu. În planurile sale veșnice referitoare la pământ, Dumnezeu S-a gândit la timpuri dulci și pace și dreptate, care sunt încă în depărtare. Cine ia cunoștință de planurile lui Dumnezeu va afla mai întâi despre mărimea lor (compară cu Ieremia 15.16). Însă căile de guvernare ale lui Dumnezeu, care conduc la acest țel, nu sunt căi plăcute. În Apocalipsa 5 cartea conține planurile lui Dumnezeu; însă sunt necesare căile judecării amare a lui Dumnezeu, pentru ca aceste planuri dulci să se împlinească. În același fel Dumnezeu a notat în această carte mică deschisă planurile Sale minunate cu privire la Israel. În cărțile profeților Vechiului Testament găsim în număr mare pasaje despre timpurile minunate și fericite, de care va avea parte Israel în Împărăția de o mie de ani. Cine se preocupă cu aceste lucruri are un gust dulce în gură. Dar dacă ne adâncim cu adevărat în aceste pasaje din Scriptură, vedem cât de multe experiențe amare va trebui să facă poporul lui Dumnezeu, înainte să vină timpurile dulci.³⁶

---

³⁵ În versetele 7 și 8 se găsesc exemple specifice pentru „greșelile de vorbire” ciudate din Apocalipsa (vezi Partea A, capitolul 12). În versetul 7b se spune textual: „și taina lui Dumnezeu este împlinită.” Aceasta este ebraism pur și înseamnă: „atunci taina lui Dumnezeu va fi împlinită.” Și versetul 11 conține un ebraism: „Mi s-a spus” = textual „ei spun”.

În versetul 8a se spune textual: „Și glasul [nominativ], pe care [acuzativ] l-am auzit din cer, iarăși vorbind [acuzativ] și spunând [acuzativ].” În primul rând la acest subiect („glasul”) lipsește o formă finită a verbului, în al doilea rând sunt două participii, care descriu mai îndeaproape subiectul, nu la același caz în care este subiectul acesta. Cel mai bine se iau ambele participii separate de subiect și se acordă cu cazul pronumelui, în timp ce copula („era”) este lăsată la o parte. Aceasta ar putea fi redat în felul următor: Și glasul – l-am auzit din cer, iarăși vorbind și spunând.”

³⁶ Mâncarea dulce este pentru cineva cu stomacul bolnav dulce în gură, însă provocă crampe dureroase în stomac. Aceasta nu este din cauza mâncării dulci, ci din cauza stării stomacului. Sfatul lui Dumnezeu este dulce, și fără păcatul omului de asemenea și toate căile Lui ar fi bune; dar prin starea „bolnavă” a inimii omenești căile, pe care Dumnezeu trebuie să meargă, sunt dureroase, atât în ceea ce-L privește pe El Însuși (El a dat pe Fiul Său; El vede pe copiii Lui suferind) cât și pentru oamenii suferinzi și de asemenea ca aici pentru omul care se ocupă cu ele. Însă întreg capitolul 10 arată că în final Dumnezeu Își va atinge scopul. Ioan are parte mai întâi de ceea ce este dulce, apoi de ceea ce este amar (să se observe ordinea în versetul 9!); în istoria omenirii este însă așa cum spune Wilhelmus în imnul național olandez: „După amărăciune voi primi de la Dumnezeu, Domnul, ce este dulce.”

Să ne gândim la un cunoscut exemplu referitor la căile de guvernare ale lui Dumnezeu. Când Dumnezeu spune lui Moise în Exodul 3 că El vrea să-l folosească pentru eliberarea poporului Său din Egipt și să-l ducă în țara minunată, atunci aceasta este planul dulce al lui Dumnezeu. Dar cei patruzeci de ani, pe care Israel a trebuit să-i trăiască în pustie, erau cu totul altceva decât plăcuți; acesta era gustul amar al căilor lui Dumnezeu cu ei. Capitolul 11, la care ajungem acum, nu tratează ce este dulce, care va fi partea lui Israel în viitor, ci tratează evenimentele amare, care trebuie să aibă loc mai întâi.

„Și mi s-a spus: «Trebuie să profetești din nou despre popoare și națiuni și limbi și mulți împărați» (versetul 11).³⁷ Misiunea lui Ioan nu s-a sfârșit încă. El trebuie să descrie în Apocalipsa 11 ce se va întâmpla cu Ierusalimul, ultimele judecăți la venirea Domnului la cea de-a șaptea trâmbiță și alte evenimente profetice – și aceasta când el probabil gândea că sfârșitul ar fi venit. Abia după capitolul următor imaginea, pe care Dumnezeu vrea s-o prezinte despre această ultimă perioadă, va fi terminată.

B. Cei doi martori (Apocalipsa 11.1-13)

Versetele 1-6

Capitolul 11 conține multe detalii, pe care nu le putem înțelege fără să cunoaștem capitolele care urmează ale cărții. Deci din când în când va trebui să anticipăm. Aflăm acum ce este scris în cartea mică din Apocalipsa 10:³⁸ Dumnezeu ne duce prin Duhul Său în cetatea Ierusalim, care este numit buricul pământului (Ezechiel 38.12).

„Și mi s-a dat o trestie asemenea unui toiag, spunând:³⁹ «Ridică-te și măsoară Templul lui Dumnezeu și altarul și pe cei care se închină în el»» (versetul 1). Aici se așteaptă de la apostol ca el să participe activ la evenimente:⁴⁰ el trebuie să meargă și să măsoare, și pentru aceasta el

---

³⁷ De cinci ori Apocalipsa vorbește despre seminții, limbi, popoare și națiuni (la singular sau la plural sau în ordine diferită): Apocalipsa 5.9; 7.9; 11.9; 13.7; 14.6. În Apocalipsa 17.15 „națiuni” este înlocuit prin „populații” și în versetul nostru prin „mulți împărați”, probabil cu privire la Apocalipsa 11.15 (Hristos va domni ca Împărat peste împărați; compară cu Apocalipsa 15.3,4) și/sau Apocalipsa 16.12,14; 17.0,12.

³⁸ Noi pornim de la premisa că Apocalipsa 11.1-13 conține literalmente, sau în conformitate cu sensul, conținutul „cărții mici deschise”; vezi adnotarea 6. Rămâne deschis dacă aceasta corespunde sau nu cu realitatea. În orice caz mulți comentatori accentuează, că pasajul acesta este deosebit de greu de interpretat. După părerea mea ei au ajuns la această părere, deoarece în cadrul interpretării lor ei nu au acordat nici un spațiu interpretării simple, textuale a acestei părți din carte (vezi adnotările 218, 223, 224 și 228).

³⁹ Textual: „... a dat, spunând”, o construcție gramaticală ciudată, căci nu este numită nici o persoană la care se referă verbul „spunând”. S-ar putea citi așa: „... dată [prin cineva] spunând”. Rezolvarea din manuscrisele de mai târziu, de a adăuga participiului cuvintele „și îngerul a stat” (așa cum este în versiunea olandeză Statenvertaling) este desigur artificială. În afară de aceasta vorbitorul este Dumnezeu sau Hristos, conform versetului 3. Aceasta poate fi o dovadă pentru faptul că îngerul din Apocalipsa 10 este realmente Hristos. Poate însă fi vorba și de o omisiune.

⁴⁰ Alte exemple despre astfel de „activități” ale lui Ioan (textual sau vizionar): să se urce în cer (Apocalipsa 4.1,2), să mănânce (Apocalipsa 10.9,10), să fie dus (Apocalipsa 17.1,3; 21.9,10). Compară activitățile altor profeți (Isaia 20.2-5; Ieremia 13.1-11; 19.1-13; Ezechiel 12.1-7; Faptele apostolilor 21.10,11). Părerea că „a măsura” înseamnă aici „a cunoaște”, „să revendici pentru sine însuși”, nu este acceptat de mulți. Conform lui Ford (pag. 176) „a măsura” înseamnă (1) să reconstruiești, să restabilești sau (2) să pustiești sau (3) să păzești de pagube materiale sau (4) să protejezi de pagube spirituale.

primește un baston din trestie. Bastonul vorbește despre stabilitate și putere, și noi înțelegem pentru ce aceasta este important, dacă știm ce înseamnă această măsurătoare. Ca și în Ezechiel 40 și 41 este vorba de determina limitele exacte a ceea ce aparține lui Dumnezeu (compară și cu Zaharia 2.1-5; Apocalipsa 21.15-17). Aici găsim un Templu, un altar și închinători.⁴¹ Și aceștia din urmă sunt „măsurați”, căci ei aparțin lui Dumnezeu, așa cum îi aparține și Sfânta Sfințelor, unde ei se închină.

Astăzi este în Palestina iarăși un stat Israel, dar va fi și un Templu în Ierusalim. Aceasta este confirmat prin 2 Tesaloniceni 2.4, unde vedem că antihrist⁴² se va așeza în Templu și se va lăsa venerat ca Dumnezeu. În afară de aceasta, Daniel vorbește despre urâciunea pustiirii (Daniel 9.27; 12.11), pe care Hristos o aduce în Matei 24.15 în legătură cu „Locul sfânt”, adică Templul în care se vor închina sfinții în timpul din urmă. Aici este vorba de rămășița credincioasă a lui Israel,⁴³ care se va converti după răpirea Adunării (Bisericii). Acești iudei convertiți, fără să aibă Duhul Sfânt locuind în ei, vor avea, ca în Vechiul Testament, iarăși un Templu și un altar în Ierusalim, ca să țină serviciu divin, ceea ce până atunci nu au putut face.

Este de folos să schițăm pe scurt împrejurările sub care se va reintroduce acest serviciu divin, care apoi va fi reprimat. Ultima fază a ceasului încercării (Apocalipsa 3.10) coincide cu necazul cel mare, care începe când diavolul va fi aruncat din cer pe pământ (Apocalipsa 12.9). El va folosi în mod deosebit pe antihrist, care vorbește ca și balaurul, adică satan (Apocalipsa 13.11). El este fiara a doua din Apocalipsa 13, care se ridică din pământ. În timpul necazului cel mare, care va dura trei ani și jumătate, antihrist se va ridica în caracter diabolic. Până atunci el va tolera închinarea adusă lui Dumnezeu în Templu, dar la începutul celor trei ani și jumătate, aceasta înseamnă la mijlocul ultimei săptămână-an a lui Daniel (Daniel 9.27; compară cu Apocalipsa 8.11-13; 12.10-13), el va interzice serviciul la Templu și va introduce urâciunea pustiirii: probabil un idol îngrozitor, care simbolizează pe monarhul absolut al Imperiului Roman (vezi Apocalipsa 13.14,15). Vom reveni detaliat la aceasta când vom trata Apocalipsa 13.

---

⁴¹ Cu privire la altar vezi adnotarea 176. Cuvântul grecesc referitor la Templu este *naos*, adică clădirea propriu-zisă a Templului, spre deosebire de *hieron*, întregul complex al Templului.

În cadrul acestei prezentări se remarcă și aici din nou diferența între perioada creștină actuală, pe de o parte, și serviciul divin în vechiul Israel și în viitorul apropiat, după răpirea Adunării, pe de altă parte. Creștinii nu cunosc un Templu pământesc sau un altar, ci ei se închină în duh și adevăr; ei cunosc „numai” o Sfânta Sfințelor cerească, unde ei se apropie de Dumnezeu (Ioan 4.21-24; 1 Corinteni 10.16-21; Evrei 10.19-22; 13.10,15). Însă în timpul Împărăției păcii Israel va avea iarăși un Templu pământesc și un altar real (Ezechiel 40-44; Zaharia 6.12,13,15). Chiar scurt înainte de revenirea lui Hristos va fi un Templu în Ierusalim, care nu este descris mai îndeaproape (este interesant că din Israelul actual vin mereu zvonuri despre construirea unui astfel de Templu). Templul și altarul simbolizează slujba rămășiței credincioase, în timp ce curtea din față se referă la „ceea ce este în afară”, adică iudeii necredincioși și păgânii păcătoși, care împreună vor „călca în picioare” pe cei credincioși (compară cu Apocalipsa 13.7; Isaia 10.6; 63.18; vezi comentariul în text). Deoarece această „călcare în picioare” durează 42 de luni, aici nu poate fi vorba de invazia împăratului din nord de la sfârșitul acestei perioade, ci trebuie să fie vorba de fiară și vasalii ei.

⁴² Pentru identitatea lui antihrist vezi adnotarea 186 la Apocalipsa 10 și în continuare explicația la Apocalipsa 13.11-18; mai detaliat vezi Ouweneel: *Die Zukunft der Stadt des großen Königs*. [traducerea în limba română: https://www.mesagerul-crestin.net/carti/PDF/Ierusalim_Viitorul_cetatii_Marelui_Imparat_WJO.pdf]

⁴³ Cu privire la originea, caracterul și istoria acestei „rămășițe credincioase” din Israel scurt înainte și în timpul necazului cel mare îndreptăm din nou atenția spre lucrarea *Die Zukunft der Stadt des großen Königs*. [traducerea în limba română: https://www.mesagerul-crestin.net/carti/PDF/Ierusalim_Viitorul_cetatii_Marelui_Imparat_WJO.pdf]

„Și curtea care este în afara templului las-o deoparte și n-o măsură” (versetul 2). Acesta este domeniul din jurul Templului, care nu poate fi recunoscut de Dumnezeu, căci această curte din față „a fost dată națiunilor, și vor călca în picioare sfânta cetate patruzeci și două de luni”. „Cetatea sfântă” este o denumire cunoscută pentru cetatea Ierusalim.⁴⁴ Ce înseamnă că această cetate și o parte din Templu au fost date națiunilor? Știm că antihrist de teamă de puterile din nord – împăratul din nord în țara Siria și Gog în „nordul îndepărtat” (Daniel 11 și Ezechiel 38) – va încheia un legământ cu monarhul absolut al Împărăției Romane reînstituite (prima fiară din Apocalipsa 13). Acest legământ va dura șapte ani, conform cu Daniel 9.27. Antihrist se va considera în siguranță prin acest legământ. Isaia 28.15 afirmă că el și cei care domnesc împreună cu el vor face un legământ cu moartea și învoială cu Locuința morților, dar aceasta nu-i va fi de folos. Am văzut deja (Apocalipsa 9.13-19) că în final o oștire de 200 de milioane (oameni și/sau demoni) vor trece granița din răsărit și vor năvăli în Împărăție.

Înainte să se ajungă la aceasta, vor avea loc alte evenimente, care au direct a face cu pasajul nostru. Aici este vorba de timpul îngrozitor al „necazului cel mare” (compară cu Apocalipsa 7.14; Matei 24.21), de cei trei ani și jumătate, în care antihrist împreună cu „fiara” (conducătorul Împărăției Romane reînființate) va exercita puterea lui diabolică și va arăta caracterul lui adevărat. Această perioadă de 42 de luni (versetul 2; compară cu Apocalipsa 12.6; 13.5) este aceeași despre care vorbește Daniel în Daniel 9.24-27. În versetul 27 se vorbește despre a doua jumătate a celei de-a șaptezecă „săptămână”. Aici este vorba de săptămâni de câte șapte ani în loc de zile. Șaizeci și nouă de „săptămâni” au trecut deja, și după acestea Mesia va fi înlăturat. După aceea, adică după a șaizeci și nouă săptămâni-an și înainte de săptămâna a șaptezecă, adică întreaga perioadă de la moartea lui Mesia și până la timpul din urmă,⁴⁵ au loc o serie de evenimente (versetul 26). Ultima perioadă de șapte ani, a șaptezecă săptămână-an, care urmează să aibă loc, se va termina cu revenirea lui Hristos. Această perioadă de șapte ani este împărțită în două jumătăți. Cartea noastră vorbește înainte de toate de a doua jumătate a acestei săptămână-an, care este numită „necazul cel mare”. La mijlocul acestei a șaptezecă săptămână-an satan va fi aruncat pe pământ (Apocalipsa 12.0; vezi comentariul), și începând din acest moment antihrist își va arăta adevărata lui față. El va pune capăt oricărei forme de servicii divine și va introduce propriul serviciu de închinare diabolic (vezi 2 Tesaloniceni 2.4; Apocalipsa 13.14,15; Daniel 11.36-39). Această perioadă, așa cum s-a spus, va dura trei ani și jumătate: 42 de luni (versetul 2 și Apocalipsa 13.5) sau 1260 de zile (versetul 3 și Apocalipsa 12.6) sau „un timp și timpuri și jumătate de timp”, cum se spune în Apocalipsa 12.14. Deoarece un „timp” corespunde unui an, această expresie înseamnă și trei ani și jumătate. De aceea este vorba de o perioadă de timp limitată și descrisă exact.⁴⁶

---

⁴⁴ Vezi între altele Neemia 11.1,18; Isaia 48.2; 52.1; Daniel 9.24; Matei 4.5; 27.53; Apocalipsa 21.2,10; 22.19; compară cu Ioel 3.17.

⁴⁵ Pentru un comentariu detaliat al profeției referitoare la cele șaptezeci de săptămâni-an (Daniel 9.24-27) vezi J.C. Fijnvandraat: *Babylon, beeld en beast*, partea a 2-a și Ouweneel: *Die Zukunft der Stadt des großen Königs* [traducerea în limba română: https://www.mesagerul-crestin.net/carti/PDF/Ierusalim_Viitorul_cetatii_Marelui_Imparat_WJO.pdf]. În acest comentariu este foarte important faptul că a șaptezecă săptămână-an se va împlini abia în timpul din urmă (compară spre ce se îndreaptă cele șaptezeci de săptămâni conform versetului 24, și anume spre Împărăția păcii), și anume prin aceea că linia profetică se întrerupe după săptămâna a șaizeci și nouă și înainte de săptămâna a șaptezecă. Ultima jumătate a acestei săptămâni, adică trei ani și jumătate, corespunde exact cu cele 1260 de zile sau 42 de luni din Apocalipsa 11.2; 12.6; 13.5; este vorba despre aceeași perioadă și aceleași persoane.

⁴⁶ Diverși comentatori au încercat să ridice la nivel de ani cele 1260 de „zile” și cele trei și jumătate „zile” (vezi versetele 9 și 11), sau să vadă în acestea perioade de timp lungi, nedefinite. Greijdanus (pag. 171) consideră

Descrierea din Apocalipsa 11 se referă la Ierusalim în această fază finală. Antihristul este la putere, și este aproape imposibil închinătorilor să continue să facă serviciul divin, dar Dumnezeu îi recunoaște. Urmare legământului dintre antihrist și căpetenia Imperiului Roman, păgânii exercită autoritate mare în Israel. Însă Dumnezeu va ridica o mărturie puternică în Ierusalim, care aici este numit încă cetatea sfântă, cu toate că Ierusalimul aproape că nu mai dă semne de sfințenie. În cetate vor fi iudei credincioși, evlavioși. Mulți vor fugi din Iudeea (un ținut în jurul Ierusalimului) pe munți (Matei 24.16), dar în cetate va rămâne o rămășiță de închinători (vezi Țefania 3.12; Isaia 29.1-8). În mijlocul acestei rămășițe Dumnezeu va ridica o mărturie puternică, care este reprezentată aici în versetul 3 prin „doi martori”. Dumnezeu spune categoric că sunt cei doi martori ai Lui. Numărul doi arată deja spre faptul că este vorba de o mărturie. O mărturie valabilă constă în Scriptură din doi sau trei. Dar pentru aceasta nu înseamnă că această mărturie constă literalmente numai din două persoane, cu toate că și aceasta ar putea foarte bine să fie posibil.⁴⁷

---

chiar că din Apocalipsa 12.6 „rezultă” că perioada de 1260 de zile „începe cu nașterea și înălțarea la cer a Domnului Isus Hristos”, despre care de fapt nici nu este vorba acolo (vezi textul). După părerea altora cele trei și jumătate „zile” corespund de exemplu prigoanei sub regina angliei Mary (februarie 1555 până în mai 1558) sau timpul de după abrogarea edictului de la Nante în Franța (octombrie 1685 până în aprilie 1689). Astfel de comentatori sunt uneori de părere că ei găsesc un punct de sprijin în Daniel 9: așa cum „săptămânile” lui Daniel nu sunt săptămâni de zile, ci de ani, la fel și aceste „zile” înseamnă ani. În privința aceasta ei trec cu vederea că cele 1260 de zile se leagă de expresia „un timp și timpuri și jumătate de timp și perioada ceva mai lungă din 1290 până în 1335 din Daniel 12.7,11,12 (compară cu Apocalipsa 7.25) o leagă evident de „jumătatea săptămânii” din Daniel 9.27 (compară cu Apocalipsa 7.25; 8.11,12).

Fără îndoială cele 1260 de zile sunt în concordanță cu jumătatea de săptămână-an de la Daniel. De ce atunci „ziua” se interpretează textual și „săptămâna” nu? Deoarece zile cu numeral ordinal sunt în Vechiul Testament întotdeauna literalmente zile, în timp ce cuvântul pentru „săptămână” înseamnă simplu „numărul șapte” și se poate referi atât la zile cât și la perioade de timp mai lungi.

O cu totul altă întrebare, dacă cele 42 de luni din acest pasaj se referă la prima sau la a doua jumătate a celei de-a șaptezecă săptămână an. J.N. Darby a considerat mai întâi că se referă la prima jumătate, însă mai târziu și-a schimbat părerea (vezi bibliografia, articolul lui din 1857). Smith (pag. 171) are convingerea că este vorba de prima jumătate a săptămânii-an. Eu îmi imaginez chestiunea în felul următor: în prima jumătate a săptămânii-an credincioșii se pot încă închina liberi – aproape că nu sunt prigoane -, dar se anunță că păgânii vor călca în picioare cetatea timp de 42 de luni. Aceasta este a doua jumătate a săptămânii-an, în care nu va mai fi posibil nici un serviciu divin (Apocalipsa 13.7,14-17; Daniel 7.25; 9.27; 12.7,11,12). Singurii, care atunci vor mai putea sluji public lui Dumnezeu (și aceasta numai din cauza puterii lor supranaturale), sunt acești doi martori. Rimpul din versetul 2 nu poate fi înaintea celui din versetul 3, ci sunt identice. Judecățile celor șapte trâmbițe se referă la ultima jumătate a săptămânii-an; pentru ce descrierea să se refere în urmă într-un excurs la prima jumătate a săptămânii?

⁴⁷ Părerile în privința aceasta sunt foarte diferite (Alford a scris chiar: „Până acum nu s-a dar nici o rezolvare a acestei părți a profeției”; pag. 658).

Ele se pot rezuma în felul următor:

I. Pasajul se referă la biserica creștină sau are un înțeles general în istoria mântuirii (în această grupă de interpretări pasajul este înțeles pur simbolic).

(a) Cei doi martori nu sunt două (grupe de) persoane, ci un simbol de exemplu despre Vechiul Testament și Noul Testament, sau despre Lege și profeți, Lege și Evanghelie sau Israel și Cuvântul lui Dumnezeu.

(b) Ei simbolizează anumiți martiri creștini (sau pe toți martirii; așa spun Mars, Caird, Kiddle) sau grupe de persoane cum ar fi Israel și Biserica sau bisericile din Smirna și Filadelfia sau de exemplu valdenzii și albigenzii și așa mai departe (vezi enumerarea a lui Ford, pag. 177,178).

(c) Ei reprezintă (așa cum este Templul și cetatea sfântă!) biserica creștină în general, eventual diferențiată după felul împăratesc și preoțesc (Bruce) sau credincioșii dintre iudei și dintre națiuni în Biserică (Bruce), în timpul

Continuare pe pagina următoare!

În orice caz vor fi iudei credincioși, îmbrăcați cu saci ca semn al căinței din cauza stării triste în care se află poporul (vezi de exemplu Ioel 1.13), și din cauza gravității mesajului vestit în versetul 4: „Aceștia sunt cei doi măslini și cele două sfeșnice care stau înaintea Domnului pământului” (versetul 4). Explicația acestui verset o găsim în Zaharia 4.14: „Aceștia sunt cei doi unși care stau înaintea Domnului întregului pământ.” În Zaharia 4 aceasta se referă la sfeșnic și cei doi măslini (versetele 2 și 3), care reprezintă o mărturie dublă: sunt Iosua, marele preot, și Zorobabel, o imagine pentru împărat (el descindea din spița de neam împărătească a lui David). Vedem acolo cum Dumnezeu ridică o mărturie în mijlocul poporului cu privire la demnitatea preoțească și împărătească a lui Mesia. În Zaharia 6.13 aceasta este explicat mai detaliat, căci din versetul acesta învățăm că Mesia va sta pe tronul lui ca Împărat și Preot. Deci în timpul Împărăției de o mie de ani El va fi ca adevăratul Mehisedec (Geneza 14.18-20; Evrei 7.1-3) Împărat și Preot. În lipsa lui Mesia Dumnezeu ridică în mijlocul decăderii mari și a apăsării grave o mărturie despre demnitatea împărătească și preoțească a Acestuia. Cei doi „măslini” sunt purtătorii autorității, care vorbesc în puterea Duhului Sfânt (a cărui imagine este untdelemnul⁴⁸). Două sfeșnice răspândesc lumină dumnezeiască pe pământ. Vom găsi în dată și alte aspecte care arată spre acest caracter împărătesc-preoțesc al acestei mărturii.

întregii ei istorii (Grijdanus, care se gândește în mod deosebit la „deținătorii de funcții”) sau numai în timpul din urmă (Mounce).

(d) Sunt Moise și Ilie (vezi II.b1), care la sfârșitul istoriei Bisericii vor apărea pe pământ sau două persoane necunoscute având caracterul lui Moise și Ilie sau două figuri cunoscute ale istoriei cum ar fi Zorobabel și Iosua, Petru și Pavel, Iacov și Ioan sau totalitatea profetilor (Minear, Johnson).

Toate aceste interpretări nu pot justifica informațiile despre puterile deosebite, supranaturale ale martorilor (versetele 5 și 6) și sfârșitul lor absolut neobișnuit (versetele 7-12). De aceea căutăm rezolvarea la următoarea grupă de comentatori.

II. Pasajul se referă la poporul Israel (cu toate că comentatorii au diferite păreri referitoare la întrebarea, câte elemente din pasajul acesta trebuie înțelese în sensul adevărat al cuvântului, textual).

(a) Pasajul vorbește în noțiuni generale, simbolice despre restabilirea viitoare a lui Israel (Zahn, Beckwith, Ladd): templul, altarul și închinătorii simbolizează rămășița iudaică, curtea din față și cetatea simbolizează poporul iudeu în general răspândit și strămtorat printre păgâni. Nici această interpretare nu poate justifica detaliile, care numai în interpretarea lor textuală primesc înțelesul lor simplu.

(b) De aceea suntem de acord cu interpretarea, potrivit căreia în pasajul acesta este vorba literalmente de Templu și cetate în timpul necazului cel mare. În privința aceasta se diferențiază următoarele puncte de vedere referitoare la identitatea celor doi martori:

1. Unii se gândesc la o revenire în adevăratul sens al cuvântului a lui Ilie și Moise (așa este Smith); sau eventual a lui Ilie și Enoh (așa este Tertulian), care amândoi au fost luați în cer, fără să moară și care după reîntoarcerea lor pe pământ vor muri și vor învia. În text însă nu se găsește un motiv suficient pentru o astfel de reîntoarcere în sens literar pe pământ. Așa cum expresia „el este Ilie, care trebuie să vină” (Matei 11.14), aplicată la Ioan Botezătorul, nu înseamnă mai mult decât că el merge „în duhul și puterea lui Ilie” (Luca 1.17), la fel Maleahi 4.5,6 nu trebuie să se refere la revenire textuală a lui Ilie.

2. Mulți comentatori interpretează simbolic numărul doi ca descriere a unei mărturii valabile (compară cu Deuteronomul 17.6; 19.15; Matei 18.16; 2 Corinteni 13.1; 1 Timotei 5.19; mai ales Ioan 8.17). Se consideră numărul real al martorilor (mult) mai mare, ceea ce, având în vedere criza în care are loc această mărturie, va fi necesar (Scott). Numărul doi stă atunci simbolic pentru întreg.

3. După părerea altora este vorba de doi martori reali, eventual doi reprezentanți scoși în evidență ai unei mărturii mari (așa la Gaebelein). Probabil versetul 10, în care este vorba de „acești doi profeți”, înseamnă că realmente ne putem gândi la două persoane.

⁴⁸ Așa cum în Vechiul Testament oamenii erau unși cu untdelemn, în Noul testament credincioșii sunt unși cu Duhul Sfânt (2 Corinteni 1.21; compară cu 1 Ioan 2.20,27; Faptele apostolilor 10.38). În context cu acest pasaj

Să observăm mai întâi puterea, pe care ei o vor poseda în timpul acela în Ierusalim: „iese foc din gura lor și îi mistuie pe vrăjmașii lor” (versetul 5a). Ce priveliște impresionantă vor oferi acești doi martori! Lor nu trebuie să li se producă nici o pagubă: „... dacă vrea cineva să-i vatăme, trebuie să fie ucis în același fel”, adică prin focul care iese din gura lor (versetul 5b). Dar se merge mai departe: „Aceștia au putere să închidă cerul, ca să nu cadă ploaie în zilele profeției lor; și au putere peste ape să le schimbe în sânge și să lovească pământul cu orice plagă, ori de câte ori vor” (versetul 6). Acestea sunt indicii clare referitoare la cei doi martori mai importanți din Vechiul testament, care au fost și cu Hristos împreună pe muntele transfigurării: Moise și Ilie. Amândoi au lăsat să cadă foc din cer peste păcătoși (Numeri 16.35; 2 Împărați 1.10,12). În afară de aceasta Ilie a primit puterea să închidă cerul pentru poporul Israel *necredincios*, așa că nu a mai plouat (1 Împărați 17.1; Iacov 5.17), și Moise a avut puterea să transforme apa în sânge în Egipt împotriva unui popor *asupritor* (Exodul 7.14-25). Prin aceasta nu vreau să spun că aici este vorba realmente de Moise și Ilie, însă este vorba de martori care posedă aceleași însușiri ca acești doi profeți puternici din Vechiul Testament. În Maleahi 4.4-6 este de asemenea vorba de Moise și Ilie; Dumnezeu va face pe copiii lui Israel din timpul din urmă să se întoarcă înapoi la Legea lui Moise, prin aceea că le va trimite pe profetul Ilie. Domnul Isus vorbește despre Ioan Botezătorul ca despre acela care a venit în aceleași însușiri ca ale lui Ilie (Matei 11.14; 17.12,13). La fel va fi și în timpul din urmă o mărturie, care va fi depusă în duhul și puterea lui Moise și Ilie (compară cu Luca 1.17).

Este important să se observe că și Moise și Ilie au apărut ca împărați și preoți. Amândoi au fost în primul rând profeți ca și Domnul Isus (Faptele apostolilor 3.22; 7.37). Însă în afară de aceasta Ilie a fost și preot într-un timp de mare rătăcire: în 1 Împărați 18 el jertfește pentru poporul întreg, după ce a lăsat să se coboare foc din cer. Și la Moise găsim ceva asemănător (Exodul 24.4; Leviticul 9.23,24), însă înainte de toate el a avut însușiri împărătești, ceea ce se poate deduce din Deuteronomul 33.5, unde el este numit „împărat în Ieșurun (=Israel)”.⁴⁹ În pasajul nostru se confirmă din nou că se va instaura o mărturie cu demnitate preoțească și împărătească pentru „Domnul întregului pământ” (versetul 4; compară cu Iosua 3.11).⁵⁰ Ierusalim va fi centrul întregului pământ și acolo va fi depusă această mărturie, pentru ca în acele timpuri întunecate să fie o prezentare prealabilă a demnității împărătești și preoțești a lui Mesia, care în curând El Însuși va veni.

Versetele 7-13

Ne minunăm de puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu, care va aduce o astfel de mărturie în cea mai întunecată perioadă a istoriei lumii. Cei doi profeți vor depune mărturie timp de trei ani și jumătate, după care această mărturie va lua sfârșit conform planului lui Dumnezeu. Vrăjmașii lor vor fi complet neputincioși în această perioadă și chiar vor fi uciși dacă vor dori să le facă

---

este important să ne gândim că în Vechiul Testament au fost unși preoții (Leviticul 8.12,30), împărații (multe exemple) și uneori și profeții (1 Împărați 19.16).

⁴⁹ Unii sunt de părere că această expresie din Deuteronomul 33.5 se referă la Iahve, după părerea mea pe nedrept, căci în versetul anterior este vorba despre Moise.

⁵⁰ Dumnezeu este atât „Dumnezeul cerului”, așa cum se spune în versetul 13 și în Apocalipsa 16.11 – Dumnezeu mai presus de toți dumnezeii și mai presus de toți domnitorii (Ezra 1.2; Ioan 1.9; Daniel 2.37-44; compară cu Apocalipsa 4.26) – cât și Domnul pământului, Dumnezeu care a creat cerul și pământul (Apocalipsa 10.6) și care din cer domnește peste pământ, și-L revendică pentru Sine, pentru ca el să corespundă planului Său și sfințeniei Sale; aceasta este ceea ce mărturisesc martorii. În și prin Mesia, a cărui demnitate preoțească-împărătească ei o prezintă anticipat ca o umbră, pământul va fi câștigat din nou pentru Dumnezeu, așa cum El Și-a dorit.

rău în vreun fel acestor martori. Dar în versetul 7 citim că, la fel ca în cazul lui Moise și Ilie, Dumnezeu va pune capăt mărturiei lor, atunci când aceasta este completă. El îi poate folosi pe oameni ca martori pentru o anumită perioadă de timp și apoi îi ia sau îi pune deoparte. Dintr-o dată, Dumnezeu permite celei mai mari puteri care va exista pe pământ în acel moment, și anume „fiara care se ridică din Adânc”, să se războiască cu ei și să pună capăt mărturiei lor (Apocalipsa 11.7).

Niciunul dintre noi nu ar putea spune cine este simbolizat prin această fiară, dacă nu am avea capitolele următoare. Căci găsim toate detaliile acestei fiare care iese din mare, respectiv din Adânc, în Apocalipsa 13.1-10 și 17.3,7-14. Fără a intra în alte detalii, putem spune că această fiară reprezintă unicul conducător al Imperiului de Vest, liderul care în această fază finală a marelui necaz va fi puterea supremă în Imperiul Roman reînviat. Pentru că Antihristul, împăratul lui Israel, va încheia un legământ cu el, acesta va exercita o mare influență și în Palestina (vezi Apocalipsa 11.2b). În final, se pare că el va fi victorios. Însă, el nu știe că Dumnezeu poate permite astfel de încercări pentru slujitorii Săi, pentru a aduce o mărturie și mai puternică. Scurt înainte de venirea Domnului, fiara își va face ultima mișcare politică; dar după aceea va fi judecată de Domnul Însuși. Fiara va face război cu cei doi martori, îi va înfrânge și îi va ucide, „și trupurile lor moarte vor fi pe strada cetății celei mari, care, spiritual, se numește Sodoma și Egipt, unde a fost răstignit și Domnul lor.” (Apocalipsa 11.8).

Această ultimă descriere clarifică încă o dată faptul că vorbim de fapt despre Ierusalim. Subliniez încă o dată aceasta, deoarece există cea mai mare confuzie posibilă cu privire la acest aspect în multe comentarii.⁵¹

Trebuie să fim atenți aici la referirile la Vechiul Testament (care subliniază caracterul iudeo-mesianic al acestui pasaj) și la capitolele următoare; aceasta ne va ajuta să vedem lucrurile în adevărata lor lumină.

Deci, autocratul roman îi va ucide în Ierusalim pe cei doi martori ai „marii cetăți”, cu puțin timp înainte de venirea Domnului în glorie (compară cu Apocalipsa 16.18; 17.18; 18.10-21!), care este la fel de rău ca și cetatea păcătoasă Sodoma (Geneza 19) și țara stricată Egipt (Exodul 1.14; Leviticul 1.2). Ierusalimul este cetatea sfântă și mare a antichității, „unde a fost răstignit și Domnul lor” (compară cu Faptele apostolilor 13.27-29). Cât de frumoase și în același timp solemne sunt aceste cuvinte! Cei doi martori vor deveni martiri⁵², dar și Domnul Isus a depus mărturie în Ierusalim și a fost dat la moarte de vrăjmașii Săi. Liderii poporului (Caiafa, Ana,

---

⁵¹ Aici ne lovim din nou de problema dacă și în ce măsură trebuie să înțelegem conținutul acestui pasaj literal sau simbolic. Eu însumi nu văd niciun motiv să nu-l iau în principal în sens literal: cetatea reală Ierusalim, un templu real, martori reali, perioade de timp de literalmente trei ani și jumătate, sau zile, și un cutremur real. Singura rezervă pe care o fac este cu privire la numărul persoanelor (doi martori, 7 000 de morți), dar tind să iau și aceasta în sens literal (a se vedea nota de subsol 224). Cetatea, în care Domnul a fost răstignit (versetul 8), nu poate fi decât Ierusalimul, în ciuda tuturor încercărilor pentru a evita această concluzie (compară, de exemplu, Mounce, pp. 226 și urm.). Ierusalimul este numit și o „cetate mare” în sens negativ în Ieremia 22.8 (compară cu Plângerile lui Ieremia 1.1). Pentru o paralelă cu Sodoma, compară cu Isaia 1.9,10,21; Ieremia 23.14; Ezechiel 16.46-49. Luca 13.33 menționează ca regulă că profeții pier în Ierusalim. Deoarece această expresie „cetatea cea mare” din Apocalipsa se referă întotdeauna la Babilon (sau aproape întotdeauna? vezi Apocalipsa 16.19a!), aceasta nu trebuie să fie așa și aici.

⁵² Cuvântul nostru martir este o corupere a grecescului *martys* (rădăcina cuvântului *martyr*;- compară cu *martyr* în engleză) și înseamnă martor (a se vedea nota de subsol 13: Un martor credincios este unul care este gata să moară ca martir pentru mărturia lui, ceea ce s-a întâmplat realmente cu Hristos – compară cu 1 Timotei 6.13 – și de asemenea și cu mulți creștini din istoria Bisericii primare – compară cu Apocalipsa 2.13!). În Biserica primară, sensul s-a schimbat rapid în „martir de sânge” (compară cu Faptele apostolilor 22.20; Apocalipsa 2.13; 17.6).

Irod) și ai Imperiului Roman (Pilat), iudei și neamuri și-au unit forțele pentru a-L răstigni pe Domnul Isus pe cruce (Faptele apostolilor 2.23; 3.3-15; 7.51,53). Lucruri similare se vor întâmpla în viitor. Antihristul (iudeu) și conducătorul Imperiului Roman își vor uni forțele pentru a nimici această mărturie mesianică (împărăție-preoțească) în același loc, unde Mesia Însuși a fost răstignit. Există așadar o concordanță clară între mărturia lui Hristos și cea a celor doi martori, dar există și diferențe majore (ca urmare a epocilor diferite): Domnul Isus a venit să aducă pacea, nu să-Și ucidă vrăjmașii, deși ar fi putut face aceasta (compară cu Ioan 18.6; Matei 26.52,53; Apocalipsa 19.11-21), iar ucenicii Lui L-au îndemnat uneori să lase să coboare foc din cer (Luca 9.54; compară cu versetul 56!). El nu a făcut aceasta, în timp ce cei doi martori au făcut-o (Apocalipsa 11.5). În acel moment era încă timpul harului (compară cu Luca 4.19 și omiterea lui Isaia 61.2b), dar aici a răsărit „ziua răzbnării Dumnezeului nostru”.

Următorul pasaj este foarte surprinzător. Domnul Isus a fost înviat dintre morți a treia zi. Tot așa, acești doi martori credincioși, care mărturisesc ca El timp de aproximativ trei ani și apoi sunt uciși, vor fi și ei înviați de Dumnezeu după trei zile. Aici este vorba chiar de *trei zile și jumătate*, o zi pentru fiecare an de mărturie a lor. Versetul 9 spune: „Și unii din popoare și seminții și limbi și națiuni vor vedea trupurile lor moarte trei zile și jumătate și nu vor îngădui ca trupurile lor moarte să fie puse în mormânt”. Prin intermediul televiziunii și al sateliților de comunicații, puterile diabolice vor arăta întregii omeniri ce se întâmplă în Ierusalim (cel puțin așa îmi imaginez eu). Corespondenții se vor înghesui să relateze în mass-media cum puternicul dictator i-a eliminat pe cei doi martori. Va fi o victorie personală a conducătorului Imperiului Roman. Națiunile o vor vedea și se vor bucura (compară cu Ioan 16.20!). „Și nu vor îngădui ca trupurile lor moarte să fie puse în mormânt. Și cei care locuiesc pe pământ se vor bucura de ei și vor fi plini de veselie; și își vor trimite daruri unii altora” (Apocalipsa 11.9b,10). Odinioară era obiceiul acesta la sărbători (compară cu Estera 9.19,22); și astăzi cunoaștem astfel de obiceiuri la anumite sărbători. Lumea va proceda conform acestui obicei și va da frâu liber bucuriei sale pentru că această mărturie supărătoare a luat sfârșit, „pentru că aceștia, cei doi profeți, îi chinuiau pe cei care locuiesc pe pământ” (Apocalipsa 11.10b). Aceștia din urmă sunt din nou cei a căror bucurie și scop sunt pur pământești, adică nu au nimic de-a face cu cerul. Ei vor fi chinuiți de foc, secetă și distrugere (Apocalipsa 11.6).

Dumnezeu a permis ca Domnul Isus să meargă până la moarte și să fie înjunghiat ca Miel, care este totuși Leul și învingătorul morții și al mormântului. La fel și acești martori vor fi înviați după ce au fost uciși. „Și, după cele trei zile și jumătate, duh de viață [sau: suflare de viață] de la Dumnezeu a intrat în ei și au stat în picioare; și o mare teamă i-a cuprins pe cei care-i priveau” (Apocalipsa 11.11), ce spectacol!

Am văzut că toată omenirea va vedea aceste două cadavre zăcând pe stradă și nu vor putea să nu recunoască prin învierea lor că Dumnezeu este mai puternic decât vrăjmașii Săi. Iată-i în picioare în public, în fața ochilor întregii lumi! Nu a fost așa în cazul Domnului Isus. Vrăjmașii Lui nu s-au uitat la El după învierea Sa și nu L-au văzut mergând la cer. Iar când Biserica va fi răpită la cer, nici vrăjmașii ei nu o vor vedea urcând, pentru că aceasta se va întâmpla într-o clipire de ochi (compară cu 1 Corinteni 15.51,52). Și Ilie, pe care îl înfățișează unul dintre martori, s-a înălțat la cer doar sub ochii lui Elisei (2 Împărați 2.1,12; observă versetul 10). Dar aici cei doi martori credincioși se înalță la cer la porunca unui glas ceresc (compară cu Apocalipsa 4.1), iar întreaga lume privește (Apocalipsa 11.12).⁵³ Ce groază de nedescris va

⁵³ Martorii „s-au suit spre cer în nor”. Din cauza articolului hotărât al cuvântului nor, W. Scott (p. 236) crede că este vorba de șehina, stâlpul de nor, prezența glorioasă a lui Dumnezeu (Exodul 40.34-38) și adaugă: „Numai aici și în Luca 9.34 citim despre persoane care intră în norul glorios, norul prezenței divine”. Un argument în

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

provoca aceasta, care va fi urmat aproape imediat de judecata finală la al treilea „Vai!” (Apocalipsa 11.12-14).

„Și, în ceasul acela, s-a făcut un mare cutremur și a zecea parte din cetate a căzut” (Apocalipsa 11.3a). În momentul în care cei doi martori se vor înălța la cer, cetatea Ierusalim va fi lovită de un cutremur mare. Va exista deja un mare cutremur la deschiderea celei de-a șasea pecete (Apocalipsa 6.12); acum urmează unul cu puțin timp înainte de cea de-a șaptea trâmbiță și apoi pentru a treia oară la cel de-al șaptelea potir (Apocalipsa 16.17-19). Acest mare cutremur va mărturisi încă o dată măreția triumfătoare a lui Dumnezeu. O mare parte a cetății se va prăbuși și „șapte mii de nume de oameni” vor pieri în cutremur; oameni, care sunt toți cunoscuți pe nume, toți fiind destinați de Dumnezeu acestei judecăți, pentru că erau cunoscuți ca fiind vrăjmași ai lui Dumnezeu. Șapte mii nu este neapărat numărul în sens literal, este mai degrabă un număr deplin, determinat de Dumnezeu și poate se referă la cei mai temuți vrăjmași ai lui Dumnezeu.

„... Și cei rămași s-au umplut de frică și au dat glorie Dumnezeului cerului” (Apocalipsa 11.13b). Ei recunosc mâna lui Dumnezeu în aceste evenimente. Aceasta nu înseamnă încă că ei recunosc drepturile Domnului Isus. Dacă într-adevăr nu este așa, onoarea pe care o dau Dumnezeului cerului nu are nicio valoare pentru El. Milioane de oameni din lume vor fi pierduți veșnic, chiar dacă i-au dat glorie lui Dumnezeu, pentru că este imposibil să Îi dai glorie lui Dumnezeu cu adevărat și în mod corect fără să îl recunoști pe Fiul.

Cele șapte trâmbițe (continuare)

7. A șaptea trâmbiță (al treilea „Vai!”): Anunțarea Împărăției lui Hristos (Apocalipsa 11.14-18)

„Al doilea vai a trecut” (Apocalipsa 11.14). Aceasta înseamnă, de asemenea, că intercalarea (Apocalipsa 10.1-11.13) s-a încheiat și am ajuns acum la cea de-a șaptea și ultima trâmbiță de judecată. „... iată, al treilea vai vine curând”. Repet încă o dată că cele șapte trâmbițe sunt împărțite într-un grup de patru și un grup de trei. Am discutat despre primele patru în Apocalipsa 8. Ultimele trei judecăți anunțate prin trâmbițe sunt numite primul, al doilea și al treilea „vai”, deoarece sunt și mai teribile decât cele anterioare. Primul „vai” vine din fântâna Adâncului (Apocalipsa 9.1-12); al doilea „vai” vine de la Eufrat (Apocalipsa 9.13-21); al treilea „vai” vine din cer, de la Domnul Isus Însuși.

„Și al șaptelea înger a sunat din trâmbiță; și au fost glasuri puternice în cer, spunând: «Împărăția lumii a ajuns a Domnului nostru și a Hristosului Său⁵⁴ și El va împărăți în vecii vecilor»”

---

favorează faptul că acesta este norul gloriei este că „norul” de aici se referă în mod evident la norul cu care este îmbrăcat „celălalt înger puternic” în Apocalipsa 10.1 (compară și cu Apocalipsa 14.14-16; Luca 21.27; Faptele apostolilor 1.9; 1 Corinteni 10.1,2).

⁵⁴ Formularea amintește de o alta din Psalmul 2.2: „Împărații pământului se ridică ... împotriva lui Domnului [Iahve9 și împotriva Unsului Său” (Hristos = Unsul). Acest psalm se încheie, de asemenea, cu împărăția păcii (a se vedea versetele 6-12). Compară citatul din Faptele apostolilor 4.26: „împotriva Domnului și împotriva Hristosului Său”. Versetul 18 amintește, de asemenea, de Psalmul 2.1,3,5.

(Apocalipsa 11.15). Aceasta este ultima trâmbiță, care anunță⁵⁵ ultima judecată și instaurarea Împărăției păcii, care are loc direct. Voci puternice pot fi auzite în cer; noi putem presupune, probabil, că acestea sunt vocile de veselie ale îngerilor, ca în Apocalipsa 5, când cartea a fost pusă în mâna Mielului.⁵⁶ Ei jubilează acum din nou, pentru că judecățile sunt aproape încheiate. Spun aproape, deoarece la momentul acestei a șaptea trâmbițe Împărăția este iminentă (compară cu Apocalipsa 10.7), dar nu este încă instaurată. În Apocalipsa 15 și 16 găsim alte șapte judecăți, dar acestea vor fi de scurtă durată, după cum arată imaginea potirelor, care se varsă dintr-o singură vărsare. Ele formează pregătirea pentru revenirea lui Hristos, care este direct legată de al șaptelea potir.

Am văzut (Apocalipsa 1.19) că această carte va fi împărțită în trei părți: (a) Apocalipsa 1, (b) Apocalipsa 2 și 3 și (c) Apocalipsa 4-22. Această a treia parte constă, la rândul ei, din părți diferite. De la Apocalipsa 4 până la Apocalipsa 11.18 inclusiv găsim cele șapte peceti și cele șapte trâmbițe. A șaptea trâmbiță ne duce până la Împărăția milenară (Apocalipsa 11.15-17; compară cu Apocalipsa 16.17). În Apocalipsa 11.19 - care de fapt aparține deja Apocalipsei 12 - începe o nouă secțiune, în care sunt descrise evenimentele care au loc în perioada imediat anterioară celei de-a doua veniri, cu scopul de a explica mai detaliat anumite detalii. În această secțiune (Apocalipsa 11.19-16.21) este rândul judecăților celor șapte potire, care împreună formează cea de-a șaptea trâmbiță⁵⁷ și durează până la revenirea lui Hristos (compară cu Apocalipsa 16.13-16 cu Apocalipsa 19.11-21).

---

⁵⁵ Încă o dată aș dori să subliniez că această a șaptea trâmbiță nu trebuie echivalată cu „ultima trâmbiță” din 1 Corinteni 15.52 (compară cu 1 Tesaloniceni 4.16), deși mulți comentatori fac aceasta. Ultima trâmbiță a sunat deja la răpirea Bisericii, adică înainte de Apocalipsa 4. Această trâmbiță nu este ultima din șapte, ci - dacă expresia se referă într-adevăr la obiceiurile militare ale romanilor - din trei trâmbițe.

⁵⁶ Smith (pag. 176) preferă să nu se gândească la îngeri - pentru că ei răspund doar la strigătele de jubilarie ale altora (Apocalipsa 5.8-12; 7.9-12) - ci la vocile mării mulțimi din Apocalipsa 7.9,10. În orice caz, trebuie să distingem vocile de cele ale bătrânilor din versetul 16 și de vocile lui Dumnezeu și ale lui Hristos Însuși. Mounce (pag. 230) spune că trebuie să ne gândim la oștiri cerești fără alte destinații.

⁵⁷ Darby (1857, pag. 172,173) cere „dovezi” că cele șapte potire reprezintă detaliile a ceea ce se întâmplă la cea de-a șaptea trâmbiță. O „dovadă” strictă nu poate fi dată, dar există câteva indicii clare.

În primul rând, datorită paralelismului clar al celor trei numere de șapte: a șaptea pecete aduce cu sine șapte judecăți și, prin urmare, judecățile celor șapte potire vin în mod evident la sunetul celei de-a șaptea trâmbițe.

În al doilea rând, să se observe că atunci când este deschisă cea de-a șaptea pecete (Apocalipsa 8.1) nu există o judecată directă, ca în cazul pecetilor anterioare. În schimb șapte trâmbițe sunt date celor șapte îngeri. De asemenea, se remarcă faptul că, atunci când se sună a șaptea trâmbiță, nu are loc „vai-ul” anunțat (versetul 14), nici o singură judecată directă, nici măcar vreun eveniment. Este anunțată doar Împărăția viitoare. După lunga întrerupere din Apocalipsa 12-15, și în acest caz apar din nou șapte îngeri noi (Apocalipsa 15.1). Dacă nu ținem cont de lunga întrerupere, ei sunt la fel de „conectați” la cea de-a șaptea trâmbiță precum cele șapte trâmbițe sunt la cea de-a șaptea pecete. Ele formează în mod evident cel de-al treilea „vai”, care a fost anunțat în legătură cu cea de-a șaptea trâmbiță.

În al treilea rând, cum se poate spune că taina lui Dumnezeu este încheiată cu cea de-a șaptea trâmbiță (Apocalipsa 10.7) și cum poate fi anunțată Împărăția ca fiind venită cu cea de-a șaptea trâmbiță (Apocalipsa 11.15), dacă cele șapte potire nu sunt incluse în cea de-a șaptea trâmbiță? Dacă Darby presupune (pag. 173) că cele șapte potire sunt mai mult sau mai puțin paralele cu cele șapte trâmbițe, există la fel de puține „dovezi” în acest sens. Împreună cu Scott (pag. 176), eu văd cele trei serii (peceti, trâmbițe, potire) ca fiind strict cronologice, cele șapte trâmbițe formând cea de-a șaptea pecete, iar cele șapte potire cea de-a șaptea trâmbiță, astfel încât pecetile, trâmbițele și, de asemenea, potirele conduc la împlinire (compară „împlinit” din Apocalipsa 10.7 cu „s-a sfârșit” din Apocalipsa 16.17). Deoarece al șaptelea potir formează sfârșitul celor trei serii, este descrisă o judecată, spre deosebire de pecetea a șaptea și trâmbița a șaptea, care introduc doar trâmbițele și potirele. Acesta este motivul pentru care se vorbește de fapt de $6 + 6 + 7 = 19$ judecăți.

Ne aflăm aici chiar la sfârșitul „ceasului încercării” (compară cu Apocalipsa 3.10); prin urmare, vocile puternice de aici pot anunța deja venirea „Împărăției lumii Domnului nostru și a Hristosului Său”. Această Împărăție, care se va extinde asupra întregii lumi - care va redeveni astfel pe deplin și complet „lumea lui Dumnezeu și a lui Hristos” (compară cu Luca 4.6) - va fi împărăția „Domnului nostru”, adică a lui Iahve din Vechiul Testament și a „Hristosului Său”, adică a lui Mesia⁵⁸. Aceasta este adesea numită Împărăția lui Dumnezeu, dar ceea ce o face specială este faptul că Dumnezeu va încredința conducerea ei unui Om. Psalmul 8 vestește că Dumnezeu a pus toate sub picioarele Fiului Omului (versetele 4-6), care în Evrei 2.5-9 se referă la Fiul Omului (vezi și 1 Corinteni 15.27; Efeseni 1.10,22). Ca de multe ori la Ioan, el rezumă Persoanele divine într-o singură Persoană și spune „el va împărăți în vecii vecilor”, ceea ce se referă la „Domnul nostru” și, de asemenea, la „Hristosul Său”. Omul Hristos, Mesia, Fiul Omului este de fapt Același cu Dumnezeul atotputernic. Cu alte cuvinte: Dumnezeu împărățește peste toate lucrurile în Persoana Fiului Omului. Ioan subliniază cât de necesară este distincția dintre Dumnezeu și Omul Isus Hristos, dar, în același timp, arată că acest Om este Dumnezeu Însuși și că El va împărăți nu doar pentru o mie de ani, ci pentru eternitate (sfârșitul versetului 15). Și la fel se spune și despre toți credincioșii în Apocalipsa 22.5: „ei vor împărăți în vecii vecilor”, adică împreună cu Hristos (compară cu Apocalipsa 20.4,6).

Aici îi regăsim din nou și pe cei 24 de bătrâni, pe care i-am întâlnit deja de două ori (în Apocalipsa 4 și 5 și în Apocalipsa 7.13). Am văzut de mai multe ori că înțelegerea lor ne ajută să înțelegem exact ce se întâmplă. Acești bătrâni sunt personificarea Bisericii (Adunării) lui Dumnezeu și a credincioșilor din Vechiul Testament, așa cum s-a explicat în interpretarea textului din Apocalipsa 4. Prin Duhul înțelegem ce se întâmplă și ce urmează să se întâmple. De trei ori îi vedem căzând la pământ și închinându-se și, de asemenea, de ce. Astfel, în Apocalipsa 4.10,11 și Apocalipsa 5.9,10 (compară cu versetul 14) și acum aici, în Apocalipsa 11: „Și cei douăzeci și patru de bătrâni, care stau înaintea lui Dumnezeu pe tronurile lor, s-au prosternat și s-au închinat lui Dumnezeu, spunând: «Îți mulțumim⁵⁹, Doamne, Dumnezeule Atotputernic [Acesta este Dumnezeul patriarhilor, El Șadai (Geneza 17.1; Exodul 6.2)], care ești și care erai” [ceea ce indică spre relațiile Sale în general cu credincioșii Vechiului Testament pe pământ]. Apocalipsa 1.8 a adăugat la aceasta: „și cel care vine”, dar aceasta este superfluu aici: Domnul este văzut ca Cel care a venit; El „a luat puterea” și „a început să împărățească”.

„Și națiunile s-au mâniat”, explică bătrânii cu perspicacitate; „și a venit mânia Ta” (versetul 18). Ei înțeleg legătura dintre răzvrătirea poporului și judecata lui Dumnezeu.⁶⁰ Mă refer, de asemenea, la Apocalipsa 6.17, unde am văzut că poporul gândea că mânia lui Dumnezeu și a Mielului venise deja, chiar înainte de necazul cel mare. Însă bătrânii au înțelegere asupra

---

⁵⁸ A se vedea pasajele privind instituirea acestei Împărății în Vechiului Testament, de ex: Isaia 2.1-5; 9.5,6; 11.1-10; 25.6-12; 32.1-8; 60.1-22; 65.19-25; 66.18-24; Ieremia 31.1-14,27-40; Ezechiel 34.11-31; 36.8-38; 37.1-28; 39.17-29; Daniel 2.43-45; 7.23-27; 9.24; Osea 2.13-22; Ioel 3.9-21; Amos 9.13-15; Mica 4.1-8; 5.1-13; Țefania 3.9-20; Zaharia 2.4,5; 6.12-15; 8.3-5,20-23; 14.1-21; Maleahi 4.2,3.

⁵⁹ Vedem aici că nu este indicat să se facă o distincție prea mare între a mulțumi și a se închina, așa cum se face uneori: „[ei] s-au închinat lui Dumnezeu, spunând: «Îți mulțumim»”. Aici sunt bătrânii, în Apocalipsa 4.9 făpturile vii și în Apocalipsa 7.12 îngerii care aduc mulțumiri. *Proskuneo*, „a se închina”, nu înseamnă literalmente altceva decât „a aduce omagiu în genunchi”, care poate fi asociat cu cererea, mulțumirea, lauda și onorarea.

⁶⁰ A se observa jocul de cuvinte: „mânia” națiunilor este contrastată cu „mânia” lui Dumnezeu. „Mânia oamenilor este neputincioasă; mânia lui Dumnezeu este omnipotentă. Mânia oamenilor este rea; mânia lui Dumnezeu este sfântă” (Walvoord, pag. 185).

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

lucrurilor care mai trebuie să se întâmple: mânia lui Dumnezeu și mânia Mielului - „Ta” se referă la Iahve și la Hristos - vor fi dezvăluite pe deplin doar la venirea Domnului Isus. Mânia lui Dumnezeu și a Mielului va aduce judecata asupra națiunilor și popoarelor, fie prin distrugerea armatelor lor în luptă (Apocalipsa 19.11-21), fie prin judecata înaintea tronului de glorie (Matei 25.31-46).

„... și timpul să fie judecați cei morți [a venit]”. Din Apocalipsa 20.11-15 știm că aceasta va avea loc abia după Împărăția Milenară.⁶¹ Domnia lui Hristos ne este descrisă aici în linii mari: Se face referire la ceea ce va avea loc la începutul Împărăției păcii (judecata celor vii) și la sfârșitul acestei Împărății (judecata celor morți). Dar se menționează, de asemenea, adevărata domnie care se află „între” acestea: ca să „... dai răsplată robilor tăi, profeții”. Această răsplată este în legătură cu Împărăția: în ceea ce privește domnia noastră cu Hristos, noi vom primi diferite recompense în funcție de credințioșia noastră. Conform parabolei din Luca 19.11-27, unii, care L-au slujit cu devotament, vor fi puși peste cinci cetăți, alții peste zece. În același fel vor fi răsplățiți toți „sfinții” Săi, adică cei care au trăit consacrați Lui despărțiți de o lume stricată și care nu au renegat numele Său („cei care se tem de numele Tău”; compară cu Apocalipsa 3.8b). Se vorbește despre „cei mici” și „cei mari”, ceea ce arată clar că răsplata are legătură cu responsabilitatea noastră: în devotament există „giganți” și „pitici”, dar toți vor fi răsplățiți. Compară același lucru în sens negativ în Apocalipsa 20.12 pentru morți.

În cele din urmă, urmează: „... și să-i distrugi pe cei care distrug pământul”, adică cele trei fiare din Apocalipsa 12 și 13 și adepții lor. Aceștia sunt necredințioșii care sunt în viață pe pământ la revenirea lui Hristos, în contrast cu morții menționați mai devreme.

---

⁶¹ Se poate presupune că versetul 18 se referă doar la evenimentele care au loc la începutul Împărăției păcii, iar Walvoord (pag. 185) este de părere că aici este vorba și de învierea credințioșilor (vezi Apocalipsa 20.4).

Cu toate acestea, este discutabil dacă aceștia ar fi numiți „cei morți” (compară Apocalipsa 20.4 cu Apocalipsa 20.12,13). Ordinea din versetul 18 este cu siguranță deosebită, în parte pentru că cei neevlavioși sunt menționați din nou la sfârșitul versetului. Aici este descrisă împlinirea a șapte puncte (compară cu Smith, pag. 179,180):

- (1) „națiunile s-au mâniat” (Apocalipsa 16.13-16; 17.14; 19.19).
- (2) „mânia Ta a venit” (Apocalipsa 14.10; 16.1,19; 19.2,15,20,21; ca o anticipare în Apocalipsa 6.16,17)
- (3) „timpul să fie judecați cei morți” (Apocalipsa 20.11-15)
- (4) „[timpul] să dai răsplată robilor Tăi, profeții ...” (= reprezentanții credințioșilor din Vechiul Testament?) (Apocalipsa 18.20; 22.12)
- (5) „... și sfinții...” (= credințioșii Noului Testament? Compară cu Apocalipsa 19.8; sau mai ales martirii? Compară cu Apocalipsa 5.8; 8.3,4; 13.7,10; 16.6; 18.20,24) (Apocalipsa 22.12)
- (6) „... și celor care se tem de Numele Tău” (= evlavioșii care au auzit Evanghelia eternă? Compară cu Apocalipsa 14.6,7; sau mai general toți credințioșii? Compară cu Apocalipsa 15.4; 19.5) (Apocalipsa 22.12)
- (7) „[timpul] să-i distrugi pe cei care distrug pământul” (= [mai ales] marele Babilon?) (Apocalipsa 19.1,2; compară cu Ieremia 51.25).

Al patrulea excurs:

Cele trei semne din cer (Apocalipsa 11.19-15.4)

După cum am văzut, al șaptelea înger din Apocalipsa 11.15 anunță doar judecata. Executarea acestei a șaptea judecăți are loc abia în Apocalipsa 15 și 16, unde se pare că ea este împărțită în cele șapte judecăți cu potire. Înainte de a ajunge la aceste capitole, găsim o altă intercalare. Aceasta începe cu ultimul verset din Apocalipsa 11, care ar trebui să fie de fapt primul verset din Apocalipsa 12. În cele trei serii de pecete, trâmbițe și potire, se face sistematic o „intercalare” după fiecare a șasea parte (pecete, trâmbiță sau potir) și un „apendice” după fiecare a șaptea parte. Aceste intercalări sunt uneori foarte scurte (doar câteva versete), alteori foarte lungi. Aici ne aflăm la cea mai lungă întrerupere: ea merge de la Apocalipsa 11.19-15.4. De la Apocalipsa 15.5 sunt apoi tratate cele șapte potire. Aceste intercalări și anexe sunt necesare pentru că în ele Duhul Sfânt pune în lumină anumite figuri și scene, care au fost deja menționate în trecut, astfel încât le putem înțelege în detaliu.

Anexa, asupra căreia ne îndreptăm atenția aici, ne permite să vedem *originea* personajelor principale menționate de mai multe ori în Apocalipsa 8-11 (vezi în special steaua din Apocalipsa 9.1, îngerul din Apocalipsa 9.11 și fiara din Apocalipsa 11.7). În special în Apocalipsa 12 și 13, privirea noastră ne este îndreaptă spre trei fiare teribile: balaurul, adică satan, prima fiară care se ridică din mare și care reprezintă conducătorul Imperiului Roman restaurat și a doua fiară care se ridică de pe pământ, adică Antihristul, împăratul lui Israel și liderul religios mondial⁶². Aceste trei unelte ale răului, care se ridică împotriva lui Dumnezeu, sunt o imitare a Triunității divine pe pământ, respectiv al Duhului Sfânt (autoritatea nevăzută de pe planul secund), a Tatălui și a Fiului (imitarea Mielului; Apocalipsa 13.11).

1. PRIMUL SEMN:

Femeia și fiul ei (Apocalipsa 11.19-12.18)

Înainte de a vedea ceva dintre aceste instrumente ale răului care sunt pe pământ, Dumnezeu ne deschide din nou cerul (Apocalipsa 11.19). În cer nu există realmente un templu al lui Dumnezeu și nici chivotul legământului; acestea sunt, desigur, doar simboluri. Templul lui Dumnezeu era locuința lui Dumnezeu în mijlocul poporului Israel, iar chivotul legământului ne amintește de credințioșia lui Dumnezeu în legătură cu legământul Lui cu poporul Său. Acest chivot nu mai există și, conform cu Ieremia 3.16, nici în Împărăția păcii nu va mai exista; el nu

---

⁶² În Apocalipsa 12-14 există în total șapte personaje principale:

(1) femeia (Israel),

(2) balaurul (satan),

(3) fiul (Hristos),

(4) arhanghelul Mihail,

(5) fiara din mare (capul Imperiului Roman),

(6) fiara de pe pământ (Antihristul) și (7) marea curvă Babilon (creștinismul cu numele de la sfârșitul timpurilor). Alții disting în Apocalipsa 12-14 șapte profeții care descriu lupta dintre lumină și întuneric (Kiddle) sau șapte semne în legătură cu căile de suferințe ale bisericii (Morris).

va mai fi necesar pentru Israel. Dar, ca o imagine, vedem din nou acest chivot al legământului, pentru a ne aminti că Dumnezeu nu neagă niciodată promisiunile pe care le-a făcut poporului Său. Este bine să vedem mai întâi această mărturie în cer, înainte de a ne confrunța cu instrumentele răului pe pământ.⁶³

Când vedem credințioșia lui Dumnezeu, ne amintim și de multe nedreptăți făcute Israelului și ne convingem de necesitatea judecăților pe pământ. Sunt necesare fulgere, voci și tunete și un cutremur (compară cu Apocalipsa 8.5 și Apocalipsa 16.18); și se vorbește chiar de o „grindină mare” (compară cu Apocalipsa 16.21). O lovitură violentă lovește aici pământul, ca aluzie simbolică la judecata finală, care se va abate irevocabil asupra instrumentelor răului care sunt descrise acum.

„Și un semn mare⁶⁴ s-a văzut în cer” (Apocalipsa 12.1). În versetul 3 găsim din nou aproape aceleași cuvinte („un alt semn”), în timp ce în Apocalipsa 15.1 se vorbește tot despre „un alt semn”. Deci, de trei ori ni se arată „un semn”, adică o imagine, care înseamnă ceva, prin care Dumnezeu vrea să ne învețe ceva. Fiecare imagine este legată de celelalte două, ceea ce reiese clar din cuvintele „alt”. Aceste trei imagini descriu, de asemenea, trei puteri interconectate: Israel, satan și Dumnezeu cu judecata Sa finală, prin care satan și puterile sale vor pieri și Israel va fi răscumpărat.

Primul semn, pe care Ioan îl vede în cer, este „o femeie îmbrăcată în soare” și așa mai departe. Vom vedea că această femeie reprezintă pe Israel, deși, desigur, Israel nu este în cer. Nu este vorba aici despre istoria lui Israel în sens propriu, ci despre un semn ceresc cu referire la Israel. În acest semn putem admira planurile și credințioșia lui Dumnezeu față de poporul Său; de aceea vedem lucrurile acestea din cer.⁶⁵ Din partea lui Dumnezeu, tot ceea ce are legătură cu poporul Său este fără părere de rău (Romani 11.29); rămâne ferm în planul Său ceresc. Femeia Îl naște pe Mesia, ceea ce este un argument clar în favoarea părerii că ea reprezintă de fapt pe Israel.⁶⁶ Unii comentatori sunt de părere că femeia se referă la Biserică, dar aceasta este exclus.

---

⁶³ Cu atât mai mult din cauza contrastului cu templul de pe pământ din Ierusalim (cu care începe Apocalipsa 11), care va fi profanat de Antihrist (2 Tesaloniceni 2.4). În timp ce acest templu pământesc contrastează atât de mult cu sfințenia lui Dumnezeu, în „templul” ceresc mărturia sfințeniei, dreptății și maiestății lui Dumnezeu și a credințioșiei sale (reprezentată de „chivotul legământului”) este perfect păstrată.

Într-un anumit sens, acest verset oferă și un răspuns la întrebarea unde a dispărut chivotul legământului. Acesta a fost probabil distrus în timpul căderii Ierusalimului sub Nebucadnețar (2 Împărați 25.8-10). Dar, potrivit cu 2 Macabei 2.4-8, Ieremia a luat chivotul împreună cu cortul și altarul tămâierii și le-a ascuns într-o peșteră din muntele Nebo, unde urmau să rămână până când Dumnezeu își va aduna în sfârșit poporul și „îi va arăta îndurare”. În ciuda lui Ieremia 3.16, tradiția iudaică se așteaptă o restaurare a chivotul legământului în vremurile finale mesianice. Contrar acestei așteptări, Dumnezeu îi arată aici profetului un chivot ceresc al legământului, ca semn al fidelității Sale permanente față de Israel.

⁶⁴ Acesta este primul dintre lucrurile „mari”, pe care Ioan le prezintă în acest capitol „impresionant”: un semn mare (adică greu) (versetul 1), un balaur mare (versetele 3 și 9), un glas puternic (literalmente, mare) (versetul 10), o mânie mare (versetul 12) și un vultur mare (versetul 14). Totuși, „Cel mai mare” din acest capitol este „Fiul”, „copilul de sex masculin” din versetul 5!

⁶⁵ Poate că „cer” înseamnă aici pur și simplu cerul norilor și cerul stelelor (în engleză „sky”), din cauza corpurilor cerești menționate, în special „stelele cerului”(1) din versetul 4.

⁶⁶ Trebuie avut în vedere faptul că există la fel de multe păreri diferite cu privire la identitatea „Fiului” ca și cu privire la „femeie”. Unii au sugerat că Fiul ar fi o imagine a Bisericii, care este destinată să împărătească cu Hristos și va fi răpită la Dumnezeu (răpirea Bisericii). Dar Biserica ar fi cu siguranță descrisă ca o femeie, ca în Apocalipsa 19-22. „Fiul”, care este numit și „de parte bărbătească”, nu poate fi altul decât Hristos. Numai că El

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

Ea nu este mama, ci mireasa lui Hristos.⁶⁷ În afară de aceasta, Biserica nu exista încă atunci când s-a născut Domnul Isus; ea a fost „născută” abia în ziua Cincizecimii. Nu, ea cu certitudine Israel, care spune: „un Copil *ni* S-a născut, un Fiu *ni* S-a dat” (Isaia 9.6; compară cu Mica 5.1; Romani 9.5).

În conformitate cu planurile lui Dumnezeu, această femeie este văzută ca fiind „îmbrăcată în soare”, adică cu cea mai înaltă autoritate și putere de pe pământ (compară și cu Psalmul 104.2). „Luna era sub picioarele ei” indică dependența sau autoritatea delegată, care este subordonată lui Israel. În Împărăția Milenară, toate autoritățile pământești vor fi supuse lui Israel; Israel va fi deasupra tuturor națiunilor de pe pământ. „Și pe capul ei o coroană cu douăsprezece stele”, adică o coroană regală. Ne putem gândi aici la Matei 19.28, unde se spune că cei doisprezece apostoli vor domni peste cele douăsprezece seminții (compară și cu Geneza 37.9; Isaia 60.1-3.20).

---

nu este doar răpit „la Dumnezeu”, ci dincolo de aceasta, la tronul Său, în timp ce Biserica nu are niciodată un loc în tronul ceresc al lui Dumnezeu (compară contrastul din Apocalipsa 3.21).

⁶⁷ Johnson (p. 514) vede în femeie „covenant-messianic-commu-nity” (comunitatea legământului mesianic), care a început cu iudeii care îl așteptau pe Mesia, în cercul cărora S-a născut Mesia și care a fost separat de restul Israelului de către Ioan Botezătorul. Acest cerc a condus apoi la Biserica, „noul Israel”. Însă, această interpretare anulează marea diferență dintre iudeii de dinainte de Rusalii și Biserica care a luat ființă în ziua Rusaliilor (compară cu Partea A, capitolul 6.1) și, de asemenea, nu ia în considerare diferența dintre femeia care îl naște pe Mesia (Apocalipsa 12) și femeia care se căsătorește cu Mesia (Apocalipsa 19-22).

În Vechiul Testament, Israel a fost adesea descris ca soția lui Iahve [Iehova] și Iahve ca soțul ei; a se vedea, printre altele, Isaia 54.5; Ieremia 2.2; 3.14; 31.32; Ezechiel 16.32; 23.4; Osea 2.16. Din cauza respingerii, Israel este denumit ca o proscrisă, văduvă sau prostituată (Isaia 50.1; 54.4-7; 62.4; Ieremia 3.6-10; Osea 2.1), dar în vremurile din urmă va fi primit din nou ca mireasă (Isaia 49.18; 61.10; 62.4,5; Osea 2.18,19). Această vorbire imagistică bogată subliniază faptul că în Apocalipsa 12 este vizat doar Israelul.

Desigur, totul contrazice caracterul Mariei din Evanghelii pentru a o vedea pe femeie ca mamă a lui Hristos în adevăratul sens al cuvântului. El respinge o binecuvântare specială pentru ea (Luca 11.28) și nu o numește niciodată „mamă”, ci doar „femeie” (Ioan 2.4; 19.26; compară cu Luca 8.19-21; Galateni 4.4). Ea nu mai este menționată niciodată după Faptele apostolilor 1. Prin urmare, ar fi extrem de ciudat dacă Apocalipsa 12 ar prezenta-o deodată în mare splendoare. Persecuția femeii de către balaur și persecuția „rămășiței seminței ei” (Apocalipsa 12.17) nu pot fi explicate logic în cazul Mariei. Nu intrăm aici în alte explicații, cum ar fi paralelele mitologice (cu zeul egiptean Horus, zeul babilonian Marduk sau zeul grec Apollo) sau explicația conexă conform căreia este vorba de „nașterea lui Mesia ceresc printr-o mamă cerească”, „posibil înainte de începutul creației” (Rist, pag. 452,453). Probabil că Ioan face aluzie aici la un contrast cu fiul împăratului Dioclețian, care a murit tânăr și a fost declarat divin de către acesta împreună cu mama sa (monedele îl arată pe tânărul „dumnezeu” cu toiagul unui conducător sau cu soarele, luna și planetele).

Recent, ideea că femeia reprezintă Israelul a fost respinsă de Van de Kamp (pag. 210,211); cu toate acestea, argumentele sale nu sunt concludente, deoarece se bazează pe o presupunere greșită,

(a) Apocalipsa 12 vrea să „arate bisericii creștine contextul persecuției ei” (ceea ce ar trebui dovedit! Un bun exemplu de raționament circular); și

(b) că Israel nu are propriul său viitor escatologic glorios (nevăzând astfel că versetul 1 nu descrie Israelul în starea sa actuală, ci conform judecății lui Dumnezeu cu privire la el și la viitorul său).

În Apocalipsa există patru femei care reprezintă un grup de oameni sau un sistem:

(a) Izabela (Apocalipsa 2.20), adică papalitatea,

(b) femeia din Apocalipsa 12, îmbrăcată în soare, adică Israel;

(c) marea curvă din Apocalipsa 17, îmbrăcată cu purpură și stacojiu, adică creștinismul cu numele al vremurilor de pe urmă, în strânsă legătură cu (a), și (d) mireasa Mielului din Apocalipsa 19-22, îmbrăcată cu in strălucitor, fin și pur, adică Biserica glorificată.

Prin urmare, femeia este văzută aici în conformitate cu planurile lui Dumnezeu, la fel cum această imagine se va împlini efectiv în Împărăția milenară. Dar aici suntem duși și înapoi în trecut: „Și, fiind însărcinată, striga în durere și în chin ca să nască” (versetul 2). Aceasta este oarecum greu de înțeles, deoarece Israel nu a avut deloc dureri de naștere atunci când S-a născut Domnul Isus. În afară de uciderea copiilor din Betleem (adevărate dureri la naștere!), Israel nu a observat aproape nimic despre nașterea lui Hristos. Dar Isaia 66.7 spune: „Mai înainte de a suferi durerile nașterii, a născut; înainte de a-i veni durerile, a dat naștere unui copil de parte bărbătească”. La Israel s-a întâmplat opusul a ceea ce se întâmplă în mod normal: a născut înainte de începerea durerilor de naștere. A dat naștere unui fiu în urmă cu aproximativ 2000 de ani, iar durerile nașterii încă nu au venit; aceasta se referă la marele necaz, necazul pentru Iacov (Ieremia 30.7; compară cu versetul 6!). Mica 5.1 anunță nașterea lui Mesia, așa cum ea a avut loc în urmă cu aproape 2000 de ani, în timp ce versetele 2 și 3 se referă la viitor: „Ea” Îl va naște în curând, cu mari dureri de naștere, pe Cel care va domni ca Mesia în Israel.

Acesta este un curs foarte ciudat al evenimentelor:⁶⁸ mai întâi nașterea, apoi durerile de naștere. Trebuie să ne amintim că Israel, în cea mai mare parte, nu l-a acceptat încă pe Domnul Isus; el așteaptă încă prima venire a lui Mesia. Profețiile arată atât de minunat că Domnul Isus, atunci când va reveni, va „odrași din locul Lui” (Zaharia 6.12). El va veni „din Sion” (Romani 11.26), ca și cum El S-ar naște (abia atunci) pentru popor. Dificultatea din Apocalipsa 12 provine din faptul că trecutul, care se află cu aproape 2000 de ani în urmă, este aici direct legat de viitor, și anume de marele necaz, care va duce la a doua venire (a doua „naștere”) a Domnului. Aceasta poate fi explicat doar prin ignorarea perioadei intermediare a Bisericii, care nu este luată în considerare aici. În profețiile Vechiului Testament, istoria creștinismului este întotdeauna trecută cu vederea, ca să spunem așa (a se vedea, de exemplu, Isaia 9.5,6; 61.2). Dacă trecem cu vederea acest timp și aici, putem vedea de fapt legătura dintre prima venire a Domnului pe pământ și timpul de necaz, care va veni pentru Israel după Răpirea Bisericii, cu puțin timp înainte de a doua venire a Lui.

2. SEMNUL AL DOILEA:

Cele trei fiare (Apocalipsa 12.3-13.18)

(a) Balaurul (Apocalipsa 12.3-18)

Versetele 3-6

Înainte ca această temă să fie dezvoltată mai departe, un alt „semn” apare în cer: „un balaur mare, roșu” (Apocalipsa 12.3), a cărui identitate este dezvăluită în versetul 9: el este „șarpele cel vechi, acela care se numește diavol și satan”. Doi stăpânitori bine cunoscuți, Faraon în Ezechiel 29.3 și Nebucadnețar (Nabucodonosor) în Ieremia 51.34, sunt numiți „balaurul cel mare” și „balaur” din cauza puterii lor absolute;⁶⁹ dar aici aflăm că satana este adevăratul

---

⁶⁸ Cu privire la această chestiune, a se vedea Scott (pag. 248,249) și mai detaliat Smith (pag. 346-349).

⁶⁹ Utilizarea unor termeni precum „balaur” și alți monștri „mitici” nu înseamnă că Biblia împrumută dovezi din mitologiile păgâne. Atunci când Biblia se referă la astfel de monștri, este vorba (a) uneori de amintiri ale unor monștri anteriori dispăruți de la Potop, cum ar fi dinozaurii (Iov 40 și 41; Psalmul 104.26), care continuă să existe în Biblie ca și în mitologiile păgâne, sau (b) de descrieri poetico-simbolice ale unor avertismente adresate conducătorilor păgâni, care sunt identificați cu monștrii propriilor lor mitologii pentru a arăta că Dumnezeu va

Continuare pe pagina următoare!

deținător al puterii din spatele tuturor tiranilor din istoria lumii, așa cum el se află aici în spatele fiarei, liderul Imperiului Roman restaurat (vezi acolo). El este roșu, ceea ce ne amintește de sângele numeroaselor sale jertfe. Balaurul este văzut ca primul semn (femeia însărcinată) în cer, într-o formă foarte ciudată: „cu șapte capete și zece coarne”. Uneori, în Apocalipsă există doar o explicație ulterioară a anumitor subiecte. Aici, de exemplu, trebuie să ne raportăm la Apocalipsa 13.1 și 17.3.7-12, unde întâlnim aceeași expresie: „șapte capete și zece coarne”. Prin aceste expresii putem recunoaște aici Imperiul Roman, dar atunci cu accent deplin pe puterea diabolică a lui satan, care se ascunde în spatele acestui imperiu (compară cu Apocalipsa 13.2b,4). Într-un astfel de imperiu, nu avem de-a face doar cu oameni depravați, care se agață de putere, ci mai ales cu puteri demonice, ba chiar cu satan însuși (compară cu Efeseni 6.12 într-un context diferit). Prin intermediul acestui Imperiu Roman, satan a încercat atunci să ucidă copilul de sex masculin, adică pe Hristos. Cele șapte capete sunt imaginea unei inteligențe extraordinare. Pe aceste capete stau diademele împăraților, pe care le vom regăsi mai târziu (Apocalipsa 13.1) pe capetele acestui Imperiu Roman (care, conform Apocalipsa 17.12, se referă la zece împărați).⁷⁰ Este vorba în mod clar despre Imperiul Roman restaurat, dar văzut în caracterul său satanic propriu-zis. Acest imperiu va începe atunci când cei zece regi vor fi de acord să-și pună puterea în mâinile fiarei, puternicul dictator; dar acest lucru va deveni clar în Apocalipsa 13 și 17.

Aici vom vedea un semn în cer, prin care putem recunoaște adevăratul caracter al acestei împărății. Prin intermediul acestei împărății, satan va exercita o putere împărătească, care va fi totodată și o putere religioasă prin cooperarea celei de-a doua fiare, antihristul, care este denumit în Apocalipsa și profetul fals. Acest fapt ilustrează următoarele: „Și coada lui trăgea a treia parte din stelele cerului” (Apocalipsa 12.4). Isaia 9.15 spune ceva care poate lămurii aceasta: „Profetul care învață minciuni, el este coada”. În Apocalipsa 9.10 am văzut că puterea lăcustelor era în coada lor, ceea ce înseamnă că otrava lor constă în învățăturile mincinoase ale profetului fals, antihristul. În spatele fiarei care se ridică din mare și al fiarei care se ridică din

---

triumfa și asupra zeilor, puterilor și căpeteniilor lor. Compară monștrii de apă și leviatanul din Psalmul 74.13,14; aceasta este o descriere poetică a înfrângerii Egiptului în trecerea prin Marea Roșie. Egiptul este adesea comparat cu monstrul de apă Rahab, care va fi învins de Dumnezeu (Psalmul 87.4; 89.11; Isaia 30.7; 51.9; vezi și Iov 9.13; 26.12). În Isaia 27.1, puterile lumii (în special Asiria și Babilonul), care au asuprit Israelul, sunt comparate cu Leviatanul. Apocalipsa 12 dezvăluie care „monstru” este adevăratul deținător al puterii din spatele tuturor conducătorilor fără Dumnezeu ai pământului: „balaurul”, adică satan.

Cu privire la mitologie: capitoul din Apocalipsa în care interpreții moderniști se referă cel mai mult la mitologiile păgâne este Apocalipsa 12 (pentru o prezentare generală, vezi Van de Kamp, pag. 219-236). De asemenea, pentru comentarii fideli Scripturii au un folos pentru un astfel de interpretări (așa cum a subliniat de mai multe ori C.S. Lewis): ele arată că principiile istorice și morale ale Cuvântului lui Dumnezeu (tema femeii cu copilul divin, amenințată de un monstru; tema luptei cosmice dintre lumină și întuneric; tema vulturului și a șarpelui și așa mai departe) sunt aparent cunoscute și în afara tradiției biblice, deoarece se întorc la aceeași revelație. Cu toate acestea, ceea ce a fost transmis pur în Scriptură (de exemplu, relatarea creației, relatarea potopului și relatările evanghelice) este mutilat în mitologia păgână și amestecat cu politeismul și speculațiile bombastice. Nu iudeii au preluat miturile și le-au purificat și istoricizat, ci mai degrabă invers: păgânii au reușit să păstreze principiile și evenimentele originale doar într-o formă foarte deformată. Cu toate acestea, aceasta nu schimbă faptul că neamurile, chiar dacă nu cunosc Scripturile, se pare că Îl cunosc pe Dumnezeu și, prin urmare, au o mare responsabilitate față de El (compară cu Romani 1.21a; 2.12,13).

⁷⁰ De ce sunt diademele aici pe capete și nu pe coarne? Atunci când este înfățișat Imperiul Roman actual, este important ca diademele să stea pe coarne, deoarece coarnele reprezintă pe cei zece împărați (Apocalipsa 17.12), astfel încât diademele indică demnitatea lor împărătească. Dar când vine vorba de balaur - adevărata putere din spatele Imperiului Roman - atunci devine clar că împărații nu au nicio putere în sine, ci că toată demnitatea împărătească este de fapt investită în balaur. Diademele sunt pe cele șapte capete, care arată aici puterea și inteligența balaurului. „Șapte” indică o anumită plinătate a puterii; dar această plinătate este cu mult depășită de „multe diademe”, care sunt pe capul lui Mesia (Apocalipsa 19.12).

pământ (Apocalipsa 13) îl putem recunoaște pe satan, care leagă puterea politică a Imperiului Roman (prima fiară) de puterea religioasă exercitată de antihrist (a doua fiară), după cum arată clar Apocalipsa 13.2b,11b.

În opinia mea, „a treia parte din stelele cerului” se referă la cei care ocupă o poziție proeminentă în Imperiul Roman. Pentru că sunt purtători de lumină, probabil că trebuie să ne gândim aici la cei care, după Răpirea Bisericii⁷¹, vor vesti doctrina creștină de formă. Ei vor fi în cele din urmă dați la o parte, atunci când antihristul va introduce propria sa religie, așa cum vom vedea în Apocalipsa 13.14f.

„Și coada lui... și le arunca pe pământ. Și balaurul stătea⁷² înaintea femeii care urma să nască, pentru ca, atunci când va naște, să-i devoreze copilul” (Apocalipsa 12.4). Trecutul este atât de strâns împletit cu viitorul aici încât nu este ușor să recunoaștem la ce perioade de timp se referă această descriere. În primul rând, observăm că satan a încercat deja să devoreze copilul acum 2000 de ani prin Irod și Pilat (compară cu Geneza 3.15). Și ea „a născut un fiu de parte bărbătească⁷³; El va păstori toate națiunile cu un toiag de fier; și copilul ei a fost răpit la Dumnezeu și la tronul Său” (Apocalipsa 12.5). Înainte de aceasta, se face o descriere a copilului de sex masculin; el trebuie să fie recunoscut fără echivoc ca Fiul Omului, urmașul lui Israel, care într-o zi va „paște toate neamurile cu un toiag de fier”, și anume în Împărăția păcii. Apocalipsa 19.15,16 ne învață că El este Împăratul împăraților și Domnul domnilor.

După descrierea nașterii Sale și a caracterului Său, se trece peste timpul slujbei Sale⁷⁴ și ne aflăm imediat la înălțarea Sa la cer. El este „răpit la Dumnezeu și la tronul Său”. Aceasta este de o importanță enormă: El Se întoarce, nu numai la Dumnezeu, ci și la tronul Său, la sediul autorității și domniei lui Dumnezeu, de unde vor emana ordinea și pacea pe pământ. Domnul Isus Se află acum pe acest tron (a se vedea Apocalipsa 3.21) și Se va întoarce în curând de pe acest tron. Glorificarea Sa cerească este cel mai important fapt aici: Domnul Isus S-a născut aici, pe acest pământ, și apoi a fost răpit la tronul lui Dumnezeu. Despre satan, pe de altă parte, citim că el a fost în cer și a fost aruncat pe pământ (Apocalipsa 12.7-9). Prin aceste relațiile devin clare: prin aceste semne vedem, pe de o parte, pe Hristos stând pe tronul lui Dumnezeu, de unde pornesc judecățile și de unde Se va și întoarce în scurt timp, în timp ce satan este aruncat din cer pe pământ pentru a-și duce la îndeplinire planurile malefice și a-și întâlni judecata.

---

⁷¹ Există puține motive să ne gândim la stele ca la niște îngeri care sunt duși de Satana cu sine în căderea sa (compară Apocalipsa 12.9b). Mai degrabă, pare să fie o paralelă cu Daniel 8.10, unde Antioh Epifanes a aruncat stelele la pământ și le-a zdrobit; aici, cu siguranță nu este vorba despre îngeri. Ar putea exista, de asemenea, o legătură cu Daniel 7.8,20, unde „cornul cel mic” (adică capul Imperiului Roman restaurat) împinge alte trei coarne (aproximativ o treime din cele zece coarne) la o parte prin creșterea sa.

⁷² De fapt: „se oprișe”; forma este perfectă și spune că balaurul și-a luat poziția în fața femeii și a rămas în această poziție pentru a-și aștepta victima.

⁷³ „Fiu” și „parte bărbătească” nu este o simplă dublare. Fiul este „copilul ei [al lui Israel]” (versetul 4), dar El este văzut imediat ca un bărbat (adult) (găsim traducerea «bărbat» în Matei 19.4; Galateni 3.28, printre altele, ca o denumire de gen, spre deosebire de «femeie»), ca Fiul Omului, care Își exercită drepturile mesianice: El va păstori națiunile cu un toiag de fier. În versetul 5, adjectivul este în mod ciudat neutru, iar în versetul 13 este masculin.

⁷⁴ Nici măcar moartea și învierea Sa nu sunt menționate; despre ele se spune suficient în alte pasaje (de exemplu, Apocalipsa 1.5,18; 5.5,6,9,12). În Apocalipsa 12, sunt menționate doar nașterea și înălțarea Sa la cer, deoarece prima semnifică legăturile Sale de rudenie cu Israel, iar cea de-a doua poziția Sa actuală, care garantează restaurarea finală a lui Israel.

Unii comentatori tind să creadă că răpirea Bisericii este inclusă în răpirea lui Mesia din versetul 5. În 1 Tesaloniceni 4.17 găsim într-adevăr același cuvânt „luat” sau „răpit”; răpirea Bisericii se aseamănă realmente cu cea a Domnului Isus. Căci noi suntem uniți cu Domnul, care șade pe tronul Său. În Apocalipsa 4, cei 24 de bătrâni sunt în jurul tronului. Atunci când se spune că El va păstori națiunile cu un toiag de fier (versetul 5; Apocalipsa 19.15), aceasta nu este decât o confirmare a ceea ce găsim în Apocalipsa 2.27 cu privire la credincioși. Deși Biserica nu este vizibilă direct aici, ea este strâns legată de „copilul de parte bărbătească”. În sensul cel mai larg, această imagine cuprinde atât pe Fiul Omului, cât și Biserica, pentru că noi suntem complet una cu El. El este Capul, iar noi suntem trupul; împreună, Capul și trupul formează „Hristosul” (1 Corinteni 12.12).

„Și femeia a fugit în pustiu, acolo unde avea⁷⁵ un loc pregătit de Dumnezeu, ca să fie hrănită acolo o mie două sute șazeci de zile” (Apocalipsa 12.6).⁷⁶ Această perioadă concordă cu cele patruzeci și două de luni (Apocalipsa 11.2; 13.5) și cu „un timp și timpuri și jumătate de timp” (Apocalipsa 12.14; compară cu Daniel 7.25; 12.7), care reprezintă o perioadă de trei ani și jumătate, și anume a doua jumătate a celei de-a șaptezecă săptămână-an a lui Daniel (Daniel 9.24-27). Așadar, aici vedem din nou cum se trece peste epoca creștină: nașterea și înălțarea la

---

⁷⁵ Literal: „Acolo unde ea are un loc ...” Poate că acesta este doar un ebraism, dar subliniază faptul că Dumnezeu are un loc foarte specific, unde femeia este hrănită, îngrijită și păstrată. Alte ebraisme probabile în acest pasaj sunt forma *trefosin*, „s-o hrănească” (traducerea Elberfelder. „o hrănea”) în versetul 6 și forma *tou polemesai* în versetul 7 („luptau”), care este de fapt un infinitiv. Multe soluții explicative au fost deja propuse; cea mai bună este poate cea a lui Charles (I, pag. 322), care propune repetarea cuvântului *egeneto* de la începutul versetului și citirea: „era/erau, ca să facă război”, adică „aveau (sau: erau gata să) să lupte/se războiască” (a se vedea și Blass/Debrunner, pag. 332).

De fapt, „Mihail” nu ar trebui atunci să fie în cazul nominativ, dar și aceasta trebuie văzut ca o imitație literală a ebraiciei. Un alt ebraism este „departe de față” din versetul 14, o traducere literală a ebraicului *mippene*, „la o departe de față”, aici în sensul de „în siguranță față de”.

⁷⁶ „A hrăni” este un alt termen larg pentru a purta de grijă, a păstra în viață. Cu privire la această ascunzătoare, a se vedea și Isaia 26.20,21 și Țefania 2.3, unde accentul este pus pe a fi adăpostit și protejat.

Următoarele motive vorbesc în favoarea căutării acestei ascunzători poate (mai ales) de cealaltă parte a Iordanului (vechiul Moab și Amon):

(a) Acolo există un „pustiu” cu mult teren stâncos, aproape inaccesibil (compară cu „munții” din Matei 24.16), care oferă bune oportunități de ascundere în imediata apropiere;

(b) Dumnezeu împiedică ca Moab și Amon să cadă în mâinile împăratului nordului (Daniel 11.41), posibil pentru a cruța rămășița de acolo;

(c) în Psalmul 60.8 și 108.9 Moab este numit „ligheanul” lui Dumnezeu, ceea ce ar putea indica un loc de purificare pentru rămășiță (compară contextului);

(d) Moab fusese deja în trecut un loc de refugiu pentru refugiații din Israel (în circumstanțe similare) (1 Samuel 22.3,4; Ieremia 40.11);

(e) Isaia 16.4 spune: „Cei împrăștiți ai Mei să locuiască temporar cu tine, Moabule; tu să le fii adăpost în fața pustiitorului.” (Întrebarea este, totuși, dacă nu sunt mai bune aici traduceri Elberfelder revizuită., Schlachter și Zürcher);

(f) „știrile de la răsărit” (adică de dincolo de Iordan; Daniel 11.44) se referă probabil la întoarcerea rămășiței iudaice, pentru a lupta împotriva puterii de ocupație a împăratului nordului în Palestina (compară cu Mica 5.4-8; Zaharia 12.4-8);

(g) Moab (și Amon) vor fi deci răsplătiți în împărăția păcii? (Ieremia 48.47; 49.6; dar vezi și Numeri 24.14,17; Țefania 2.8; Isaia 11.12-14, ceea ce indică mai degrabă că atunci când Moab îi oferă lui Israel un adăpost aici, o face fără să știe sau împotriva voinței sale).

cer a lui Hristos sunt direct legate de restaurarea Imperiului Roman și de marele necaz al „femeii” (Israel), care fuge în pustiu, pentru a fi păstrată acolo până la mântuirea ei la revenirea lui Hristos.

Versetele 7-12

În versetul 6, femeia este păstrată în pustiu; acest fapt este repetat din nou în versetul 14 și examinat mai în detaliu. În versetele 7-12 vedem de ce această femeie trebuie să fie păstrată și hrănită în pustiu. Aceasta se datorează faptului că satan este aruncat din cer⁷⁷ pe pământ.

„Mihail și îngerii lui luptau împotriva balaurului” (Apocalipsa 12.7a).⁷⁸ Mihail este menționat de mai multe ori în Scriptură: în Daniel 10.13.21 și 12.1; Iuda 9 și aici. În 1 Tesaloniceni 4.16 se vorbește despre glasul unui arhanghel, care probabil se referă la Mihail, deoarece Scripturile nu cunoaște un alt arhanghel. Acest Mihail este în legătură în primul rând cu bunăstarea lui

---

⁷⁷ Faptul că Satana este aruncat din „cer” nu trebuie să ne surprindă, pentru că nu înseamnă că el are acces la locuința lui Dumnezeu. În expansiunea cerurilor, trebuie să facem distincție între „cerul cerurilor” (locuința lui Dumnezeu; compară cu 1 Împărați 8.27,30), pe de o parte, și „cer” în sensul de întindere (cerul norilor și cerul stelelor; versetul 4; Geneza 1.8), pe de altă parte, și tot ceea ce se află „între”. 2 Corinteni 12.2 face distincție între trei ceruri; se presupune că Pavel plasează paradisul în al treilea cer (versetul 4). De asemenea, trebuie făcută o distincție între cel mai înalt loc al locuinței lui Dumnezeu (compară casa Tatălui în Ioan 14.2) și ceea ce ar putea fi numit „sala tronului” (compară cu Apocalipsa 4), unde și satan poate apărea înaintea lui Dumnezeu (Iov 1 și 2; Zaharia 3). Lupta împotriva lui satan și a demonilor săi are loc în „[locurile] cerești” sau regiuni, dar nu în casa Tatălui sau în Paradis; aceste tărâmurii cerești sunt mai degrabă în legătură cu „aerul”, care în Efeseni 2.2 este numit tărâmul autorității lui satan, care este în legătură mai degrabă cu întinderea decât cu al treilea cer. De asemenea, s-a presupus că întinderea formează primul cer, „locurile cerești” (inclusiv „sala tronului” lui Dumnezeu) formează al doilea cer, în timp ce locuința lui Dumnezeu și a celor binecuvântați formează al treilea cer. Bătălia din Apocalipsa 12, dacă putem face această împărțire, nu ajunge mai departe de primul, sau cel mult de al doilea cer.

⁷⁸ Johnson (pag. 516) face observația importantă că pasajele narative din Apocalipsa nu pot fi explicate niciodată decât în lumina cântărilor de laudă; adică, versetele 7-9 sunt explicate abia în versetele 10-12. Altfel, ar fi uimitor faptul că nu Hristos, ci Mihail conduce lupta împotriva balaurului, ca și cum lupta l-ar ocoli complet pe Hristos. Însă, din versetele 10 și 11 reiese clar că, de fapt, sângele Mielului a fost cel care i-a aplicat lui satan lovitura fatală reală și i-a permis sfinților să triumfe asupra lui.

Mihail, conform unei argumentări interesante a lui Caird (pag. 154,155), nu este „ofițerul de teren” care conduce bătălia propriu-zisă, ci „ofițerul de stat major” din cer, care este capabil să îndepărteze steagul lui satan de pe harta cerească, deoarece victoria reală a fost deja obținută la Golgota; în ciuda limbajului militar, aceasta este de fapt o dispută juridică între doi consilieri juridici, pierzătorul fiind alungat din sala de judecată pe baza dovezilor juridice.

Apocalipsa ne învață că sângele lui Hristos

- (a) îi eliberează pe credincioși din păcatele lor (Apocalipsa 1.5),
- (b) îi cumpără pentru Dumnezeu (Apocalipsa 5.9),
- (c) le spală hainele (Apocalipsa 7.14),
- (d) le dă biruință asupra lui satan (Apocalipsa 12.11).

Johnson nu are dreptate atunci când pune aruncarea din cer a lui satan în legătură cu timpul vieții lui Hristos, a morții și învierii Sale (Luca 10.18 este, în opinia mea, la fel de viitor ca și versetul nostru); aruncarea din cer are loc la începutul marelui necaz, deoarece persecuția femeii în ultimele 1260 de zile are loc înainte de a doua venire, direct după această aruncare (versetul 13). Tradiția iudaică timpurie plasează, de asemenea, izgonirea lui Satana de către Mihail la începutul marii bătălii finale, înainte de instaurarea Împărăției lui Dumnezeu pe pământ (2 Macabei 5.1-4; Josephus, *Războiul iudaic* VI.5; Sibyll.Orak 3,796-808).

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

Israel; de aceea, el este cel care trebuie să se lupte aici cu satan.⁷⁹ „Și balaurul a luptat, și îngerii lui [compară cu Matei 25.41]; și el n-a fost mai tare; și locul lor nu s-a mai găsit în cer” (Apocalipsa 12.7b,8). În versetul 9 se spune clar cine este acesta: „balaurul cel mare, șarpele cel vechi [acesta se întâlnește deja în Geneza 3, în grădina Eden], acela care se numește Diavol [adică: calomniator] și Satan [adică: împotrivor]⁸⁰, acela care înșală tot pământul locuit”.⁸¹

„El a fost aruncat pe pământ” (Apocalipsa 12.9b) și „locul lui nu s-a mai găsit în cer” (Apocalipsa 12.8b). Din cauza păcatului său, el fusese deja îndepărtat (și anume înainte de Geneza 3) din poziția sa înaltă (compară cu Isaia 14.12-15; Ezechiel 28.14-16),⁸² dar încă mai

---

⁷⁹ Doar doi îngeri sunt menționați pe nume în Scriptură: Gabriel și Mihail, dintre care primul este numit simplu „înger”, iar al doilea „arhanghelul” (Iuda 9), „una dintre căpeteniile cele mai de seamă” (Daniel 10.13) și „căpetenia cea mare (sau: cea mai mare)” (Daniel 12.1). De aceea, Mihail este probabil conducătorul lumii îngerilor. El este numit și „căpetenia voastră (= al lui Israel)” în Daniel 10.21, adică îngerul păzitor special al lui Israel, care rivalizează cu îngerii păzitori ai Persiei și Greciei (Daniel 10.13,20). În Daniel 12.1 (care se referă la același timp, dacă nu la același eveniment ca Apocalipsa 12), Mihail stă „pentru fiii poporului tău” (Israel) în ceea ce privește „timpul de necaz”. În Apocalipsa 12, el face aceasta prin aruncarea din cer a „acuzatorului fraților noștri (în principal evrei)” (versetul 10), anunțând astfel perioada celor 1260 de zile ale necazului cel mare (Apocalipsa 12.6,14).

⁸⁰ Cuvântul „diavol” este o denaturare a cuvântului grecesc *diabolos*, care înseamnă „calomniator”, dar și „acuzator” (adică calomniator înaintea unui judecător); ca adjectiv este tradus prin „defăimător” (1 Timotei 3.11; 2 Timotei 3.3; Tit 2.3). *Diabolos* este derivat din verbul *diabalo*, care înseamnă „a acuza” (cu intenție ostilă) (vezi Luca 16.1; Daniel 3.8 LXX).

Diabolos este în LXX traducerea obișnuită a ebraicului *Satan*, din care se poate observa că sensurile erau considerate aproximativ aceleași.

Cuvântul „satan” (grecescul *satan* sau *satanas*) se referă la cuvântul ebraic *satan* (aramaic, *satana*), care înseamnă în primul rând „împotrivor”. Așa este tradus literal (atunci când se referă la oameni) în 1 Samuel 29.4; 2 Samuel 19.22; 1 Împărați 5.4; 11.14,23,25. În Numeri 22.22,32 îngerul Domnului îl înfruntă pe Balaam ca pe un „împotrivor” (*satan*). În 1 Cronici 21.1 este vorba despre satan (fără articol, adică ca nume propriu), care se ridică „împotriva lui Israel”, adică este adversarul său. În Psalmul 109.6, cuvântul este tradus ca „adversar” sau „acuzator”. Aceasta este, de asemenea, funcția lui satan în Zaharia 3.1,2 și Iov 1.6-12; 2.1-7, astfel încât atât „diavol”, cât și „satan” au sensul de „acuzator”. Compară „acuzatorul fraților noștri” în Apocalipsa 12.10; aici este folosit cuvântul grecesc *kategor*, care apare, de asemenea, ca un cuvânt grecesc împrumutat în literatura rabinică.

Ca acuzator al fraților, satan este împotrivorul lui Hristos ca preot; ca aducător al primei fiare (Apocalipsa 13.2,4), el este adversarul lui Hristos ca Împărat; și ca aducător al celei de-a doua fiare, profetul fals (Apocalipsa 13.11; 16.13), el este adversarul lui Hristos ca Profet.

⁸¹ Satan este mincinosul și ucigașul oamenilor de la început (Ioan 8.44). El a înșelat-o pe Eva cu viclenia sa (Geneza 3.1,4,5,13; 2 Corinteni 11:3; compară 1 Timotei 2.14). El a pus în inima lui Iuda să-L trădeze pe Hristos (Ioan 13.2) și, de asemenea, a încercat să submineze credința lui Petru (Luca 22.31). Pavel ne avertizează cu privire la uneltirile lui (2 Corinteni 2.10,11; 11.14; Efeseni 6.11; compară cu Iacov 4.7; 1 Petru 5.8,9). Instrumentele sale încearcă chiar să îi înșele pe cei aleși (Matei 24.24; Apocalipsa 13.13-17). După cei o mie de ani, Satana iese din nou să înșele națiunile (Apocalipsa 20.8). A se vedea și 1 Cronici 21.1; Matei 4.1; 16.23; Faptele apostolilor 5.3; 13.10; 1 Corinteni 7.5, Efeseni 4.27; 2 Tesaloniceni 2.9,10; 1 Timotei 3.7; 2 Timotei 2.26. Cuvântul „pământ locuit” (greacă. *oikoumene*) aici, ca și în Apocalipsa 3.10 și 16.14, nu se poate referi decât la Imperiul Roman; cuvântul are în mod clar acest sens în Luca 2.1 (în Luca 4.5 satan este numit ca fiind stăpânitorul real al *oikoumene*!) și în Faptele apostolilor 17.6,7 (unde Împăratul Isus este pus față în față cu Cezarul roman); Luca 24.5 și poate și în Luca 11.28.

⁸² Unii comentatori insistă că Scriptura nu ar ști nimic despre o cădere inițială și o expulzare a lui satan și că această idee este împrumutată doar din tradiția iudaică (2 Enoh 29.4,5). Totuși, aceasta este prea flagrant. 1 Timotei 3.6 se referă la mândria lui satan și la judecata lui Dumnezeu asupra acesteia; aceasta trebuie să fi fost

Continuare pe pagina următoare!

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngerii cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

avea locul său în cer (Iov 1 și 2). Din Efeseni 6.12 știm că lupta noastră împotriva lui satan și a îngerilor lui se dă în locurile cerești. Dar, începând cu Apocalipsa 12, el nu mai este în ceruri; aceasta este a doua fază a judecății sale. Domnul Isus a anunțat în Luca 10.18: „Am văzut pe satan căzând din cer ca un fulger”. A treia fază este descrisă în Apocalipsa 20.3: diavolul va fi legat în adânc timp de o mie de ani. În cele din urmă, va avea loc a patra fază: după cei o mie de ani, el va fi aruncat în iazul de foc și pucioasă (Apocalipsa 20.10).

Faptul că satan va fi aruncat din cer are două consecințe: o consecință favorabilă pentru cer și o consecință teribilă pentru pământ. În cer, satan nu va mai putea să îi acuze pe sfinți. Ioan a auzit un glas puternic în cer anunțând venirea mării mântuirii⁸³ și a Împărăției păcii și pe satan ca „acuzatorul fraților noștri”.⁸⁴ Prin urmare, din cauza acestui „nostru”, aici trebuie să fie credincioși cei care vorbesc: cei care au fost glorificați de mult timp, și anume cei 24 de bătrâni din Apocalipsa 4 și 5. Ei declară (versetele 10 și 11) că, în timpul acestor necazuri, vor exista credincioși pe pământ care vor depune mărturie despre Miel și vor fi uciși. Acești martori vor fi acum acuzați de satan, așa cum s-a întâmplat atunci cu Iov și cum a fost cazul marelui preot Iosua (Zaharia 3.1). Dar aceasta aparține trecutului.

Înainte de Geneza 3, poate chiar înainte de Geneza 1.2: În plus, este îndubitabil că descrierea din Isaia 14.12-15 merge dincolo de descrierea unui împărat al Babilonului, iar descrierea din Ezechiel 28,14-16 dincolo de cea a unui împăratului Tirului. Primul nu poate fi numit „stea a dimineții” (adică înger! Iov 38.7) în sens literal, sau să fi avut ideea de a-și așeza tronul deasupra stelelor, sau să fi avut un loc pe „muntele adunării” (adică muntele zeilor; vezi mai jos). Împăratul Babilonului trebuie să cedeze aici locul îngerului său păzitor, care este identificat cu el în același mod în care „căpetenia (= îngerul păzitor) Greciei” sau a „Persiei” în Daniel 10.13,20 este identificată cu împăratul pământesc corespunzător. Dacă ținem seama de legătura tipologică dintre Babilon și Roma (Apocalipsa 17 și 18! Compară și cu 1 Petru 5.13), primul și al patrulea imperiu mondial (căderea finală a Babilonului se va împlini în căderea Imperiului Roman restaurat! Compară și cu Ieremia 50 și 51), atunci înțelegem că îngerul păzitor al Babilonului nu este în cele din urmă nimeni altul decât satan însuși, la fel cum balaurul din Apocalipsa 13 este în realitate îngerul păzitor al primei fiare.

În Ezechiel 28 avem ceva similar. Adevăratul împărat al Tirului nu era în Eden, grădina lui Dumnezeu, nu era un heruvim ocrotitor cu aripile întinse și nu avea nici un loc pe muntele sfânt al lui Dumnezeu (compară cu Psalmul 82.1; 89.6-8; 1 Împărați 22.19!). Și aici, imaginea unui împărat pământesc se retrage în fața celei a îngerului său păzitor. Desigur, toate națiunile au propriul înger păzitor, dar acesta nu este satan. Dar, la fel ca în Isaia 14, avem și aici motive să ne gândim la satan însuși (căpetenia tuturor îngerilor păzitori) datorită menționării Grădinii Edenului. Tradiția iudaică a văzut adesea o paralelă între Tir și Roma; într-adevăr, profeția despre Tir din Isaia 23 prezintă anumite paralele cu Apocalipsa 18 (compară, de exemplu, Isaia 23.8 cu Apocalipsa 18.23 și Isaia 23.17 cu Apocalipsa 18.3). Cu privire la ideea de îngeri păzitori, a se vedea și nota de subsol 12 din comentariul la Apocalipsa 1.9-20.

⁸³ *Soteria* este „salvare” (mai bine decât traducerea tradițională „mântuire”), aici nu este mântuirea personală a sufletului (1 Petru 1.9) sau chiar a trupului (Romani 8.23; Filipeni 3.10,11), ci marele triumf al lui Dumnezeu, adică salvarea creației, a istoriei lumii prin eliminarea marelui vrăjmaș și instaurarea „puterii și Împărăției Dumnezeului nostru și a autorității Hristosului Său” (compară *soteria* în Apocalipsa 7.10 și 19.1). „Puterea și Împărăția” pot însemna: autoritatea judecătorească a lui Dumnezeu și Împărăția care începe ca urmare, sau «Împărăția puternică» (un așa-numit Hendiady-oin). În această Împărăție, „Hristosul Său” (compară cu Apocalipsa 11.15; „Unsl Său” în Psalmul 2.2) are toată autoritatea.

⁸⁴ Lauda din versetele 10-12 constă din trei „strofe”:

(a) anunțarea Împărăției lui Dumnezeu și a demnității împărătești a lui Hristos ca urmare a faptului că satan a fost aruncat din cer (versetul 10),

(b) descrierea victoriei sfinților pământești asupra satanei prin puterea sângelui lui Hristos, care în principiu l-a învins deja pe satan prin lucrarea Sa de cruce (versetul 11) și

(c) chemarea la bucurie și anunțarea ultimelor dureri de naștere asupra lumii din cauza alungării lui satan și a mării sale mâinii.

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

„Pentru că a fost aruncat afară acuzatorul fraților noștri, cel care-i acuza înaintea Dumnezeului nostru zi și noapte; și ei l-au învins datorită sângelui Mielului și datorită cuvântului mărturiei lor și nu și-au iubit viața, până la moarte” (Apocalipsa 12.10b,11). Așadar, ei și-au dat viața ca martiri pentru mărturia lor.⁸⁵ În Apocalipsa 6.9 i-am văzut pe acești martiri, după răpirea Bisericii și înainte de necazul cel mare. Deci, acuzatorul lor a căzut. De aceea să se bucure cerurile și „voi, care locuiți în ele” (Apocalipsa 12.12a).⁸⁶

Acum că Satana a fost aruncat pe pământ la începutul celei de-a doua jumătăți a celei de-a șaptezecă săptămână-an, a venit și momentul ca rămășița credincioasă a lui Israel, reprezentată de femeie, să fie păstrată și hrănită de Dumnezeu, în timp ce vrăjmașul se întoarce împotriva lui Israel în special. Daniel 9.27 ne învață că Imperiul Roman va face un legământ de șapte ani cu mulțimile necredincioase din Israel. Inițial, totul pare să meargă bine – serviciul divin în Ierusalim se desfășoară în mod normal (compară cu Apocalipsa 11.1), dar la mijlocul săptămânii-an legământul capătă brusc un caracter diferit. Conducătorul Imperiului Roman și antihristul își arată adevărata față, iar aici găsim explicația acestei schimbări bruște: satan este aruncat pe pământ. Cu o mânie extraordinară, pe care lumea nu a mai cunoscut-o până atunci, el se va întoarce împotriva iudeilor și neamurilor credincioase, pentru a-i ucide prin slugile sale, și anume căpetenia Imperiului Roman restaurat și antihristul (despre care vom citi în Apocalipsa 13).

Cerurile se bucură și se veselesc de aruncarea lui satan, dar „vai de voi, pământ și mare, pentru că diavolul a coborât la voi, cuprins de mânie mare, știind că are puțin timp” (Apocalipsa 12.12b). El cunoaște Scripturile și știe că mai are la dispoziție doar 42 de luni și că în acest timp scurt trebuie să încerce să înșele cât mai mulți sfinți. Domnul Isus mai spune în Matei 24.22: „Și, dacă n-ar fi fost scurtate zilele acelea, n-ar fi fost mântuită nici o făptură” (compară și cu Matei 24).

Versetele 13-18

Mânia lui satan este îndreptată în primul rând împotriva lui Israel, care este subiectul deosebit al planurilor lui Dumnezeu. „Și, când a văzut balaurul că a fost aruncat pe pământ, a persecutat-o pe femeia care născuse copilul de parte bărbătească. Și i-au fost date femeii cele două aripi

---

⁸⁵ Martiriul sfinților este una dintre marile teme ale Apocalipsei, mai întâi a lui Ioan însuși („împreună-părtaș la necazul și împărăția și răbdarea în Isus”; vezi Apocalipsa 1.9), apoi a sufletelor de sub altar („înjunghiați pentru Cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia pe care au dat-o”; vezi Apocalipsa 6.9); a celor care au refuzat să se închine fiarei și chipului ei („răbdarea sfinților care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința în Isus”; vezi Apocalipsa 14.12; compară cu Apocalipsa 12.17; 19.10) și „sufletele celor decapitați pentru mărturia lui Isus și pentru Cuvântul lui Dumnezeu” (Apocalipsa 20.4). A se observa cuvintele-cheie „Cuvânt”, „mărturie” (compară cu Apocalipsa 1.2; 11.7), „răbdare” (compară cu Apocalipsa 2.2,29; 3.10; 13.10), „porunci”.

⁸⁶ Literal, „campați, aveți corturi” (compară cu Apocalipsa 13.6), care se pare că se referă întotdeauna la o ședere temporară (compară cu Ioan 1.14: „El a campat printre noi”) (în contrast cu Mounce, pag. 244). De asemenea, cuvântul nu este niciodată folosit pentru îngeri, așa că trebuie să se refere aici la credincioșii glorificați care sunt în siguranță în cer în timpul furiei lui satan (Apocalipsa 12.12b) până la întoarcerea lor cu Hristos (Apocalipsa 19.14).

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

ale vulturului⁸⁷ celui mare” (Apocalipsa 12.13).⁸⁸ Aripile vorbesc despre o scăpare rapidă, dar și despre protecție, la fel cum aripile Domnului au fost întinse protector asupra poporului Său (Luca 13.34; compară cu Exodul 19.4; Deuteronomul 32.11,12; Isaia 40.31). Credincioșii poporului Israel se vor putea ascunde în pustiu sub această protecție pentru o perioadă de trei ani și jumătate (a se vedea comentariile la versetul 6). Hristos avertizează în Matei 24.15,16. „Când veți vedea deci urâciunea pustiirii ... stând în loc sfânt ... atunci cei care sunt în Iudeea să fugă în munți”. Urâciunea pustiirii este idolul fiarei, căpetenia Imperiului Roman, care este menționat în Apocalipsa 13.14,15. Acest idol va fi ridicat în Templu la mijlocul celei de-a șaptezecăa săptămână-an. Adorarea, pe care credincioșii i-o aduc lui Dumnezeu, va fi înlocuită de adorarea acestui idol, pe care antihristul l-a ridicat.

Acest chip va fi un semn al eficacității lui satan în cele două fiare. Acesta este motivul pentru care Domnul Isus a făcut acesta să fie semnalul de start pentru iudeii credincioși să fugă în munți pentru a scăpa de furia vrăjmașului. În Osea 2.14, Dumnezeu a anunțat: „O voi ademini și o voi duce în pustiu și voi vorbi inimii ei”. În pustiu, Dumnezeu va curăți și va sfinți rămășița poporului Său. În același mod, se poate spune despre noi că am fost răscumpărați spiritual din Egipt și ne aflăm acum în pustiu, separați de această lume, pentru a fi sfințiți de El și protejați de furia împotrivorului (compară și cu Ieremia 31.1-4; Ezechiel 20.34-38). Vedem aceasta aici la Israel. Acesta este dus în pustiu (compară cu Deuteronomul 8.14; 1 Împărați 17.6) „pentru un timp, timpuri și jumătate de timp”, adică trei ani și jumătate.⁸⁹

---

⁸⁷ Observați articolul: se vorbește despre „cele” două aripi, pentru că vulturul are două aripi; se vorbește despre „marele” vultur, nu ca o referire la un vultur menționat anterior (Apocalipsa 8.13), cu atât mai puțin la un vultur bine cunoscut din mitologie (în ciuda tuturor legendelor clasice, în care un vultur și un șarpe joacă un rol), ci la cea mai mare specie de vultur, poate vulturul auriu (*aquila chrysaetos*) sau vulturul grifon (*gyps fulvus*) și mai mare, cu o anvergură a aripilor de 2,50 metri. Probabil că folosirea articolului este pur și simplu un ebraism („vulturul, despre care acum este vorba”) (a se vedea nota de subsol 75).

Poate că aceste „aripi ale marelui vultur” formează un contrast cu „aripile urâciunilor” (Daniel 9.17; gândiți-vă și la vulturul roman!), sub care partea necredincioasă a lui Israel își caută protecția.

⁸⁸ Paralelele cu Exodul din Egipt sunt remarcabile în acest pasaj:

- (a) așa cum femeia a fugit în pustiu, tot așa Israel a fugit în pustiu (compară cu Exodul 13.18);
- (b) așa cum balaurul a urmărit-o pe femeie, tot așa Faraon (tot un balaur! Psalmul 74.13; 89.10; Isaia 51.9) l-a urmărit pe Israel (Exodul 14.8);
- (c) cele două aripi ale marelui vultur cu care femeia fuge amintesc de Exodul 19.4; Deuteronomul 32.11,12;
- (d) râul, cu care balaurul încearcă ca femeia să fie luată de torent, amintește de Exodul 1.22 (Nilul);
- (e) pământul care își deschide gura amintește de Numeri 16.31-33;
- (f) în pustiu, femeia este hrănită în mod miraculos ca și Israel (Deuteronomul 8.14-16; Psalmul 78.23-29; 105.40);
- (g) femeia este mama lui Mesia; astfel, și Israel este, în principiu, deja purtătorul lui Mesia la Exod (Deuteronomul 23.21; 24.17). Și în alte locuri este făcută o paralelă între exodul din Egipt și restaurarea rămășiței în zilele din urmă: Isaia 48.20,21; Ieremia 31.1-6; Ezechiel 20.8-10,33-38; Osea 2.13,14.

⁸⁹ Expresia provine din Daniel 7.25; 12.7. Un „timp” este un an; cele șapte „timpuri” din Daniel 4.16,23,25,32 sunt clar șapte ani. Vezi și Daniel 11.13: „... un răstimp de câțiva ani”. Expresia se referă deci la un an, ani (adică doi ani) și o jumătate de an și corespunde astfel celor 1260 de zile (Apocalipsa 12.6) sau 42 de luni (Apocalipsa 11.2; 13.5).

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

Împotrivorul va încerca să nimicească poporul: „Șarpele⁹⁰ a aruncat apă ca un torent din gura lui, după femeie, ca să o facă să fie luată de torent” (Apocalipsa 12.15). Probabil că pentru aceasta el va folosi oameni, care sunt comparați aici cu un torent; o mulțime de oameni, care se îndreaptă într-o anumită direcție, pentru a-i lua cu forța pe credincioși cu ei. Se mai spune că pământul - elementele mai stabile din această lume, în măsura în care mai există - va înghiți torentul, pentru a împiedica ca acesta să nimicească rămășița (Apocalipsa 12.16).⁹¹

„Și balaurul s-a mâniat pe femeie și a mers să facă război împotriva rămășiței seminței ei, a celor care păzesc poruncile lui Dumnezeu și au mărturia lui Isus” (Apocalipsa 12.17). Satan nu poate ajunge la femeie, pentru că Dumnezeu o ține în siguranță în pustiu. Cine sunt atunci „rămășița seminței ei”?⁹² În Matei 24.16 nu este vorba despre fuga din Ierusalim, ci doar din Iudeea. O rămășiță va fi lăsată în Ierusalim, după cum devine clar din Țefania 3.12: „Și voi lăsa în mijlocul tău un popor smerit și sărac” (compară și cu Isaia 29.5). Pentru că nu mai poate lovi mulțimea rămășiței credincioase, satan va viza acum această rămășiță slabă. Apocalipsa 11.1-13 vorbește despre cei doi martori, care aparțin sau simbolizează această rămășiță din Ierusalim.

Ultimul verset descrie balaurul stând pe nisipul mării, evident așteptând ca fiara să se ridice și să-i dea puterea (Apocalipsa 13.1,2). O interpretare a textului mai puțin acceptabilă are nu „el”,

---

⁹⁰ Să se observe schimbarea de la „balaur” la „șarpe”. Balaurul urmărește cu mare violență, șarpele pândeste și își capturează prada. Înfațișările șarpelui și balaurului nu sunt atât de diferite pe cât ar putea părea; compară Psalmul 91.13 (în ebraică, *tannin*) în traducerea Elberfelder și traducerea Zürcher: „balaurul zburător” (Zürcher) din Isaia 14.29; 30.6 (în ebraică, *seraf*) este un „șarpe înfocat” în Numeri 21.6; Deuteronomul 8.15.

⁹¹ O astfel de explicație simbolică este, după părerea mea, mai satisfăcătoare decât cea literală, încercată de Smith (pag. 190,191), prin care satan încearcă cu un adevărat torent de apă să-i nimicească pe iudeii care fug, torentul de apă fiind apoi preluat literalmente de un pământ care se deschide (compară cu Numeri 16.32).

⁹² „Rămășița” (în greacă, *ton loipon*) nu este același lucru cu „rămășiță” din Romani 9.27 (*hypoleimma*) și Romani 11.5 (*leimma*), chiar dacă aceste cuvinte sunt derivate din același verb grecesc *leipo* („a lăsa în urmă, a rămâne în urmă, a lipsi”). „Rămășiță” nu poate fi rămășița iudaică (spre deosebire de Walvoord, pag. 196), deoarece aici ei sunt clar diferențiați de femeie. De asemenea, nici femeia nu este, așa cum gândește Walvoord, tot Israelul, caz în care „rămășiță” ar fi rămășița credincioasă. Deși în versetul 1 ea este într-adevăr Israelul ca atare (dar atunci Israelul „ideal”), începând cu versetul 6 ea însăși este rămășița credincioasă care, în contrast cu mulțimea necredincioasă a poporului, fuge din Iudeea și este salvată de judecata care se abate asupra mulțimii (aceasta nu este descrisă aici, ci, de exemplu, în Zaharia 13.8,9). Acesta este motivul pentru care eu sunt de acord cu Rossier și Scott, de exemplu, că se există cele mai puține dificultăți dacă vedem aici, în femeie, cea mai mare parte a rămășiței (care a fugit din Iudeea), în timp ce „rămășiță” capătă apoi sensul de „cei care au rămas în urmă” (vezi mai sus despre *leipo*): rămășița care a rămas în Ierusalim.

Smith se gândește la „rămășiță” ca la israeliții credincioși, care nu locuiesc în Iudeea. Alte explicații, care nu presupun că femeia reprezintă Israelul, nu sunt luate în considerare aici.

ci „eu” în acest verset⁹³, care se referă la profetul care observă ridicarea fiarei (Apocalipsa 13.1).⁹⁴

---

⁹³ Scott, (pag. 268) și Smith (pag. 192) sunt de părere că pot concluziona din context că trebuie citit „eu am stat” (*estathen*) și nu „el a stat” (*estathe*) și încalcă astfel una dintre cele mai importante reguli ale criticii textuale. Ei nu recunosc că argumentele pe care le citează (de exemplu, balaurul mai întâi se îndepărtează și apoi deodată stă pe țărni; profetul întotdeauna ocupă mai întâi o poziție, care îi permite să vadă evenimentele ulterioare) pot fi și argumente care l-ar putea determina pe un copist să adauge un *n* la *estathe*, și astfel se poate „eu am stat”! Interpretarea mai dificilă este în general preferabilă; este mai ușor de presupus că un copist a adaptat *estathe* la persoana întâi a următorului *eidon* („eu am văzut”) decât că șterge *n*-ul (a se vedea Metzger). Dar și remarca lui Walvoord (pag. 197) are ceva de partea ei, deoarece el crede că este mai ușor de presupus că un copist a omis accidental *n*-ul decât că l-a adăugat. În orice caz, acesta este un argument de critică de text mai curat decât cel contextual al lui Scott și Smith.

⁹⁴ Întregul capitol ne prezintă o mare bătălie între Imperiul Roman cu satan în frunte și Israel cu Hristos, respectiv Mihail, căpetenia îngerilor lui Israel, în frunte. În tradiția iudaică, aceasta are o mare semnificație, deoarece Imperiul Roman este numit aici de nenumărate ori „Edom” sau „Esau” și deoarece căpetenia îngerilor (îngerul protector) al Imperiului Roman (în Apocalipsa 12: balaurul) este identificat cu cel al lui Esau/Edom, înainte de toate pe baza Numeri 24.17,18. În Apocalipsa 12.4, trebuie avută în vedere legătura dintre edomitul Irod și Imperiul Roman! Aceasta explică de ce Edomul pare să joace un rol principal în ultimele zile, uneori în sens literal (Isaia 11.14; Ezechiel 25.12-14; Daniel 11.41), dar alteori evident într-un sens mult mai larg (Isaia 34 și 63; Obadia). De exemplu, putem plasa Isaia 34.10 și 63.2 direct lângă Apocalipsa 14.11,19; 19.13,15, unde este vorba despre judecata Imperiului Roman.

Prin identificarea dintre Edom și Roma, conștiința iudaică a exprimat faptul că întreaga istorie a lumii occidentale se învârtă în jurul conflictului dintre Imperiul Roman și poporul Israel și că acest conflict poate fi urmărit până la vechiul conflict dintre Esau și Iacov (a se vedea F. de Graff, fără a prelua toate concluziile sale).

Unele pasaje din literatura rabinică ne pot ajuta la interpretarea Apocalipsa 12 (a se vedea Strack-Billerbeck). În Jalkoet chadașj 46,4/47,1 (compară cu Jlk. Roeb.169,2) Mihail, îngerul păzitor al lui Israel, încearcă să obțină eliberarea poporului său din „captivitatea edomită” (adică din împrăștierea în Imperiul Roman) prin lupta sa cu Samael (= satan), îngerul protector al lui Edom (= Roma). Samael, care indică încăpățânarea lui Israel (acuzatorul fraților! Apocalipsa 12.10), este alungat într-adevăr de Dumnezeu, pentru că vorbește rău împotriva lui Israel. Dar când Mihail îi cere lui Dumnezeu să aibă milă de Israel, chiar dacă acesta nu o merită, el primește răspunsul că poporul trebuie să se întoarcă la Dumnezeu măcar cât vârful acului.

Adevăratul adversar al Romei este însă Mesia, în deplină conformitate cu cartea Apocalipsa. El îl va distruge pe căpetenia îngerilor al Romei în vremurile din urmă, așa cum profețește de multe ori literatura iudaică (a se vedea, de exemplu, Midr. Ps 22#9[93a]; 2 Baruc 39.5-7; 4 Ezra 11.36-46; 12.10,11,31-33; Pesikta K5.9 [la HI 2,10-12; compară cu HI R.2.13 (#4)]; Pesikta R. 15.14/15). Conform Pesikta K 4.9, Dumnezeu va expulza într-o zi căpetenia îngerilor Edomului (= Roma) din locuința sa cerească (compară cu Apocalipsa 12.9 și Jalk. Sjim. op Num 19.2,21. În Pesikta R. 14.15 găsim ceva comparabil; Strack-Billerbeck traduce: „Dumnezeu va expulza căpetenia îngerilor „cetății mari”, adică „Babel”, aceasta este Roma [compară cu Apocalipsa 16.19] din locuința sa [cerească]”; de Braude/Kapstein - editorul Pesikta (1925) traduce: „Dumnezeu va începe să expulzeze căpetenia lui Edom din cetatea cea mare [a cerului]”.

Conform cu Pesikta R. 13:2, Mesia va nimici Edomul (= Roma) și apoi va domni de la o mare la alta (Psalmul 72.8); așadar, Edomul păcătos va domni până la venirea lui Mesia. Conform cu Pesikta K. Suppl. 5.3, Dumnezeu Se va întoarce în templul Său (compară cu Ezechiel 40-48), când El va răsplăti Edomului păcătos. Conform HI. R. 2.17 (#1) Mesia va veni atunci când Roma va cădea printre spini, adică va fi sfășiată. Tancoema B. thizrie #16 (21b) spune: „În lumea viitoare, Dumnezeu va sta să judece Imperiul [Roman] păcătos; El îi va spune: De ce ați înrobit pe copiii Mei [= Israel]? Acest [imperiu] va răspunde: Tu ai făcut aceasta, pentru că i-ai dat în mâna mea! Dumnezeu le va răspunde: Pentru că i-am dat în mâinile voastre, nu le-ați arătat milă, ci v-ați pus jugul greu pe cei bătrâni [compară cu Isaia 47.6 = Babel!] ... Dumnezeu va spune: ... Voi pedepsi pe căpetenia îngerilor a ta și-l voi lovi cu lepră, iar după aceea te voi lovi pe tine”.

Astfel de citate sunt interesante pentru interpretarea Apocalipsei, deoarece ele arată că, chiar și conform așteptărilor iudaice pentru viitor, Imperiul Roman va exista încă în ultimele zile, că Mesia va nimici acest imperiu și pe căpetenia îngerilor lui (satan) și că împărăția lui Mesia va urma imediat după aceea (a se vedea Apocalipsa 20.1-6).

(b) Fiara care se ridică din mare (Apocalipsa 13.1-10)

Versetele 1-4

Urmează acum o descriere a celor două fiare, instrumentele umane folosite de Satana în ultimele zile. Profetul vede prima dintre aceste două fiare ridicându-se din mare (versetul 1), o imagine a națiunilor neliniștite și răzvrătite (compară cu Apocalipsa 17.15)⁹⁵, adică ea se ridică din condițiile haotice care vor predomina în Europa după răpirea Bisericii. Dictatorul roman⁹⁶ va

---

⁹⁵ Sau este mai probabil să ne gândim aici la o mare în adevăratul sens al cuvântului? Este vorba, fără îndoială, de Marea Mediterană, pentru că aceasta este, ca să spunem așa, marea Imperiului Roman. Și în Daniel 7.2, „marea cea mare” este Marea Mediterană, ca peste tot în Vechiul Testament. „Nisipul mării” (Apocalipsa 12.18) este atunci textual plaja. Într-o interpretare simbolică (care se potrivește mai bine cu faptul că fiara este de asemenea o figură simbolică), ne putem gândi la o mulțime imensă de oameni (compară cu Apocalipsa 20.8; Geneza 22.17), dominată de puterile și principiile sălbatice, pe care le simbolizează marea. Această ridicare a fiarei din mare se referă la dezvoltarea istorică a Imperiului Roman restaurat înainte de ultima săptămână-an. Când se spune că fiara se ridică din „Adânc” (Apocalipsa 11.7; 17.8), aceasta indică un aspect demonic diferit al întregului (compară cu Apocalipsa 9.1-11) și/sau indică faza demonică finală a acestuia în timpul ultimei jumătăți de săptămână-an.

⁹⁶ Înainte de a explica fiara din mare, trebuie să se răspundă mai întâi la întrebarea, cine este anticristul, deoarece acest personaj este menționat în aproape toate interpretările din Apocalipsa 13 (vezi și adnotarea 9). Cu privire la identitatea sa găsim la comentatori

(a) argumente pentru o împlinire timpurie (unii părinți ai Bisericii au văzut profeția despre antihrist împlinită în docetismul din timpul lor) și pentru împliniri la sfârșitul timpului și

(b) interpretări, care în antihrist văd un sistem (de exemplu, docetismul menționat anterior sau papalitatea sau linia continuă de erezii din istoria Bisericii) sau o persoană. Interpretarea noastră presupune

(1) o împlinire la sfârșitul timpului (a se vedea partea A, capitolul 3) (chiar dacă cu siguranță au existat mulți prevestitori ai lui antihrist; compară cu 1 Ioan 2.18,22; 4.3; 2 Ioan 7) și

(2) o identificare cu o persoană, de asemenea pe baza afirmațiilor clare din Ioan 5.23 și 2 Tesaloniceni 2.3-8. Fiecare comentator, care este de acord că antihrist este o persoană, îl va identifica fie cu prima, fie cu a doua fiară din Apocalipsa 13. Cei mai mulți îl văd ca fiind prima fiară, dar unii l-au văzut de timpuriu ca fiind a doua fiară (Andrei din Cezareea s-a referit la aceasta încă din secolul al VI-lea). Aceasta depinde de faptul dacă cineva consideră că antihrist este mai degrabă un lider politic sau mai degrabă un lider religios (mondial). Bazându-mă pe epistolele lui Ioan și pe 2 Tesaloniceni 2.3-8, sunt în favoarea celei din urmă și îl văd pe antihrist în cea de-a patra fiară din Daniel 7, care are de asemenea zece coarne; totodată fiara are însușirile primelor trei fiare din Daniel 7. Deoarece prima fiară din Apocalipsa 13 reprezintă în mod evident atât *Imperiul Roman*, cât și *conducătorul suprem* al său, fiara este identică cu „cornul cel mic” din Daniel 7.8,24,25, adică „conducătorul care va veni” din Daniel 9.26,27.) Și pentru Biserica primară era clar că fiara reprezintă cezarul Romei, respectiv Imperiul Roman. Reformatorii au văzut istoria Romei continuând în Biserica Romană și, prin urmare, au identificat prima fiară cu papalitatea, o idee care încă se regăsește printre mulți comentatori reformați. Când vom comenta Apocalipsa 17 vom aduce argumente, că papalitatea nu este reprezentată prin prima fiară, ci prin prostituată. Fiara este un sistem politic, așa cum era Imperiul Roman. În interpretarea noastră futuristă, identificarea fiarei cu Imperiul Roman, sau cu suveranul acestuia, implică în mod necesar ideea că Imperiul Roman, care a pierit în istorie, va fi restabilit la sfârșitul vremurilor. Această idee este susținută de următoarele argumente (care nu sunt toate la fel de puternice, dar împreună oferă o imagine clară):

(a) al patrulea imperiu (= roman) din Daniel 2 are două înfățișări: atât cele două picioare (Imperiul Roman în forma sa de demult cu două părți, Imperiul Roman de vest și Imperiul Roman de est), cât și cele zece degete de la picioare (Imperiul Roman în forma sa viitoare; compară cu cele zece coarne din Apocalipsa 17.12,13);

Continuare pe pagina următoare!

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

apărea din această agitație, probabil în timpul celei de-a șasea pecete din Apocalipsa 6.12-17.⁹⁷ În orice caz, știm că Imperiul Roman va exista în momentul celei de-a șaptezecăa săptămână-an din Daniel (vezi Daniel 9.27). Autocratul acestui imperiu își va exercita puterea satanică în principal în a doua jumătate a acestei săptămână-an.

Din felul în care este descrisă fiara, putem concluziona clar că este vorba despre Imperiul Roman restaurat. Ea are zece coarne și șapte capete, pe care le întâlnim din nou în Apocalipsa 17.3,7-12. Vom reveni la acest aspect mai în detaliu, dar trebuie să atingem deja câteva puncte aici. Cele șapte capete sunt șapte munți (Apocalipsa 17.9), și anume cei pe care este construită Roma. Cele zece coarne sunt zece împărați; acesta este Imperiul Roman în forma sa finală, care începe cu unificarea celor zece împărați și se încheie cu punerea de către aceștia a întregii lor puteri în mâinile fiarei (Apocalipsa 17.12,13). Așadar, fiara reprezintă însuși Imperiul Roman ca ultim conducător al său. „Și pe coarne, zece diademe” - simbolul domniei împărățești – „și pe capete, nume de hulă” (Apocalipsa 13.1);⁹⁸ așadar, este vorba de o putere politică, care se ridică împotriva lui Dumnezeu și Îi batjocorește gloria.

„Și fiara pe care am văzut-o era asemenea unui leopard, și picioarele ei, ca ale unui urs, și gura ei, ca gura unui leu” (Apocalipsa 11.2). Aceasta se referă fără îndoială la viziunea din Daniel 7. În această carte profetică găsim două descrieri ale celor patru imperii mondiale: în Daniel 2 sunt descrise în chipul pe care l-a văzut Nebucadnețar, iar în Daniel 7 sub forma a patru mari fiare. În Apocalipsa 13 găsim o singură fiară, dar aceasta are toate caracteristicile înfiorătoare ale celor trei fiare, care au precedat-o. Ele sunt numite aici în ordine inversă față de Daniel 7, exact așa cum le vede apostolul, când privește în trecut. În ordine istorică ele sunt: leul (Imperiul Babilonian), ursul (Imperiul Medo-Persan), leopardul [Pardel] (Imperiul Greco-Macedonean) și, în cele din urmă, o fiară „însăpăimântătoare și îngrozitoare și nemaipomenită” (Daniel 7.7), care, cu cele zece coarne ale sale, nu seamănă cu nicio altă fiară. Imperiul Roman este cel care este descris aici ca un monstru, care combină toate caracteristicile înfiorătoare ale celor trei

---

(b) Imperiul Roman este lovit la „picioare” și distrus în Daniel 2 și înlocuit de instaurarea Împărăției lui Mesia, adică a Împărăției Milenare a Păcii (compară cu Partea A, cap. 7);

(c) și în Daniel 7, Imperiul Roman va fi nimicim la revenirea lui Mesia și instaurarea Împărăției Sale, astfel încât el trebuie să existe cu puțin timp înainte de revenire;

(d) conform cu Daniel 9.26,27, Imperiul Roman există în ultima jumătate a săptămânii-an, adică cu puțin timp înainte de restaurarea lui Israel și instaurarea Împărăției (versetul 24);

(e) fiara este rănită de moarte, dar rămâne în viață (Apocalipsa 13.4,12,14; vezi interpretarea);

(f) în Apocalipsa 17.12,13, Imperiul Roman există mai întâi ca o uniune de zece împărați, care în decursul timpului își pun puterea în mâinile unui singur conducător; Imperiul Roman nu a avut niciodată o astfel de formă;

(g) în Apocalipsa 17.8 se spune despre fiară că nu este (pentru o vreme) și apoi iese din nou din Adânc (vezi comentariul);

(h) și în Apocalipsa 17.14 și Apocalipsa 19.11-21 sfârșitul împărăției vine numai prin întoarcerea lui Hristos și instaurarea Împărăției Sale.

⁹⁷ A se vedea nota de subsol 27 referitoare la comentariul la pecetea a 6-a (pag. 8).

⁹⁸ „Numele” sunt numele proprii ale fiarei, dar acestea sunt blasfematoare, probabil pentru că sunt nume care se cuvîna numai lui Dumnezeu. Și cezarii vechiului Imperiu Roman purtau astfel de nume și pretindeau venerare divină; astfel, Augustus a fost numit *divus* („divinul”) după moartea sa, Nero a fost numit mântuitorul lumii, iar Domițian a fost numit ca *Dominus et Deus noster* („Domnul și Dumnezeul nostru”). Vezi și Daniel 7.8,11,20,25 (compară cu Daniel 11.36,37, unde după unii este vorba despre prima, după părerea mea despre a doua fiară).

imperii precedente - gura devoratoare a leului, labele strivitoare ale ursului și forma terifiantă a leopardului.

Ne putem întreba, cum este posibil ca Imperiul Roman să se ridice din nou, când acesta aparține trecutului. Imperiul Roman (de Vest) a căzut într-adevăr în anul 476 d.Hr., când Roma a fost devastată de hoardele germanice. Cu toate acestea, Duhul Sfânt ne arată aici că Imperiul Roman a dispărut doar pentru a reapare pe scena mondială cu puțin timp înainte de revenirea lui Hristos. Atunci, autoritățile romane nu vor mai fi „rânduite de Dumnezeu” și „slujitorul lui Dumnezeu” (Romani 13.1-4), ci se spune: „balaurul i-a dat puterea lui și tronul lui și autoritate mare” (Apocalipsa 13.2). Satan se află aici în spatele scenei; el este cel care dă putere împărăției și conducătorului său. Acesta este motivul pentru care despre fiară nu se spune doar că se ridică din mare, adică din marea popoarelor învolburate, ci și că se ridică din Adânc, conform cu Apocalipsa 17.8 (compară și cu Apocalipsa 9.1-11). Aceasta arată originea diabolică a împărăției, care primește împuternicire direct de la balaur.

„Și am văzut unul din capetele ei era ca înjunghiat de moarte și rana ei de moarte fusese vindecată: și tot pământul⁹⁹ se minuna de fiară” (Apocalipsa 13.3). Capetele nu sunt doar șapte munți, ci în Apocalipsa 17.10 auzim că ele reprezintă și șapte împărați succesivi. Mulți presupun că acestea sunt șapte forme de guvernare succesive ale Imperiului Roman. Un cap este prezentat aici „ca înjunghiat de moarte”.¹⁰⁰ Anul 476 a însemnat sfârșitul Romei ca împărăție a cezarilor. Prin urmare, putem presupune că acest „cap”, care a fost rănit de moarte, reprezintă forma de guvernare imperială.¹⁰¹ Nimeni nu ar trebui să se aștepte ca Imperiul Roman

---

⁹⁹ Cât de literal trebuie înțeles „pământ”? Scott (pag. 274) nu vede niciun motiv pentru a limita domeniul de aplicare al expresiei, deoarece puterea balaurului și influența sa de mare anvergură se extind dincolo de granițele geografice ale celor „zece împărați”, ba chiar „peste orice seminție și popor și națiune” (Apocalipsa 13.7b; compară cu Apocalipsa 11.9; 16.14; 17.5). Cu toate acestea, marea întrebare este dacă aceasta este valabil și pentru „împăratul nordului” și pentru puterea enormă din spatele său din nordul „cel mai îndepărtat”: rusecul „Gog” (Ezechiel 38 și 39). Nu este așa, dacă aceste puteri sunt înfrânte doar cu puțin timp înainte sau după revenirea lui Hristos (a se vedea în detaliu „[Ierusalim - Viitorul cetății Marelui Împărat](#)”). Cu toate acestea, Walvoord (pag. 200) consideră că aceste puteri vor fi probabil nimicite la începutul jumătății săptămână-an, astfel încât, în consecință, întreaga lume se va afla într-adevăr în sfera de influență a fiarei. „Războiul mondial”, care izbucnește cu puțin timp înainte de revenirea lui Hristos (Apocalipsa 16.12-16; a se vedea acolo) nu va fi atunci războiul dintre Imperiul Roman și puterile din nord (în opinia mea), ci o revoltă în masă împotriva puterii fiarei.

¹⁰⁰ Să se observe paralela dintre fiara rănită de moarte și înviată (vezi Apocalipsa 13.12c și 13.14c!) și Mielul înjunghiat: expresia „ca înjunghiat” este aceeași ca în Apocalipsa 5.6. Din cauza acestei corespondențe și din cauza menționării unei săbii în Apocalipsa 13.14, versetul nostru trebuie să se refere și el la o moarte violentă. Există și alte concordanțe: cei doi nu numai că sunt uciși și înviați, dar ambii mânuiesc o sabie (Apocalipsa 13.10; 19.15), ambii au urmași cu numele lor scrise pe frunte (Apocalipsa 13.16; 14.1), ambii au multe coarne (Apocalipsa 13.10; 5.6), ambii primesc putere peste orice seminție și limbă și popor și națiune (Apocalipsa 13.7; 17.12; 1.5; 7.9). Din cauza acestor concordanțe, este de înțeles că mulți l-au identificat pe antihrist (care este în toate opusul lui Hristos) cu această primă fiară.

¹⁰¹ Există nenumărate explicații pentru acest verset. Mulți văd în capul rănit de moarte și vindecat din nou o referire la o persoană reală, istorică (și datorită paralelei menționate în nota de subsol 100!), care a murit și va învia din nou în zilele din urmă. Se gândește apoi la unii lideri romani: de la Iulius cel ucis până la împăratul Nero sau chiar Iuda Iscarioteanul, dar și la dictatori din secolul al XX-lea precum Hitler, Mussolini sau Stalin.

Un exemplu interesant este interpretarea lui Smith (pag. 194), care vede următoarea succesiune de evenimente:

(a) apariția istorică a împărăției și a viitorului ei conducător (al șaptelea cap, adică „celălalt”. care ..nu a venit încă”; Apocalipsa 17:10) din mare, înainte de ultima săptămână-an,

Continuare pe pagina următoare!

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

să se ridice vreodată din nou ca imperiu al cezarilor. Unii au încercat să realizeze aceasta prin forță: împăratul Carol cel mare, împăratul Carol al V-lea, împăratul Napoleon, chiar și Hitler. Însă, ceea ce nu s-a obținut niciodată prin forță, se va obține în curând, când vechiul Imperiu Roman se va ridica din nou sub forma unei federații de zece state, care va pune atunci toată puterea în mâinile singurului conducător, care va prelua poate vechiul titlu de „Cezar”. Această renaștere minunată a vechiului imperiu va face ca pământul să se minuneze.

„Și s-au închinat balaurului, pentru că i-a dat putere fiarei” (Apocalipsa 13.4). Oamenii își vor da bine seama că fiara nu și-a primit puterile pur și simplu de la cei zece împărați, ci de la satan însuși. Într-o perioadă în care ideea de Dumnezeu a dispărut aproape complet, ei se vor închina fiarei și vor spune: „Cine este asemenea fiarei și cine poate lupta împotriva ei?”. Aceasta este

---

(b) moartea violentă a acestui conducător (în prima jumătate a săptămânii-an?),

(c) învierea acestuia de către satan (după ce a fost aruncat din cer), la începutul ultimei jumătăți a săptămânii-an. Această înviere coincide cu ridicarea împărăției din „Adânc”, adică, potrivit lui Smith, locuința morților (a se vedea comentariile la Apocalipsa 9.2), așa cum este descris în Apocalipsa 11.7; 17.8. Fiara „era și nu este și urmează să se ridice din Adânc” (Apocalipsa 17.8), adică un împărat roman, care era deja mort, când Ioan a scris Apocalipsa, se va înălța din lumea spiritelor în ultimele zile, va anima trupul înălțat al conducătorului ucis și apoi (ca „al optulea”; Apocalipsa 17.11) își va primi puterea uriașă de la balaur. Potrivit lui Smith, acest împărat nu poate fi altul decât Nero (vezi mai jos).

Walvoord (pag. 199) se opune unei astfel de explicații, pe motiv că nicăieri nu se spune că fiara a murit cu adevărat, dar aceasta nu este adevărat:

(a) „rana ei de moarte” din versetul 3 înseamnă literalmente „rana morții ei”;

(b) versetul 14 spune că fiara „avea rana de sabie și trăia [din nou]”; acest „trăia” implică faptul că fiara (nu doar capul!) era deci moartă (compară din nou paralela cu Hristos în Apocalipsa 1.18; 2.8!). Mai relevant este argumentul lui Walvoord, conform căruia este îndoielnic dacă satan are puterea de a învia pe cineva. Aceasta este legat de faptul că Apocalipsa 13 și 17 nu oferă niciun motiv convingător să ne gândim la moartea și învierea unei *persoane*; ne gândim mai degrabă la căderea *Imperiului Roman* (de Vest) în secolul al V-lea și la reînvierea acestuia în ultimele zile. Mounce (pag. 252) îl menționează pe împăratul Caligula, ca o posibilă figură istorică la care să ne gândim aici, care și-a revenit după o boală gravă și care a încercat să-și ridice chipul în templu (compară cu versetul 6), în timp ce multe altare i-au fost ridicate în tot imperiul (compară cu versetul 8). Cu toate acestea, el subliniază că majoritatea autorilor se gândesc aici la Nero: potrivit lui Minear (pag. 248,249), aproape toți comentatorii moderni sunt de acord că versetul nostru este legat de mitul lui *Nero redivivus* (compară partea A, capitoul 1.3). În anul 68 d.Hr., acest Nero a trebuit să fugă de supușii săi revoltați și și-a tăiat gâtul cu sabia. După moartea sa, s-a răspândit zvonul că nu murise cu adevărat, ci că se va întoarce la Roma cu o mare armată partă. Unii escroci din Orient au folosit chiar numele Nero pentru a capitaliza mitul. Spre sfârșitul secolului, credința că el era încă în viață a fost înlocuită de așteptarea că se va ridica din nou din „Adânc” cu hoarde de demoni (compară cu Apocalipsa 9.1-11!) ca un semn prevestitor al „ultimelor zile”. Totuși, Minear însuși și, de asemenea, Mounce, sunt de părere că acest mit nu se armonizează cu adevărat cu Apocalipsa 13 și 17 (pag. 228-260; vezi și Johnson, pag. 522-527):

(a) în versetul 3 este vorba deucidere, nu de sinucidere;

(b) sinuciderea lui Nero nu a reprezentat o rană mortală a întregului imperiu; textul nu spune că, capul a fost restaurat, ci fiara;

(c) „rană” aici înseamnă de fapt „plagă”, care în Apocalipsă înseamnă întotdeauna o judecată impusă de Dumnezeu;

(d) de asemenea, „sabia” se referă în Apocalipsa întotdeauna la o judecată divină;

(e) Nero nu este înviat cu adevărat, așa cum este fiara aici; atunci ar trebui să acceptăm teoria speculativă a lui Smith, conform căreia Nero ar fi înviat doar în ultimele zile - și asta pe baza unei credințe populare primitive, pe care Ioan ar fi adoptat-o aici! De altfel, nimic din toate acestea nu dovedește (așa cum cred Johnson și alții) că lovitura de sabie mortală a fost deja aplicată fiarei pe cruce. În explicația noastră ne gândim la „moartea” Imperiului Roman în secolul al V-lea.

aproape o mărturisire de credință în „omnipotența” fiarei! Vom vedea, de asemenea, că balaurul și cele două fiare primesc închinarea care I se cuvine numai lui Dumnezeu.

Versetele 5-10

„Și i s-a dat o gură,¹⁰² care vorbea lucruri mari și hule” (Apocalipsa 13.5a). De fapt, aici apare însuși satan, care se ridică în mod deosebit împotriva lui Dumnezeu și îndrăznește să rostească blasfemii împotriva Lui. Vedem aici că fiara se opune cu violență la tot ceea ce vine de la Dumnezeu. Satan este o ființă nevăzută și nu acționează direct, ci el este spiritul rău, care se ascunde în spatele acestui dictator. El va manipula cele două animale, pentru a-și atinge scopurile. „Și i s-a dat autoritate să lucreze patruzeci și două de luni” (versetul 5b); aceasta este întotdeauna perioada marelui necaz (compară cu Apocalipsa 11.12; 12.6,14). „Și și-a deschis gura pentru hule împotriva lui Dumnezeu, ca să hulească Numele Lui și cortul Lui” (Apocalipsa 13.6).

Din Apocalipsa 21.3 putem poate concluziona că Biserica este cortul lui Dumnezeu; ea se află în cer, unde satan nu mai poate face nimic împotriva ei. Singurul lucru pe care îl mai poate face este să hulească împotriva ei și împotriva „celor care au cortul lor în cer”, adică împotriva celor care au fost răpiți la cer la venirea Domnului pentru ai Săi. Dacă lăsăm deoparte micul cuvânt [și], (pentru care există motive întemeiate) devine și mai clar că „cortul” lui Dumnezeu îi reprezintă aici pe sfinții cerești: „cortul Lui: [și anume] cei care campează în cer”.

„Și i s-a dat să lupte împotriva sfinților și să-i învingă; și i s-a dat autoritate peste orice seminție și popor și limbă și națiune” (Apocalipsa 13.7). El nu poate face nimic împotriva sfinților care sunt în cer, dar îi atacă cu înverșunare pe sfinții care sunt încă pe pământ: pe de o parte, pe cei care aparțin Israelului, reprezentați în „femeie”, dar și pe cei care aparțin tuturor națiunilor, pe de altă parte.¹⁰³ În afară de acești credincioși, toți cei care locuiesc pe pământ se vor închina fiarei (Apocalipsa 13.8). Expresia „aceia care locuiesc pe pământ” ne este deja familiară; aceștia sunt oamenii care se simt acasă aici, al căror interes se concentrează doar pe pământ. Ei sunt aceia „al căror nume nu a fost scris de la întemeierea lumii în cartea vieții¹⁰⁴ Mielului celui înjunghiat” (Apocalipsa 13.8).¹⁰⁵ Eu mă refer în treacăt la faptul că numele sfinților din dispensația (epoca) actuală sunt, de asemenea, înregistrate în carte, însă nu *de la*, ci *înainte de* întemeierea lumii (Efeseni 1.4). Atunci când este vorba despre Israel sau despre națiuni,

---

¹⁰² Adică „dat” de Satana; compară versetele 2 și 4. În versetele 5 și 7 găsim această formă de pasiv de patru ori. După părerea mea, nu este deloc corect faptul că Scott (pag. 279) și Greijdanus (pag. 204) consideră că Dumnezeu este cel care dă aici, deși este cu siguranță adevărat că puterea lui Dumnezeu veghează și asupra „dăruirii” lui Satan.

¹⁰³ Din cauza paralelei cu Apocalipsa 11.7 și Daniel 7.21,25, unii vor să se gândească aici doar la sfinții din Israel. În afară de rămășița ascunsă în pustiu (Apocalipsa 12.6,14), toți ceilalți iudei credincioși, cei din Ierusalim și cei răspândiți în lume, vor fi expuși persecuțiilor fiarei.

¹⁰⁴ Pentru Cartea Vieții, a se vedea nota de subsol 34 din comentariul la Apocalipsa 3.7-13.

¹⁰⁵ Ordinea din versiunea Elberfelder urmează textul grecesc, ca și versiunea olandeză Statenvertaling, în a căror adnotare se spune: „Deși Hristos a fost înjunghiat efectiv abia când El a suferit pentru noi pe cruce, totuși această moarte și această jertfă au fost eficiente de la începutul lumii pentru răscumpărarea credincioșilor Săi; și El a fost jertfit de la început în planul lui Dumnezeu, în promisiunile lui Dumnezeu și în credința celor aleși ...” Cealaltă posibilitate, care este menționată doar pe scurt în note, dar care pe baza Apocalipsa 17.8 este mult mai probabilă, ar fi ca cuvintele „de la întemeierea lumii” să se lege cu înscrierea numelor în cartea vieții, ceea ce este posibil din punct de vedere gramatical și mai puțin problematic din punct de vedere doctrinar.

niciodată nu este vorba despre ceea ce este *înainte de* întemeierea lumii. Împărăția lui Dumnezeu, chemarea și destinul lui Israel sunt legate de pământ și de timp; Biserica, dimpotrivă, are o chemare cerească și eternă. În Matei 13.35 și 25.34, unde este vorba despre (intrarea în) împărăție, se folosește expresia „de la întemeierea lumii”, deoarece se referă la credincioșii de pe pământ, care nu fac parte din Biserică.

Urmează un îndemn important pentru acești credincioși: „Dacă are cineva urechi, să audă!¹⁰⁶ Dacă cineva duce în robie, în robie va merge”, etc. (Apocalipsa 13.9,10).¹⁰⁷ Așadar, mulți sfinți vor deveni martiri, dar ei primesc mângâierea că cei care îi duc în captivitate vor merge și ei la rândul lor în captivitate. La întoarcerea Sa, Fiul Omului va exercita judecata asupra persecutorilor sfinților; dacă cineva ucide cu sabia (se referă la persecutori), atunci el însuși trebuie să fie ucis cu sabia (Apocalipsa 19.21; compară cu Matei 26.52). În mijlocul tuturor acestor persecuții, sfinții vor trebui să învețe să rabde și să-și îndrepte credința spre Dumnezeu și spre eliberarea care urmează. Credința lor le permite să înțeleagă că totul va merge bine pentru ei și că persecutorii lor vor fi și ei persecutați odată.

(c) Fiară care se ridică din pământ (Apocalipsa 13.11-18)

Versetele 11-14

A doua fiară nu vine din mare, ci din pământ (versetul 11); prin urmare, ea nu își are originea în marea agitată, ci într-o lume a ordinii și stabilității.¹⁰⁸ Vom vedea, de asemenea, că este vorba

---

¹⁰⁶ În acest îndemn, Ioan se adresează cititorilor săi, așa cum a făcut adesea Hristos în Evanghelii. Aici, nu se adaugă „ceea ce Duhul spune adunărilor”, ca în Apocalipsa 2 și 3, deoarece acest îndemn nu este adresat Bisericii (care a fost deja răpită la cer), ci tuturor celor rămași pe pământ, să fie vigilenți cu privire la viitorul guvern mondial și la viitoarea religie mondială. Există, de asemenea, multe speculații cu privire la ambele în zilele noastre și, având în vedere aceasta, acest cuvânt este de actualitate și pentru creștinii de astăzi.

¹⁰⁷ Acest verset este unul dintre cele mai dificile din Apocalipsa în ceea ce privește critica textuală. În textul Nestle/Aland, versetul 10a se citește literal: „Dacă cineva în captivitate [?], el merge în captivitate”. Cea mai bună soluție pare să fie ca între [ ] să se citească „duce”, iar în acest sens textul este într-adevăr armonizat în multe manuscrise. În versetul 10b, Nestle/Aland citește: „Dacă cineva va fi ucis cu [sabia], el va fi ucis cu [sabia]”. Dacă se dorește armonizarea versetului 10a cu acesta, se poate citi acolo „[va fi dus]”; versetul, despre care se presupune că se bazează pe Ieremia 15.2; 43.11 (Charles 1, pag. 355), este atunci o *încurajare pentru a îndura*: „ceea ce trebuie să fie, trebuie să fie”, și „nu întoarceți răul pentru rău” (compară Matei 10.23; Luca 21.3; Filipeni 1.18).

Însă, multe manuscrise citesc: „dacă cineva ... va ucide, el va (sau: trebuie) ... să fie ucis”. În acest caz, este vorba despre răsplătire (așa-numita *lex talionis*): „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte” (compară cu Geneza 9.6; Matei 5.38; 26.52; Romani 12.9; Galateni 6.7). Apoi, este un *avertisment* pentru sfinți de a nu recurge la violență (pentru că aceasta se va întoarce împotriva lor) și/sau o *promisiune* pentru sfinți, că Dumnezeu Se va răzbuna pe persecutori din cauza lor. Care dintre cele trei explicații se potrivește cel mai bine contextului este greu de spus. Este chiar posibil să citim diferit versetele 10a și 10b: Versetul 10a este atunci o încurajare de a îndura, iar versetul 10b un avertisment împotriva utilizării violenței. Această explicație se potrivește bine cu sfârșitul versetului, care vorbește despre „răbdarea și credința sfinților”.

¹⁰⁸ Dacă în versetul 1 trebuie să ne gândim la o „mare” în adevăratul sens al cuvântului (a se vedea nota de subsol 95), atunci, evident, trebuie să ne gândim și aici la un sens literal pentru cuvântul grecesc *ge*. Cuvântul înseamnă atât „pământ”, cât și „țară”. Dacă presupunerea noastră este corectă, și anume că a doua fiară este antihristul, adică falsul Mesia (împăratul uns) al lui Israel, atunci „țara”, la care se face referire aici, nu poate fi decât Palestina. Smith (pag. 202) subliniază că expresia „Marea Mediterană” înseamnă „mare în mijlocul țărilor (sau: a pământului; compară cu cuvântul în engleză Mediterranean), că și Palestina, respectiv Ierusalimul, este numită în mijlocul pământului (Isaia 19.24; Ezechiel 5.5), că Roma se află aproximativ în centrul Italiei și Ierusalimul în centrul Palestinei. Aceste două orașe sunt legate prin aceste două fiare.

despre conducătorul lui Israel, în timp ce prima fiară se referea la lumea popoarelor păgâne (occidentale). Această a doua fiară este, prin urmare, un iudeu, în timp ce conducătorul Imperiului Roman este un păgân. Fiara din pământ este falsul împărat al lui Israel, falsul Mesia. Prima fiară are mai multă putere și este numită și „fiara” (Apocalipsa 13.14-18). Puterea politică a celei de-a doua fiare este doar limitată; ea este liderul Palestinei. Dar în domeniul religios el va fi numit profetul fals (Apocalipsa 16.13; 19.20; 20.10) și va avea o influență considerabilă asupra întregului pământ. El va fi în legătură directă cu prima fiară. El este antihristul care, ca iudeu apostat, îl neagă pe Mesia, dar care neagă și fundamentul creștinismului, și anume pe Tatăl și pe Fiul (1 Ioan 2.22; 4.3; 2 Ioan 7). De asemenea, el va fi liderul spiritual al iudaismului și al creștinătății apostate și le va introduce o nouă formă de închinare: divinizarea primei fiare. El îi va îndemna să se închine acestei bestii și să pună capăt închinării la Dumnezeu.

De unde știm sigur că această fiară îl reprezintă pe Antihrist?¹⁰⁹ În 1 Ioan 2.18-22 vedem că acesta este un lider religios, al cărui nume indică deja că el este falsul Mesia. În Ioan 5.43, Domnul spune: „Eu am venit în Numele Tatălui Meu și nu Mă primiți; dacă va veni un altul în numele lui însuși, pe acela îl veți primi”. Versetul 11 ne-o prezintă pe cea de-a doua fiară ca pe un imitator al lui Mesia; ea are „două coarne asemenea unui miel și vorbește ca un balaur”. Când o vezi, ai putea crede că este mielul, dar cuvintele ei vor fi satanice. Ea va pretinde că este adevăratul Mesia; dar în realitate este antihrist, adică falsul Mesia. Știm din scrierile lui Ioan că el va fi liderul religios al unei lumi iudaice și creștine apostate. Din Vechiul Testament știm că liderul iudeu apostat al vremurilor din urmă își va lua titlul de împărat al lui Israel, așa cum ar fi de așteptat de la un pseudo-Mesia (*Mesia* = uns [împăratul]). Isaia 30.33; 57.9 și Daniel 11.36 îi dau titlul misterios: „împăratul” (a nu se confunda cu împăratul nordului). Acesta este împăratul fals și neevlavios, care va domni peste Israel în ultimele zile.

Legătura extrem de importantă dintre citatele din Ioan și cele din Vechiul Testament o găsim în 2 Tesaloniceni 2.3-9, unde antihrist este văzut în legătură cu marea „apostazie” (de la orice serviciu divin adevărat) ca fiind cel care se ridică împotriva lui Dumnezeu (compară formulările cu Daniel 11.36!) și care se va așeza în Templul lui Dumnezeu din Ierusalim ca și cum ar fi el însuși Dumnezeu. El se va lăsa adorat de iudeii necredincioși și va seduce toate națiunile să se închine și ele primei fiare și balaurului. El este denumit ca „omul păcatului”, „fiul pierzării” și „nelegiuitul”, dar 2 Tesaloniceni 2.8 mai spune la sfârșit: Domnul Isus îl va mistui la revenirea Sa.

„Și ea exercită toată autoritatea primei fiare în fața ei; și face ca pământul și cei care locuiesc pe el să se închine primei fiare” (Apocalipsa 13.12). Din punct de vedere politic, a doua fiară este subordonată primei; ea lucrează pentru ca toți locuitorii pământului să se închine fiarei „a

---

¹⁰⁹ Pentru o explicație detaliată a identității acestei a doua fiare, vă trimit la articolul „[Ierusalim - Viitorul cetății Marelui Împărat](#)” (Die Zukunft der Stadt des großen Königs). Este de conceput că „dialogul” dintre creștinătatea apostată și partea neconvertită a iudaismului va fi progresat atât de mult încât falsul Mesia iudeu va fi acceptat totodată și ca lider religios al creștinătății cu numele. Aceasta se va întâmpla mai ales în prima jumătate a săptămânii-an, deoarece în a doua jumătate a săptămânii-an creștinătatea (cu numele) va fi desființată (a se vedea Apocalipsa 17) și va fi loc doar pentru religia mondială a lui antihrist, care este descrisă aici.

Și cu privire la această a doua fiară există nenumărate interpretări, care sunt, desigur, strâns legate de interpretarea primei fiare. Mulți văd în prima fiară pe antihrist, iar în cea de-a doua fiară un fel de „purtător de arme” sau puterea executivă (aceasta din urmă este corectă în opinia mea, în sensul că antihrist însuși este destinatarul ordinelor primei fiare). Alții văd în această fiară papalitatea sau chiar anumiți papi (a se vedea, totuși, Apocalipsa 17). Unii văd în fiară o putere, o clasă sau o mișcare, alții văd în ea o persoană (ceea ce în opinia mea se potrivește mai bine). Unii văd în ea o mișcare sau o persoană din primele zile ale creștinismului sau una din toate timpurile sau una specială în ultimele zile. În interpretarea noastră futuristă, a doua fiară nu poate fi decât o persoană din vremurile din urmă, care este strâns legată de conducătorul Imperiului Roman restaurat.

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

cărei rană de moarte a fost vindecată”, adică conducătorului Imperiului Roman restaurat (compară cu Apocalipsa 13.3). „Și face semne mari” (Apocalipsa 13.13a). Nu găsim această caracteristică la prima fiară; aceasta este realmente un „profet fals”, care încearcă să dovedească prin semne miraculoase că este un profet adevărat și promovează astfel idolatria din versetul 12 (compară cu Deuteronomul 13.1,2). Această a doua fiară îl imită (într-un mod ocult?) pe unul dintre cei mai mari profeți ai Vechiului Testament, și anume pe Ilie (1 Împărați 18.38; 2 Împărați 1.10,12), „încât face să se coboare chiar foc din cer pe pământ, înaintea oamenilor. Și îi înșală pe cei care locuiesc pe pământ din cauza semnelor” (Apocalipsa 13.13b,14a).¹¹⁰ Expresia, care se repetă mereu, „cei care locuiesc pe pământ” se referă la oamenii care se simt acasă aici pe pământ și, prin urmare, nu vor să știe nimic despre cer.

A doua fiară îi determină pe cei „care locuiesc pe pământ să-i facă un chip fiarei”¹¹¹, care are rana de sabie și a rămas în viață” (Apocalipsa 13.14b). Acest chip este urâciunea pustiirii, despre care vorbește Daniel 9.27; 12.11, și pe care și Domnul Isus o menționează în Matei 24.15. Acest chip nu este neapărat o statuie a acestui dictator, ci mai degrabă, într-o anumită formă, o expresie vizibilă a puterii primei fiare. Același lucru s-a întâmplat în timpul primului imperiu mondial, sub Nebucadnețar, care a ordonat supușilor lui să cadă în fața chipului pe care îl ridicase (Daniel 3). Și la fel și acest chip va fi o reprezentare a acestei puteri malefice în viitor. Se poate presupune că această imagine va fi răspândită în tot Imperiul Roman și că oamenii vor fi obligați să se închine în fața acestei puteri.

Versetele 15-18

„Și i s-a dat să dea suflare chipului fiarei” (Apocalipsa 13.15). Aici nu este vorba de viață. A da viață nu este în puterea lui antihrist, ci aparține doar lui Dumnezeu. Suflarea este, ca să spunem așa, doar o imitație a vieții, dar care este capabilă să înșele oamenii (compară opusul în Apocalipsa 11.11, unde este vorba de *suflare de viață*). Ei vor fi uimiți de puterea acestei fiare de a face chipul să vorbească (poate că trebuie să ne gândim aici la un fenomen ocult¹¹²)

---

¹¹⁰ Aceasta este o caracteristică tipică a falșilor Hristoși și a falșilor profeți în general în zile din urmă (Matei 24.24). Conducătorul lor este antihrist, „a cărui venire este potrivit lucrării lui Satan, în orice putere și semne și minuni ale minciunii și în orice amăgire a nedreptății pentru cei care pier” (2 Tesaloniceni 2.9,10). Conform Oracolelor Sibiline (3.63-70), antihrist va învia chiar și morții, și după înălțarea la cer a lui Isaia (4.10,11), antihrist va face ca soarele să răsară noaptea, luna să apară la ceasul al șaselea, iar chipul său va fi ridicat în fiecare cetate.

Pare să existe o paralelă între cei doi martori din Apocalipsa 11 și cele două fiare. O fiară este rănită de moarte și înviată (compară cu Apocalipsa 11.7,11), iar cealaltă fiară face să vină focului (compară cu Apocalipsa 11.5). Cei doi martori stau în fața Domnului pământului (Apocalipsa 11.4), cele două fiare acționează prin și pentru balaur. Dumnezeu și satan au instrumentele lor pe pământ; instrumentele lui satan par să câștige la început (Apocalipsa 11.7), dar Dumnezeu are ultimul cuvânt.

¹¹¹ Chipul trebuia să fie făcut *pentru* fiară, adică spre onoarea ei, și este, de asemenea, un chip al fiarei (versetul 15), adică o reprezentare.

¹¹² „Suflare” este grecescul *pneuma*, care înseamnă și „duh” (așa traduce Luther, Zürcher etc.); aici poate și cu sensul de „(sediul) înțelegerii interioare, intuiției” (compară cu Marcu 2.8; Faptele apostolilor 19.21; 1 Corinteni 2.11). Prin urmare, nu este exclus, să ne gândim aici la un super-robot care vorbește cu super-inteligență și cu o forță de convingere irezistibilă. Acesta va depăși probabil tot ceea ce tehnologia modernă a realizat deja în domeniul „inteligenței artificiale”. Dacă ne gândim într-adevăr la un super-robot, atunci este foarte posibil ca acesta să fie o reprezentare în adevăratul sens al cuvântului a primei fiare. Este posibil ca Ioan să fi avut înaintea ochilor săi un exemplu din vremea sa: oamenii trebuiau să se închine statuii Cezarului, iar preoții imperiali seduceau poporul prin vrăjitorie și vorbiri care par veni din burtă.

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

și de a face ca „toți cei care nu se vor închina chipului fiarei să fie uciși”.¹¹³ A doua fiară are, așadar, putere absolută în materie religioasă, precum și putere politică.

Ea va pune mâna și pe puterea economică, pentru că se adaugă: „Și face ca tuturor, celor mici și celor mari¹¹⁴, și celor bogăți și celor săraci, și celor liberi și celor robi, să li se dea un semn pe mâna lor dreaptă sau pe fruntea¹¹⁵ lor; și ca nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, dacă nu are semnul, numele fiarei sau¹¹⁶ numărul numelui ei.” (Apocalipsa 13.16,17). Ultimele evoluții în domeniul prelucrării electronice a datelor (tehnologia extrem de sofisticată a cipurilor) ne dau o idee despre posibilitățile tehnologice, pe care le va avea fiara, pentru a controla popoarele care i se supun, de exemplu prin coduri laser pe mână sau pe frunte și printr-o bază de date permanentă, și pentru a exercita astfel o putere absolută asupra lor.

Ne putem imagina cât îi va costa pe credincioșii din această perioadă să nu se supună acestui lucru. Nu vor mai exista creștini căldicei, ci doar credincioși ferm convinși. Cei care vor să rămână fideli Domnului Isus riscă foarte mult să plătească cu viața pentru asta. Dacă zilele nu ar fi scurtate nimeni nu supraviețuiește. Acești trei ani și jumătate vor fi caracterizați de o putere absolută în sfera economică, politică și religioasă. A doua fiară nu va avea atât de multă putere în sine, dar acest personaj va fi executantul puterii marelui său șef. El va fi, ca să spunem așa, ministru al afacerilor religioase sau ministru al propagandei pentru liderul Imperiului Roman. Este dificil să vizualizăm aceasta în detaliu; cu toate acestea, Scripturile vorbesc foarte clar aici în ceea ce privește liniile generale.

În concluzie: „Aici este înțelepciunea. Cine are pricepere să socotească numărul fiarei, pentru că este număr de om; și numărul ei este șase sute șazeci și șase” (Apocalipsul 13.18). Nu știm ce înseamnă acest număr și nici nu trebuie să știm, pentru că Duhul Sfânt se adresează aici celor care au înțelepciune și înțelegere în acea vreme; într-un mod similar, El S-a adresat deja credincioșilor din acea vreme în versetele 9 și 10. Apostolul spune că cei care au înțelegere vor recunoaște ce înseamnă pentru ei chipul și numărul fiarei. Și totuși, știm deja cu certitudine că acest număr, care este format din trei șase, este „numărul unui om”. Omul este caracterizat de acest număr. El a fost creat în a șasea zi. Chipul lui Nebucadnețar (în puterea sa și în megalomania sa, omul prin excelență) avea șazeci de coți înălțime și șase coți lățime (adică doi de șase). Și acest număr de trei ori șase, se adaugă, este tot un „număr de om”; numai că nu știm ce reprezintă acest număr.

---

¹¹³ Aceasta nu înseamnă că acest lucru se va întâmpla în realitate; este o poruncă. Mulți dintre cei care refuză să se închine chipului și fiarei vor fi într-adevăr uciși și înviați la începutul Împărăției milenare (Apocalipsa 15.2; 20.4). Totuși, mulți dintre cei care refuză vor fi cruțați, și anume cei 144.000 de israeliți și mulțimea nenumărată din Apocalipsa 7.

¹¹⁴ Nu copii și adulți, ci mici și mari în statut; compară cu Apocalipsa 11.18; 19.5 (cei mici și mari evlavioși) și Apocalipsa 19.18; 20.12 (cei mici și mari neevlavioși).

¹¹⁵ Fruntea este clar vizibilă; în îmbrăcămintea orientală, este singura parte a corpului care este întotdeauna vizibilă. În Apocalipsa, ceea ce poartă o persoană arată o recunoaștere publică a Domnului căruia îi aparține. „robii lui Dumnezeu” poartă pecetea lui Dumnezeu pe fruntea lor (Apocalipsa 7.3; 9.4), supușii fiarei au semnul fiarei pe fruntea lor (Apocalipsa 13.16; 14.9; 20.4), însoțitorii Mielului poartă Numele lui și Numele Tatălui său pe fruntea lor (aceasta este de două ori pozitiv și de două ori negativ). Cuvântul grecesc pentru semn (*charagma*) înseamnă o imagine artistică (Faptele apostolilor 17.29) sau un semn gravat, incizat, sculptat sau marcat cu fierul înroșit. Cuvântul este folosit, de exemplu, pentru o marcă pe un cal sau o ștampilă pe un document. O marcă laser pe piele, despre care se vorbește în prezent, s-ar potrivi bine cu acest cuvânt.

¹¹⁶ „Sau” înseamnă aici „sau altfel, respectiv”: semnul este un număr care exprimă numele (esența) fiarei. De altfel, unii copiiști au avut dificultăți cu acest „sau”. Ei fie au pus un alt „sau” înainte de „numele fiarei”, fie au citit: „semnul numelui fiarei” sau „semnul fiarei sau numele ei”.

În cursul istoriei creștine, au existat multe explicații diferite ale acestui număr, dar adevărata semnificație nu va fi cunoscută decât atunci când va apărea fiara.¹¹⁷ Pentru credincioșii din acea

---

¹¹⁷ Pe de altă parte, nu se poate spune că versetul 18 se adresează doar credincioșilor din timpul marelui necaz. El ni se adresează și nouă și spune (în măsura în care avem „înțelegere” pentru aceasta) pe un ton poruncitor: „Calculați numărul”. Dificultatea constă însă în faptul că nenumărați „înțelepți” au încercat deja să calculeze acest număr, fără nici cel mai mici concordanțe. Irineu menționează o serie de explicații care circulau în vremea sa. Cu toate acestea, există puține lucruri în Apocalipsa care au apelat la imaginație la fel de mult ca acest număr 666. Mulți au încercat să rezolve enigma folosind așa-numita gematrie (deși nu există nicio dovadă că într-adevăr *trebuie* rezolvată în acest fel); adică în ebraică, greacă și latină, literele au avut întotdeauna o valoare numerică: a = 1, b = 2 etc.; cuvântul „ab” are atunci valoarea numerică 1 + 2 = 3. Jocul cu gematria era foarte cunoscut la acea vreme; graffiti descoperite în Pompei se referă uneori la oameni care sunt numiți în mod misterios doar prin numărul numelui lor.

Dacă scrii Cesar Nero în ebraică, de exemplu, obții Qaisar Neron. De asemenea, lui John îi place să adauge n-ul final ebraic după nume precum Abaddon, Apollyon, Armagedon. Dacă se scrie doar cu consoane, ca în ebraică, veți obține: QSR NRWN (W reprezintă O). QSR ar trebui să fie de fapt Qisr, dar un pergament aramaic de la Marea Moartă conține și forma mai scurtă NRWN QSR. Valoarea numerică corespunzătoare în alfabetul ebraic este: 100 + 60 + 200 + 50 + 200 + 6 + 50 = 666. Această explicație este într-un fel preferabilă, în special pentru cei care favorizează teoria Nero-redivivus sau teoria conform căreia fiara de la sfârșitul timpurilor este Nero înviat (a se vedea nota de subsol 101).

Dacă n-ul final ebraic este omis, ca în latină, valoarea numerică ar fi 616. În mod ciudat, unele manuscrise citesc de fapt 616, un număr pe care îl susține în special Irineu. Alții derivă numele „Cezar Dumnezeu” sau „Gaius Cezar” (adică împăratul Caligula) din acest număr (compară cu Metzger).

Unele manuscrise (inclusiv Textus Receptus) citesc trei litere în loc de 666, a căror valoare numerică împreună este egală cu 666, și anume ch-x-s. Prima și a treia literă sunt prima și ultima literă din cuvântul *Hristos*; litera din mijloc are forma unui șarpe în greacă și poate fi o referire la balaur. Din exterior, fiara seamănă cu mielul (*Hristos*), dar din interior este satanică (Smith, pag. 207). Un iudeu și-ar aminti imediat că cuvintele ebraice pentru Mesia și șarpe au aceeași valoare numerică 358.

Există nenumărate alte încercări de a deriva un nume sau o descriere specifică din numărul 666 și de a urmări astfel identitatea fiarei. Iată o mică selecție:

- (a) „Cezar al romanilor” (în litere ebraice);
- (b) „Traianus Adrianus” (un alt împărat roman);
- (c) Hae Lateinae [Italiae] Basileia sau pe scurt Lateinos (Imperiul Roman);
- (d) Teitan (= Titus);
- (e) suma inițialelor împăraților romani de la Iulius Cezar la Vespasian este 666;
- (f) o prescurtare greacă a titlului latin al împăratului Domițian: Imperator Caesar Domitianus Augustus Germanicus;
- (g) QSR RWM (Împărat al Romei = 616 = sau QSR RWMIM (Împărat al romanilor = 666). Oracolele Sibiline (1.324 și urm.) subliniază deja că valoarea numerică a numelui Isus în limba greacă este 888 (IESOUS = 10 + 8 + 200 + 70 + 400 + 200) - fără îndoială un contrast remarcabil! Cu numărul 666 se poate juca la nesfârșit. De exemplu, 666 în latină este DCLXVI (care este exact primele șase cifre romane!), care poate fi citit ca: Domitius Caesar Legatos Xti Violenter Interfecit („Împăratul Domitius [= Nero] l-a ucis cu brutalitate pe trimisul lui Hristos”). Dacă se știe că cuvântul „fiară” în sens negativ apare de 36 de ori în Apocalipsă, este frumos că suma tuturor numerelor de la 1 la 36 (= 6x6!) este exact 666. Numărul 36 este din nou suma numerelor de la 1 la 8 (compară cu Apocalipsa 17.11). Compară și semnificația nefavorabilă a unei perioade de 18 (= 6 + 6 + 6) ani în Judecători 3.14; 10.8; Ieremia 32.1; 52.29; Luca 13.11. Și așa s-ar putea continua.

Aspectul pozitiv al acestui fel de explicații este că, spre deosebire de gematrie, se bazează mai mult pe semnificația simbolică a numărului șase, așa cum am remarcat în text (a se vedea și Johnson, pag. 533-535). Aceasta este în concordanță cu cealaltă utilizare a numerelor simbolice la Ioan, care nu folosește nicăieri

Continuare pe pagina următoare!

vreme va fi confirmarea că persecutorul lor este într-adevăr liderul Imperiului Roman, al „fiarei” din profeția divină. Există anumite detalii în Scriptură, pe care nu le putem explica și care probabil vor rămâne ascunse până într-o perioadă ulterioară, când credincioșii vor citi aceste cuvinte și le vor putea înțelege prin Duhul Sfânt.

Va fi un timp teribil. Din fericire, putem ști că credincioșii din dispensația (epoca) actuală se pot bucura de prezența Domnului în gloria Sa, înainte să ne întoarcem cu El, când El Își va instaura Împărăția și Își va exercita domnia.

Sub-excurs:

Șapte scene din necazul cel mare (Apocalipsa 14.1-20)

După cum am văzut deja, Apocalipsa 14 face parte dintr-un excurs mai detaliat, cel mai lung din această carte. Această extindere începe la Apocalipsa 11.19 și se întinde până la Apocalipsa 15, unde găsim continuarea cronologică a judecăților sub forma celor șapte plăgi ale celor șapte potire, anunțate în Apocalipsa 15.1. Descrierea judecăților este întotdeauna întreruptă de intercalări, care sunt necesare pentru a aduce lumină asupra anumitor aspecte. Astfel, vedem că Apocalipsa 12-15 ne oferă lămuriri cu privire la anumite evenimente care au fost deja tratate sau a căror descriere încă urmează. Astfel, Apocalipsa 12-13 ne arată care sunt personajele principale din fundal: Hristos în cer pe tronul lui Dumnezeu și balaurul pe pământ, duhul rău din spatele a două instrumente umane: fiara din mare și fiara din pământ. Apocalipsa 14 constituie un fel de appendice în cadrul acestui excurs; evenimentele tratate aici au loc mult mai târziu. Din punct de vedere cronologic, problema Babilonului (versetul 8) este abordată abia în Apocalipsa 17 și 18, iar judecata celor care s-au închinat fiarei este făcută abia în Apocalipsa 19. Cu toate acestea, aceste părți sunt rezumate în Apocalipsa 14 sub forma a șapte scene, astfel încât ne putem face o imagine clară a diferitelor grupuri de persoane implicate în faza finală și, în linii mari, a desfășurării acestei faze finale. (1) În versetele 1-5 avem rămășița credincioasă din Iuda, cele două seminții, care vor fi în țară. (2) Versetele 6,7 se referă la Evanghelia eternă, care va fi proclamată tuturor națiunilor pentru a forma o rămășiță credincioasă din rândul neamurilor. Așadar, aici, în versetele 1-7, există două grupuri de credincioși pe pământ, care nu vor pieri, ci care vor intra în Împărăția păcii ca vii.

Apoi vedem două grupuri foarte diferite de neevlavioși: (3) în versetul 8 este vorba despre marele Babilon, creștinătatea falsă, care va rămâne pe pământ atunci când adevărata Biserică a

---

gematria. O astfel de abordare a numărului 666 este susținută prin Apocalipsa 15.2, unde biruitoarii sunt mai presus de numărul numelui fiarei, adică mai presus de ceea ce este exprimat simbolic de acest „număr de om”: măreția falsă a omului idolatru și blasfemator în toată îngâmfarea sa (compară cu Apocalipsa 13.5,6): versetul 18 nu face apel la oameni inteligenți, care se pricepe la jocul gematriei, ci la perspicacitatea și discernământul spiritual, la fel ca în Apocalipsa 17.9, unde găsim aceleași cuvinte „minte” și „înțelepciune”, atunci când vine vorba de a recunoaște identitatea fiarei și a curvei.

În ceea ce privește semnificația spirituală a numărului 666 - susținută de mulți comentatori (Darby, Kelly, Grant, Scott; Gaebelin, Seiss, Walvoord, Morris, Johnson) - putem recurge la explicația lui Irineu (*Contra Haereses* 5.29.30). El a văzut în număr suma întregii „puteri apostate”, o acumulare de șase mii de ani de nedreptate, răutate, seducție și profeție falsă. Șase indică imperfecțiunea omului, o parodie demonică a perfecțiunii celor șapte, ademenirea prin cei aproape perfecți de a face ca Dumnezeu. Cei trei șase ai lui 666 formează astfel o triunitate păcătoasă a răului.

lui Dumnezeu va fi răpită. Această temă este dezvoltată în Apocalipsa 17. (4) Al doilea grup de nevlavioși este format din cei care s-au închinat fiarei, adică cei care au luat parte la idolatria teribilă introdusă de antihrist (versetele 9-12). (5) În versetul 13 găsim din nou credincioși, dar de data aceasta nu sunt cei vii: ei sunt cei care au murit ca martiri în Domnul. (6) În ultimele două scene, ne este descrisă revenirea Domnului, deși acest eveniment are loc în ordine istorică abia în Apocalipsa 19. Această revenire este prezentată aici pentru a ne oferi o imagine completă, astfel încât să devină clar că, după marele necaz, Dumnezeu face o distincție între cei care Îi aparțin (din Israel și națiuni) și necredincioșii, care sunt condamnați la judecată. Această judecată finală este descrisă în ultimele două scene. Domnul Isus vine la seceriș și, ca să spunem așa, separă grâul de neghină (compară cu Matei 13.37-43). (7) În ultima scenă vedem cum este călcat teascul, pentru a îndepărta tot răul dinaintea lui Dumnezeu.

Aceste șapte scene nu sunt neapărat prezentate în ordine istorică; mai ales prima scenă nu este prima în ordine cronologică.

(1) Versetele 1-5

Când intrăm acum în detaliile versetelor 1-5, trebuie să subliniem mai întâi că aici pentru prima dată Îl vedem pe Domnul Isus nu pe tronul lui Dumnezeu în cer (ca în Apocalipsa 5), ci pe pământ, în legătură cu rămășița.¹¹⁸ Mielul stă aici pe Muntele Sion, care joacă un rol important în Scriptură; a se vedea, de exemplu, Psalmul 78.68 (unde ni se amintește că Dumnezeu a ales Sionul pentru sfântul Său locaș și pentru scaunul domniei lui David) și Evrei 12.22, unde Muntele Sion reprezintă harul lui Dumnezeu într-un mod deosebit. Sinai este muntele Legii, dar Sionul este muntele harului împărătesc, al bunătății și al îndurării lui Dumnezeu.¹¹⁹ Aici Îl vedem pe Domnul Isus cu rămășița celor 144 000. În Apocalipsa 7, unde de asemenea este vorba de 144 000, se adaugă că aceștia proveneau din cele 12 seminții ale lui Israel; în afară de aceasta, acolo eram încă înainte de necazul cel mare. Dumnezeu îi alesese deja în prealabil pe cei care urmau să fie pecetluiți cu pecetea Sa, pentru a fi slujitorii Săi, din toate semințiile lui Israel. Dar noi știm că cele zece seminții nu s-au întors încă în țară, ci sunt încă împrăștiat printre națiuni. Când vorbim astăzi despre „Israel”, aceasta se referă de fapt doar la pământ și la stat și, în realitate, se referă doar la descendenții vechii împărății a celor două seminții. Deși femeia din Apocalipsa 12 reprezintă întregul Israel, de fapt în țară erau doar cele două seminții, atunci când S-a născut Mesia, născut din seminția lui Iuda (Mica 5.1). Probabil că și în viitor

---

¹¹⁸ Cuvintele de început subliniază importanța acestei scene: „Și am văzut: și iată” (eidon kai idou), care introduc scene emoționante de șapte ori (Apocalipsa 4.1; 6.2,5,8; 7.9; 14.1,14); a opta oară (Apocalipsa 19.11) cuvintele sunt mai îndepărtate unele de altele.

Această scenă este importantă, dar în același timp este unul dintre cele mai „enigmatice” pasaje din Apocalipsa (după cum spune un comentator); ea ne pune în fața multor probleme, așa cum se va arăta mai jos.

¹¹⁹ A se vedea în detaliu Ouweneel: *Der Brief an die Hebräer*, pag. 414-416 [vezi traducerea în română: https://www.mesagerul-crestin.net/CB_NT/PDF/Epistola_catre_Evrei_Studiul_11h_Isus_Conducatorul_pe_drumul_prin_pustiu_Intrarea_in_lucrurile_mai_bune_WJO.pdf]. Începând din momentul în care Silo a fost pus deoparte din cauza eșecului lui Saul ca împărat și Eli ca preot (Ieremia 7.12-14; Psalmul 78.56-72), împărăția după inima lui Dumnezeu (casa lui David) este asociată în mod etern cu Muntele Sion. Aici Dumnezeu face un nou început pe baza harului: o împărăție nouă, o preoție nouă, un serviciu divin nou, un loc nou de odihnă pentru El. De atunci încolo, Sionul este locul de care este întotdeauna legată rămășița lui Israel, pe care Dumnezeu o formează prin har într-o perioadă de decădere, după ce poporul a eșuat sub Lege și trebuie să fie judecat ca un întreg (compară cu Evrei 12.22; Psalmul 125.1,27,28; 126.1). El este și sediul glorios al guvernării marelui Fiu al lui David (Psalmul 2.6-8; 48.2,3; Isaia 24.23; Ioel 2.32; Obadia 17-21; Mica 4.2.7,8; Țefania 3.14-17).

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

vor fi în țară doar cele două seminții care vor fi persecutate. Din aceste seminții va fi separată această rămășiță de 144.000. Din aceasta putem deduce că aceste numere sunt arătate simbolic, ca să exprime un întreg desăvârșit, o plinătate de răscumpărați pe care Dumnezeu îi va alege atât din Israel, cât și din cele două seminții.¹²⁰ Acești răscumpărați vor veni din necazul cel mare și, din felul în care sunt descriși, putem concluziona că ei au rămas credincioși Domnului în această perioadă teribilă. Acești credincioși sunt primii care vor intra în Împărăția păcii. Ei sunt deja văzuți aici anticipat, așa cum vor fi atunci, cu Numele Mielului și Numele Tatălui Său pe frunțile lor. Ei nu sunt credincioși care aparțin Bisericii; atunci s-ar fi putut spune: „al Tatălui său, care este și Tatăl lor”; dar relația acestor credincioși cu Tatăl nu este cea de fii.¹²¹ Dar ei sunt considerați credincioși și vrednici să aibă Numele Mielului și al Tatălui Său scrise pe frunțile lor. De ce anume pe frunțile lor? Pentru că au refuzat să poarte semnul fiarei pe mâna lor dreaptă și pe frunțile lor. Ei vor primi o onoare deosebită, pentru că vor primi de la Domnul semnul numelui Său pe frunțile lor.

„Și am auzit un glas din cer ca un vuiet de ape multe și ca vuietul unui tunet puternic” (Apocalipsa 14.2). În Apocalipsa trebuie să fim întotdeauna atenți de unde vine un glas. Aici nu este dificil; glasul venea „din cer” și era „ca al cântăreților cu harfa care cântă la harfele lor”. Aceștia sunt credincioși, care sunt în cer și cântă o cântare de laudă înaintea tronului. În Apocalipsa 5, am întâlnit, de asemenea, cântăreți la harfă, care cântau o cântare nouă în cer. Acolo era vorba despre cei 24 de bătrâni. Dar aici, în versetul 3, cântăreții la harfă sunt clar diferențiați de bătrâni.

Așadar, vor exista în cer și alți credincioși, în afară de „bătrâni” (adică credincioșii din Vechiul Testament și din Biserică)? Pentru a înțelege aceasta, să spunem următoarele: după răpirea Bisericii, pe pământ vor exista alți credincioși, care s-au convertit și Îl așteaptă pe Domnul Isus

---

¹²⁰ Am adoptat acest raționament (că acești 144.000 sunt un grup mai mic decât cel din Apocalipsa 7, și anume doar din cele două seminții) de la Kelly și Scott. Absența articolului hotărât înainte de „144.000” indică, de asemenea, că aici nu se face nicio referire la cei 144.000 din Apocalipsa 7. Dar există și argumente în favoarea faptului că este vorba de același grup. Pentru mine, întreaga chestiune este legată de faptul dacă ne putem aștepta la o revenire a celor zece seminții la începutul Împărăției păcii (a se vedea și *Die Zukunft der Stadt des großen Königs* [pag. 185-191]: tradus în română <https://www.mesagerul-crestin.net/div teme/PDF/Viitorul cetatii marelui Imparat 6 Ultimele zile.pdf> pag.6-7). Chiar și acum sunt deja mulți din cele zece seminții în țara Israel, în timp ce la începutul Împărăției păcii mulți din cele două seminții vor trebui să se întoarcă în țară (a se vedea Isaia 11.12; Ieremia 3.18; 30.3; 50.4,5). Dacă nu se justifică să se facă aici o distincție atât de clară între cele două seminții și cele zece seminții - mulți din cele zece seminții vor trece și ei prin necazul cel mare în țară - respect și punctul de vedere al lui Grant și Walvoord, printre alții. Aceștia consideră mult mai evidentă echivalarea celor două grupuri de 144.000 din Apocalipsa 7 și 14, în principal pentru că este nesatisfăcător să considerăm că acești 144.000 sunt un grup mai mic decât cei 144.000 din Apocalipsa 7 (unde Iuda și Benjamin cuprind 24.000 de persoane) și pentru că pecetea de pe frunte (Apocalipsa 7.3) poate fi legată direct de numele de pe frunte din Apocalipsa 14.1. Smith spune că, dacă Ioan ar fi vorbit aici despre un grup diferit de cel din Apocalipsa 7, ar fi inserat expresia sa des folosită „altul”, adică „alți 144.000”.

¹²¹ Relația personală a unui copil sau fiu cu Tatăl este una dintre binecuvântările deosebite ale creștinismului. Credincioșii din Vechiul Testament nu cunoșteau această relație; doar o singură dată au vorbit despre Dumnezeu ca Tată, dar atunci doar într-un sens colectiv, ca Cel care i-a făcut (Deuteronomul 32.6; Isaia 63.16; 64.8; Maleahi 2.10; compară cu Exodul 4.22; Deuteronomul 14.1; Osea 11.1). Numai atunci când Fiul este revelat, cei care L-au primit - prin moarte și înviere - ca viață a lor Îl pot numi și pe Tatăl Său Tatăl lor (Ioan 20.17; 1 Ioan 1.3; 5.11,12). Acesta este privilegiul unic al credincioșilor din perioada actuală de mântuire; credincioșii de după răpirea Bisericii vor avea o relație cu Dumnezeu și cu Hristos comparabilă cu cea a credincioșilor din Vechiul Testament. De asemenea, cei 144 000 primesc aici un mare privilegiu, comparabil cu cel al Bisericii Filadelfia (Apocalipsa 3.12), și se află în contrast puternic cu adepții fiarei, care poartă semnul ei pe mâna dreaptă și pe frunte.

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

ca Mesia. Cu toate acestea, mulți dintre ei vor cădea victime ale fiarei. Ei vor fi înviați la sfârșitul acestei perioade (vezi Apocalipsa 20.4). Aici, în versetele 1-5, ne aflăm în Împărăția păcii, unde acești credincioși înviați vor face parte dintre cei care au parte de prima înviere, pentru a domni cu Hristos timp de o mie de ani. Ei sunt sfinți glorificați, la fel ca cei 24 de bătrâni, dar în același timp diferiți de ei.

Ei cântă o cântare de laudă. Nu este aceeași cântare, ca noua cântare a bătrânilor din Apocalipsa 5. Cu manuscrise importante trebuie să citim: „Cântau *ca* o cântare nouă” (compară cu traducerea Schlachter), ceea ce poate însemna că există o diferență față de cântarea nouă a bătrânilor.¹²² Această altă cântare va fi cântată și pe pământ, ceea ce nu am auzit în Apocalipsa 5 despre cântarea nouă. Acolo va fi cântat de cei 144.000, care au fost răscumpărați de pe pământ cu sângele Domnului Isus.¹²³

Există o relație clară între sfinții cerești și credincioșii care intră în Împărăția milenară de pe pământ, deoarece aceștia au aparținut inițial aceluiași grup, și anume credincioșii din Israel,¹²⁴

---

¹²² Chiar dacă „ca” nu face parte din text, există o diferență. Nu se spune „cântarea nouă” [n.tr.: cu articol hotărât], ceea ce ar fi însemnat o trimitere înapoi la Apocalipsa 5.9. Articolul nehotărât „o” se referă la o altă cântare decât cea a bătrânilor - o cântare, care poate fi cântată și pe pământ, așa cum auzim de multe ori în Psalmi, adesea în legătură directă cu Împărăția păcii (Psalmul 33.3; 40.4; 96.1; 98.1; 144.9; 149.1; compară cu Isaia 42.10). Comentatorii, care pun accentul pe aspectele liturgice ale Apocalipsei, consideră că aici este vorba despre o cântare alternativă (antifon) între cântăreții la harfă și cei 144.000, la fel cum există între bătrâni, făpturile vii, îngeri și toate celelalte făpturi în Apocalipsa 5.9-14. Antifonul era foarte des practicat în serviciul divin creștin timpuriu și încă mai este și astăzi în bisericile de dinaintea Reformei.

¹²³ Unii comentatori îi echivalează pe cei 144.000 (pe care îi văd în cer) cu cântăreții la harfă. În opinia mea, însă, versetele 1 și 2 fac o distincție între „Muntele Sion” (adică pământul; a se vedea nota de subsol 119) și „cer”, astfel încât cei 144 000 sunt pe pământ, iar cântăreții la harfă sunt în cer. Această diferențiere continuă în versetul 3: cântăreții la harfă cântă cântecul lor de laudă în cer, iar acest cântec este învățat de cei 144.000 de pe pământ. Unii, care fac o distincție, văd îngeri în cântăreții la harfă; atunci am avea situația în care îngerii cântă celor răscumpărați cântarea mântuirii, ceea ce cu siguranță nu este evident.

¹²⁴ De altfel, nu există niciun motiv pentru care și martirii dintre națiuni nu ar putea aparține cântăreților cu harfa. În text se face referire la partea iudaică a acestor martiri înviați, care inițial formau un întreg cu supraviețuitorii rămășiței iudaice. Poate că este oportun aici să rezumăm diferitele grupuri principale de oameni din Apocalipsa 4-19:

I. Credincioșii:

(a) *cei glorificați*: cei 24 de bătrâni, adică credincioșii Vechiului Testament (cei *inviați* din Apocalipsa 19.9) și ai bisericii (*mireasa* din Apocalipsa 19.6-10; 21.9-22.5,17), care se află în cer începând cu Apocalipsa 4; *oștirea cerească* din Apocalipsa 19.14; cei din Apocalipsa 20.4;

(b) *martirii*, care vin la credință după răpirea Bisericii, care vor fi uciși și înviați și glorificați la revenirea lui Hristos:

1. *sufletele de sub altar* (Apocalipsa 6.9-11): martirii din Israel și dintre națiuni înainte de necazul cel mare;

2. *împreună-robi cu ei și frații lor* (Apocalipsa 6.11): aceiași martiri din necazul cel mare; *sfinții* care au refuzat să se închine fiarei și chipului ei (Apocalipsa 13.7,15; compară cu Apocalipsa 14.13; 20.4); cântăreții la harfă din Apocalipsa 14.2,3; învingătorii din Apocalipsa 15.2-4;

(c) *supraviețuitorii* necazului cel mare, care intră în Împărăția păcii de pe pământ cu trupurile lor muritoare:

1. cei 144.000 din Israel (Apocalipsa 7.1-8); compară *femeia* din Apocalipsa 12; cei 144.000 din Apocalipsa 14.1-5;

2. *marea mulțime* (Apocalipsa 7.9-17), care se ține cu tărie de „Evanghelia eternă” (Apocalipsa 14.6,7).

Continuare pe pagina următoare!

„Ceea ce va fi după acestea”: III. Cei șapte îngeri cu șapte trâmbițe (Apocalipsa 8.6-15.4)

care au fost primii care au ales tabăra lui Mesia și au răspândit Evanghelia Lui. Unii dintre ei vor fi uciși și sunt văzuți aici ca înviați și glorificați în cer, în timp ce alții sunt încă în viață. Sfinții cerești vor domni cu Hristos în Împărăția milenară cu trupuri glorificate, în timp ce credincioșii care au rămas în viață pe pământ vor avea parte direct de binecuvântările Împărăției; aceștia sunt aici cei 144 000. Ei vor cânta aceeași cântare a mântuirii împreună cu acești sfinți glorificați, care sunt în cer (compară cu Apocalipsa 7.10).

Cei 144.000 sunt cei „care nu s-au întinat cu femei, pentru că sunt feciori” (Apocalipsa 14.4a). Nu trebuie să înțelegem aceasta lucru în sensul real al cuvântului;¹²⁵ ne amintește mai degrabă de ceea ce se spune în 2 Corinteni 11.2 despre Biserică: ea este logodită cu un singur bărbat, pentru a fi adusă la Hristos ca o fecioară curată. Acesta este și cazul acestor credincioși; ei nu s-au întinat cu lumea. Biserica falsă este numită curvă în Apocalipsa 17, dar Biserica lui Dumnezeu este descrisă ca mireasă în Apocalipsa 19-22. Această rămășiță din Israel are, de asemenea, caracteristicile unei mirese: Israel, sau Ierusalim, va fi mireasa pământească a Împăratului.¹²⁶ Mielul va avea mireasa sa cerească: Biserica; Împăratul pământesc va avea și el o mireasă. Acești credincioși nu s-au întinat; ei nu și-au dat dragostea altcuiva, decât Lui.

„Aceștia sunt cei care urmează Mielul oriunde ar merge El” (Apocalipsa 14.4b). Aici nu este vorba despre Împărăția păcii, ci despre ceea ce i-a caracterizat în timpul marelui necaz.¹²⁷ Cei

---

(Cât de ușor majoritatea comentatorilor pun aceste cinci grupuri laolaltă într-o oală „creștină”, fără să facă nici o deosebire!)

II. Necredincioșii:

(a) *curva cea mare*, adică *Babilonul cel mare* (Apocalipsa 14.8; 16.17-21; 17 și 18): creștinătatea de formă; în esență un termen colectiv pentru:

(b) *închinătorii fiarei și ai chipului său* (Apocalipsa 14.9-11; 16.10,11).

Împărțit altfel:

(a) cei mulți, care pier în timpul judecăților (Apocalipsa 6.4,8; 8.9,11; 9.20; 16.3,9,21; 17.16);

(b) supraviețuitorii judecăților, dar care pier ca soldați la a doua venire (Apocalipsa 19.1,7,8,21)

(c) supraviețuitorii dintre ei, dar care vor fi trimiși în iad dinaintea tronului gloriei (Matei 25.31-46; compară cu Apocalipsa 14.15,16; 19,20).

¹²⁵ Totuși, unii o fac; în opinia lor, această descriere înseamnă că, în timpul teribilului necaz mare va fi necesar să se abțină de la căsătorie, deoarece o viață conjugală normală va fi imposibilă. Sau că aici se poate auzi la Ioan chiar o atitudine disprețuitoare față de căsătorie. Argumentele împotriva acestei interpretări literale sunt: (a) că în acest caz cei 144.000 ar fi atunci numai bărbați și (b) că relațiile sexuale în cadrul căsătoriei nu sunt niciodată numite în Scriptură întinare. „A se întina cu femei [adică cu care nu ești căsătorit!]” înseamnă curvie, în sens literal și spiritual („a te întina cu lumea”). Din pasaje precum Apocalipsa 9.21; 17.2; 19.2 reiese clar în ce societate s-au păstrat curați de curvie cei 144.000, în sens literal și figurat. În mod ciudat, în versetul 4 se spune literal: „... pentru că sunt fecioare”, ceea ce dă impresia că este vorba doar despre femei. Cu toate acestea, cuvântul „fecioară” se poate referi și la bărbați (compară cu 1 Corinteni 7.25,27,36).

¹²⁶ A se vedea, de exemplu, Isaia 54.1-8; 62.1-5; Osea 2.13-19; a se vedea și Psalmul 45 și Cântarea cântărilor. Caracterul virginal al lui Israel (sau: pe care Israel ar fi trebuit să-l aibă) este adesea descris cu termenul „fecioară”: Isaia 37.22; Ieremia 18.13; 31.4,21; Plângerile lui Ieremia 2.13; Amos 5.2. Când Israel cade apoi în idolatrie, este numit „curvă” (Ieremia 3.6; Osea 2.5).

¹²⁷ De aceea, Beckwith (pag. 652) traduce: „ei erau urmașii Mielului” din cauza trecutului din versetele 4a și 4c. Literal se citește: „aceștia urmașii Mielului”. Acest participiu poate fi precedat de „a fi” („aceștia sunt urmașii Mielului”, adică „aceștia urmează”), dar și de „erau”: „aceștia erau urmașii”, adică „aceștia urmau”, sau „aceștia erau urmași”. Despre ucenicia pe pământ, vezi, de exemplu, Matei 19.21; Marcu 8.34; Luca 9.59-62.

iubiți îl vor urma pe Cel Preaiubit pe drumul Său, care a suferit sub ura lui Pilat și a lui Irod; omologul său va fi prima, respectiv a doua fiară. După ce L-au urmat pe Miel în suferința Sa, ei Îl vor urma și în gloria Împărăției, atunci vor fi uniți cu El într-un mod deosebit.

În Apocalipsa 7:9-17 am văzut o mare mulțime formată din oameni din toate națiunile. Când punem aceste viziuni una lângă alta, înțelegem că credincioșii din Israel și dintre națiuni, care vor ieși cu toții din necazul cel mare, vor avea locul lor în Împărăția Milenară. Ei au rămas credincioși în timpul acestei perioade teribile și, din acest motiv, vor avea o poziție privilegiată în comparație cu cei care se vor naște în Împărăția milenară, de exemplu. Acești credincioși au fost „răscumparați dintre oameni, ca cel dintâi rod pentru Dumnezeu și pentru Miel” (Apocalipsa 14.4c): Primele roade ale mării recolte a Împărăției, formate în timpul marelui necaz.¹²⁸ Ce mărturie glorioasă le dă Scriptura: „Și în gura lor nu s-a găsit minciună; pentru că sunt fără vină” (Apocalipsa 14.5). Aceasta este o roadă prețioasă a Duhului în acești credincioși, într-o perioadă în care s-ar putea crede că singura modalitate de a ține piept asupritorului este minciuna (compară cu Țefania 3.13).

(2) Versetele 6 și 7

Circumstanțele teribile ale acestui timp sunt exprimate în special în versetele 6 și 7, unde este descrisă un fel de evanghelie „elementară”: Dumnezeu este drept și acționează față de omenire în funcție de responsabilitatea fiecărui individ în această perioadă în care Evanghelia Împărăției care va veni (compară cu Matei 24.14) cu greu va mai putea fi vestită. Acolo unde doar o mână de oameni mai cunosc Cuvântul lui Dumnezeu, cerințele lui Dumnezeu se limitează la o „mini-evanghelie”, care este numită aici „evanghelia eternă”. Ea este propovăduită de „un alt înger”,¹²⁹ care zboară în mijlocul cerului, asemenea vulturului din Apocalipsa 8.13. Acest nou

---

¹²⁸ Primii convertiți dintr-o zonă sunt numiți „primele roade” ale recoltei (Romani 16.5; 1 Corinteni 16.15). Compară cu primele roade ale aluatului de pâine (Romani 11.16; Numeri 15.18-21). Hristos înviat este cel dintâi rod al unei recolte mari (1 Corinteni 15.20,23). Credincioșii din epoca actuală sunt, de asemenea, numiți „cele dintâi roade” (2 Tes 2:13; Iacov 1.18; compară cu Romani 8.23; Evrei 12.23), și anume primele roade ale întregii mulțimi de credincioși, care au fost adunați începând de la lucrarea lui Hristos. Cei 144.000 sunt primele roade ale unei națiuni foarte mari Israel, care se va naște în timpul Împărăției milenare (compară cu Psalmul 22.31; 48.14; 78.4,6; 102.19; Isaia 65.20-23), printre care vor ocupa întotdeauna o poziție deosebită, deoarece au trecut prin necazul cel mare.

Însă, termenul „primele roade” are și sensul de ofrandă adusă lui Dumnezeu: ceva care Îi este consacrat în mod deosebit (compară cu Exodul 23.19; Leviticul 2.12,14; 23.10,11,17; în legătură cu Israel: Ieremia 2.3), iar această idee este importantă aici. Cei 144.000 sunt răscumparați dintre oameni ca un dar deosebit pentru Dumnezeu. În acest context, cuvântul „fără vină” din versetul 5 capătă o semnificație deosebită, deoarece, potrivit unor comentatori, are aici un sens ritualic: ceea ce este acceptabil ca jertfă (compară cu Evrei 9.14; 1 Petru 1.19). Datorită caracterului lor superior din punct de vedere moral (care este, desigur, un rod al răscumparării și, ca atare, se datorează lui Dumnezeu Însuși!), ei sunt o jertfă plăcută lui Dumnezeu. Compară cu privire la astfel de „sacrificii umane” Romani 12.1; 15.16; Efeseni 5.1,2; Filipeni 2.17; 2 Timotei 4.6.

¹²⁹ În versetele 6-18, expresia „un alt înger” apare de șase ori, în versetele 8 și 9 chiar cu adăugarea „al doilea”, respectiv „al treilea”. Smith (pag. 211) ajunge astfel numai în versetele 6-20 la o împărțire complet diferită în șapte: (a) apariția primului, celui de-al doilea și celui de-al treilea înger (versetele 6.8,9), (b) venirea Fiului Omului (versetul 14), (c) apariția unui al patrulea, al cincilea și al șaselea înger (versetele 15,17,18). Potrivit acestuia, Dumnezeu îi cheamă pe cei trei îngeri la firmament ca martori, deoarece orice mărturie umană pe pământ este făcută imposibilă de fiară. „Celălalt” înger din versetul 6 se referă aparent la un înger menționat anterior, dar nu neapărat. Sensul poate fi pur și simplu: un înger nou, care nu a fost menționat anterior (Mounce, pag. 272). Unele manuscrise importante omit „celălalt”, fie din greșeală, fie pentru că copiii au considerat cuvântul lipsit de sens. (Astfel, și unele manuscrise omit în versetul 8 „al doilea” sau „înger”) (Metzger).

mesager nu anunță judecăți precum vulturul, ci vești bune, și anume această evanghelie eternă, care, desigur, nu va fi răspândită de îngeri, ci de oameni; îngerul de aici nu poate fi decât un simbol vizionar pentru proclamarea evangheliei. Ea va fi proclamată celor care trăiesc pe pământ,¹³⁰ ba chiar tuturor popoarelor.

Evanghelia eternă este Evanghelia care a existat de la început, de la căderea omului în păcat în Grădina Eden, și care va exista atât timp cât va exista pământul. De la început, omul a putut avea o cunoaștere minimă a lui Dumnezeu; Romani 1.19,20 (compară și cu Apocalipsa 2.5-15) indică faptul că omul Îl cunoaște pe Dumnezeu ca și Creator și, prin urmare, ar trebui să-L onoreze ca atare. Aceasta este afirmat și aici. Într-un timp, în care nu se mai vorbește aproape deloc despre Dumnezeu și în care Cuvântul Său nu mai este vestit, această Evanghelie eternă reamintește că în cer există un Creator și Domn al tuturor lucrurilor. Dumnezeu, în bunătatea Sa, va arăta har celor care refuză să se închine idolilor în conformitate cu această Evanghelie. Aceasta ne amintește de cei trei prieteni ai lui Daniel, care au refuzat să se închine chipului lui Nebucadnețar, chiar dacă aceasta însemna pentru ei cuptorul de foc (Daniel 3). În marele Său har, Dumnezeu va cere, în această perioadă dificilă, să fie cel puțin recunoscut ca Creator. Această Evanghelie este rezumată în versetul 7 după cum urmează: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I glorie ... și închinați-vă Celui care a făcut cerul și pământul și marea și izvoarele apelor!”. În acest timp de excepție, nu va fi învinuit nimeni, că nu a auzit niciodată Evanghelia harului în Hristos, care a murit pe cruce pentru păcătoși;¹³¹ însă va fi învinuit oricine nu s-a închinat lui Dumnezeu ca Creator. El va experimenta aceasta în „ceasul judecății Lui” (Apocalipsa 14.7).

Dacă trebuie să ne gândim la un alt înger în versetul 6, în opinia mea nu este vorba atât de Apocalipsa 11.15 sau Apocalipsa 12.7, ci de Apocalipsa 8.13. „Înger” (*angelos*) înseamnă mesager; aici, după vulturul din Apocalipsa 8.13, avem „un alt mesager” care, la fel ca vulturul, zboară „în mijlocul cerului” (adică în zenit), pentru a explora pământul. Este interesant să luăm în considerare posibilitatea ca acest „alt înger” să fie același cu cel pe care l-am întâlnit deja în Apocalipsa 8.3 și Apocalipsa 10.1, și anume Hristos, care lucrează în taină în spatele scenei. Dacă aceasta este adevărat, se rezolvă și problema că acest înger proclamă el însuși Evanghelia eternă (a se vedea textul). Cu toate acestea, o obiecție la această interpretare este că acest înger din acest capitol este „doar” unul dintre cei șase îngeri menționați.

¹³⁰ Am întâlnit deja acest grup de „locuitori ai pământului” de mai multe ori în Apocalipsa (3.10; 6.10; 8.13; 11.10; 13.8,12,14; vezi și Apocalipsa 17.2,8). Aici, însă, există o expresie ceva mai puternică: „cei care *stau* pe pământ” (același cuvânt ca în versetul 14); poate pentru a indica faptul că acești oameni de aici sunt mai puțin dispuși ca niciodată să accepte orice Evanghelie. Evanghelia eternă nu este de fapt proclamată „către” ei, ci „peste” (*epi*) ei, de pe firmament, ca să spunem așa.

¹³¹ Este important să se facă distincția între diferitele „Evanghelii”: „Evanghelia gloriei fericitului Dumnezeu” (1 Timotei 1.11), respectiv „Evanghelia gloriei lui Hristos” (2 Corinteni 4.4; compară cu versetul 6) și Evanghelia mântuirii bazată pe credința în Hristos (Romani 1.16; 1 Corinteni 15.1-4; Efeseni 1.13) respectiv „Evanghelia harului lui Dumnezeu” (Faptele apostolilor 20.24) au putut fi predicate doar după lucrarea împlinită a lui Hristos și, prin urmare, nu poate fi numite o Evanghelie eternă. „Evanghelia Împărăției” (Matei 24.14) a fost propovăduită doar de Împăratul care a venit (Matei 4.23; 9.35), și de asemenea de Pavel (Faptele apostolilor 20.25) și va deveni actualitate după răpirea Bisericii, când iudeii convertiți vor continua să ducă această Evanghelie (Matei 24.14). Dar nici aceasta nu este o Evanghelie „nouă”. „Evanghelia eternă” a fost valabilă în fiecare „epocă” (economie) începând de la căderea omului în păcat (Geneza 3.15!, compară cu Faptele apostolilor 14.15), chiar dacă ea devine deosebit de relevantă atunci când se apropie „ceasul judecății Lui” (Apocalipsa 14.7) și Creatorul este pe cale să-Și instaureze dreptatea pe pământ, când toți genunchii trebuie să se plece în fața lui Hristos și El îi face pe toți să se teamă (voluntar sau cu forța) de Numele Său (compară și cu Isaia 66.19, unde este vorba despre o Evanghelie la începutul Împărăției păcii). Această veste este o „Evanghelie” (veste bună) în sensul că toți, cei care se tem cu adevărat de Creator în timpul necazului cel mare și se împotrivesc ispitei de a se închina fiarei, pot intra în Împărăția păcii.

(3) Versetul 8

În versetul 8 este menționată a treia grupă, marele Babilon. Acesta a căzut. Acesta este creștinătatea falsă, pe care o vom analiza mai în detaliu în Apocalipsa 17 și 18. Formulările acestui verset vor fi reluate în Apocalipsa 17.2 și Apocalipsa 18.2,3, astfel încât interpretarea poate aștepta până atunci. Căderea marelui Babilon este menționată aici pentru a oferi o imagine de ansamblu completă a șapte grupuri și evenimente importante din timpul necazului cel mare.¹³² Marele Babilon va fi distrus de fiara însăși la începutul necazului cel mare. Dumnezeu va permite ca judecata acestei creștinătăți fără Hristos să fie efectuată prin instrumente umane.

(4) Versetele 9-12

Cel de-al patrulea grup, care face subiectul versetelor următoare, începând cu versetul 9 - grupul celor care se închină fiarei și chipului ei și primesc semnul pe frunte și pe mână - va fi de asemenea tratat mai detaliat mai târziu (vezi Apocalipsa 16.10-16; 19.17-21). Babilonul cel mare din versetul 8 a dat tuturor națiunilor să bea vinul curviei sale, iar cei care l-au băut vor bea și vinul neamestecat¹³³ din paharul mâniei lui Dumnezeu (versetul 10). Babilonul va fi judecat de fiară (Apocalipsa 17.16). Dar din a patra scenă rezultă că fiara și cei care i se închină vor fi judecați. Națiunile, care au băut mai întâi vinul curviei Babilonului, beau acum vinul mâniei lui Dumnezeu. Fiecare idolatru va fi „chinuit cu foc și pucioasă”, adică cu chinul veșnic din iazul de foc (Apocalipsa 19.20; 20.10; 21.8), „înaintea sfinților îngeri și înaintea Mielului”¹³⁴.

---

¹³² Mai târziu vom vedea că „marele Babilon” (compară cu Daniel 4.30), ca sistem religios apostat (înainte de toate creștinătatea de nume romano-catolică; Babilon = Roma), va fi nimicim la începutul ultimei jumătăți a săptămânii-an (Apocalipsa 17), în timp ce Babilonul ca putere politică va fi nimicim abia la sfârșitul acesteia (Apocalipsa 16.19; 18). Deoarece toate evenimentele din Apocalipsa 14 se referă la perioada de după revenirea lui Hristos, la începutul Împărăției păcii, va trebui să ne gândim la Apocalipsa 18 mai degrabă decât la Apocalipsa 17 în versetul nostru (Walvoord, pag. 218).

Expresia „vinul furiei curviei ei” (compară cu Apocalipsa 18.3) este foarte neobișnuită. Se pare că este compusă din „vinul mâniei lui Dumnezeu” (Apocalipsa 14.10; 16.19; 19.15) și „vinul curviei ei” (Apocalipsa 17.2). S-ar putea citi în versetul nostru: „vinul mâniei lui Dumnezeu cauzat de curvia ei” sau „... destinat celor care au băut vinul curviei ei”. Cu toate acestea, faptul că se citește „a băut” poate fi explicat după cum urmează: deoarece Babilonul a făcut prin înșelăciune națiunile să bea vinul ei, ele vor trebui acum să bea și vinul judecății lui Dumnezeu ca pedeapsă (compară cu Ieremia 51.7).

¹³³ „neamestecat”: Dumnezeu este desăvârșit în harul Său, dar și în sfințenia și dreptatea Sa. Cei care au respins în mod constant harul desăvârșit al lui Dumnezeu vor ajunge să cunoască mânia „neamestecată” a lui Dumnezeu, în care nu mai există nici o picătură de har, care să dilueze judecata (la fel cum apa diluează vinul). Imaginile din acest pasaj provin din Vechiul Testament: pentru paharul mâniei lui Dumnezeu, vezi Psalmul 75.8 (acolo este „amestecat”, dar cu otravă); Isaia 51.17,22; Ieremia 25.15,16; Habacuc 2.16; pentru foc și pucioasă, vezi Geneza 19.24; Psalmul 11.6; Isaia 30.33; 34.8-10; Ezechiel 38.22. Este remarcabil faptul că „turnat” în acest verset însemna inițial „amestecat”, și anume, nu cu apă, ci cu mirodenii care sporesc gustul. Mai târziu, sensul s-a schimbat în „bine pregătit” și în final în „turnat”. Literalmente se spune: „vinul mâniei lui Dumnezeu, care este amestecat neamestecat [nu diluat cu apă] [anume, pentru a intensifica efectul]”.

¹³⁴ Idolatria fiarei a fost o lovitură pe fața Mielului. Ei vor fi judecați în prezența Sa și a sfinților săi îngeri - slujitorii lui Dumnezeu, care apără sfințenia Sa -, așa cum credincioșii de pe pământ au fost torturați în prezența vrăjmașilor lor. Din iad, slujitorii fiarei vor trebui să se uite la El, pe care L-au respins, și la mesagerii Săi (compară cu Luca 12.8); faptul că îi vor vedea pe cei de la care ar fi putut primi binecuvântări va spori chinul lor (compară cu Luca 16.19-31). De altfel, ideea de „spectatori” la chinul celor păcătoși este unică în Scriptură.

Și fumul chinului lor se înalță în vecii vecilor”¹³⁵ (versetele 10 și 11). Aceasta este soarta eternă a închinătorilor la fiare, „și nu vor avea nicidecum odihnă, nici zi, nici noapte”, adică în chinul veșnic.

Urmează o încurajare pentru credincioși. Aici este vorba despre „răbdarea sfinților”, o expresie pe care am găsit-o deja în Apocalipsa 13.10, dar care este tratată aici mai în detaliu. Sfinții sunt cei care „păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința în [lui] Isus”. Prin predicarea Evangheliei Împărăției, ei au învățat să creadă în Domnul Isus ca Mesia care vine și ascultă de poruncile lui Dumnezeu în așteptarea venirii lui Hristos pentru a-i elibera. Versetul este un stimulent pentru acești credincioși să persevereze, astfel încât să nu fie judecați împreună cu slujitorii fiarei. Mai bine să fii chinuit *de* fiară decât împreună *cu* ea.

(5) Versetul 13

Al cincilea grup este format din credincioșii care au murit și care sunt văzuți deja ca înviați în cer. Sfârșitul necazului lor este anunțat aici de glasul ceresc:¹³⁶ „Ferice”¹³⁷ de morții care mor în Domnul de acum încolo!” (Apocalipsa 14.13). Acest „de acum încolo” înseamnă că grupul martirilor de aici este complet ca număr, încercările lor au trecut și ei sunt fericiți, deoarece sufletele lor nu mai sunt sub altar (compară cu Apocalipsa 6.9-11), ci în fericirea cerească.¹³⁸ Martirii din Apocalipsa 6 au murit înaintea necazului cel mare; mulți alții i-au urmat în timpul necazului (Apocalipsa 13.7,15).

Aici găsim o referire indirectă la învierea care va avea loc la revenirea lui Hristos; vom vedea în Apocalipsa 20.4 că credincioșii care au murit în perioada din Apocalipsa 4-19 vor fi înviați

---

¹³⁵ Avem aici o afirmație clară cu privire la chinul veșnic al celor păcătoși (vezi și Apocalipsa 19.3; 20.10) împotriva doctrinei împăcării generale. Expresia „în vecii vecilor” (literal: „până în veșnicia veșnicilor”) este foarte puternică. Această pedeapsă este la fel de „eternă” ca Dumnezeu Însuși (Apocalipsa 4.9,10; 10.6; 15.7), ca lauda adusă lui Dumnezeu și Mielului (Apocalipsa 5.13) și ca guvernarea credincioșilor împreună cu Mielul (Apocalipsa 22.5). Această pedeapsă nu lasă niciodată loc odihnei (Apocalipsa 14.11; compară și cu versetul 13!). Cei care obiectează că aici se spune doar că fumul se ridică veșnic, dar nu și că cei răi vor fi chinuiți veșnic, ar trebui să ia în considerare faptul că acolo unde este fum este și chin, iar acolo unde este chin sunt și chinuiți. Compară cu afirmațiile clare ale lui Hristos: Matei 5.22,29,30; 10.28; 13.42,49,50; 18.8,9; 25.41,46; Marcu 9.43-48; Luca 16,23,24,28; compară cu Iuda 7.

„Urcă”, „se închină” și „primesc” din versetele 9 și 11 sunt la timpul prezent, ceea ce înseamnă durată neîntreruptă pe o perioadă lungă de timp. Așa cum închinarea la fiară nu este întreruptă de pocăință, tot așa chinul lor nu este întrerupt atunci când pocăința este prea târzie (Walvoord, pag. 219).

¹³⁶ Aceasta este a cincea oară când se aude un glas direct din cer. Urmează încă două (vezi Apocalipsa 10.4,8; 11.12; 14.2; 18.4; 21.3), astfel încât Dumnezeu îi vorbește direct lui Ioan, nu prin intermediul unui înger, cu o ocazie specială, în total de șapte ori. În versetul 13a putem presupune că glasul este același cu cel al Duhului din versetul 13b și nu un altul (contrar lui Scott, pag. 304). Dacă este așa, Îl vedem aici în mod explicit pe Duhul Sfânt în cer, ceea ce este în concordanță cu ideea că Duhul Sfânt, care locuiește etern în Biserică, este răpit împreună cu Biserica (compară cu Ioan 14.15; 1 Corinteni 3.16; 2 Tesaloniceni 2.1,7). De altfel, este extrem de rar ca Duhul Sfânt să vorbească (compară cu Apocalipsa 22.17; Faptele apostolilor 13.2; Evrei 3.7; 10.15).

¹³⁷ Aceasta este a doua dintre cele șapte beatitudini din Apocalipsă (a se vedea nota de subsol 6 de la Apocalipsa 1.1-8).

¹³⁸ Au existat multe speculații cu privire la acest „de acum încolo”. Înseamnă din momentul împlinirii viziunii? Sau din momentul în care Ioan scria? Sau din momentul morții lor? Dacă recunoaștem că avem de-a face aici cu un grup special de martiri, care au murit în timpul necazului cel mare și care au ajuns acum la sfârșitul acestuia (adică la înviere; Apocalipsa 20.4), după părerea mea nu avem nicio dificultate cu explicația.

pentru a domni cu Hristos din cer pentru o mie de ani. „Da, spune Duhul, ca să se odihnească de ostenele lor, pentru că lucrările lor îi urmează”. Dumnezeu Își va aminti de faptele lor; niciuna dintre ele nu va fi uitată. Acești martiri înviați vor fi răsplătiți pentru faptele lor în Împărăția păcii; ceea ce „urmează” acestor fapte aici este răsplata pe care Domnul le-o dă.

(6) *Versetele 14-16*

Ultimele două scene sunt, de asemenea, în legătură cu revenirea Domnului Isus, dar, în ordinea cronologică a Apocalipsei, aceasta vor avea loc abia în Apocalipsa 19.11-16. Aceste scene sunt descrise aici doar pentru a contura o imagine completă. În versetele 14-20 este vorba despre o recoltă dublă: o recoltă de cereale și o recoltă de struguri. În primul rând, Domnul Isus, pentru a cita Matei 13.24-30,36-43 (compară și cu Matei 9.37,38; Ioan 4.35-38), va separa grâul de neghină la întoarcerea Sa; El va aduce grâul în hambarul Său, iar neghina va fi distrusă prin judecată. Revenirea lui Hristos este descrisă oarecum vag aici. Ioan vede „un nor alb, și pe nor stând Unul asemenea Fiului Omului”¹³⁹ (versetul 14) (noi putem traduce și: „ca unui fiu de om”). Norul alb ne amintește de stâlpul de nor din Vechiul Testament, simbol al prezenței lui Dumnezeu pe pământ, aici în legătură cu Hristos care coboară. Aici este un „nor alb” în contrast cu „norul întunecat” din Exodul 19.9 (compară cu Apocalipsa 24.15-18; Luca 9.34,35; Faptele apostolilor 1.90-11).

„Pe capul Său o cunună de aur” (semn al demnității împărătești) „și în mâna Sa o seceră ascuțită”; nu o sabie, care vorbește despre nimicire, ci o seceră, pentru recoltarea pământului, pentru a culege roadele bune și a distruge pe cele rele.

„Și un alt înger a ieșit din templu”, din prezența sfântă a lui Dumnezeu (compară cu versetul 17; Apocalipsa 11.19), „strigând cu glas tare Celui care stătea pe tron” Fiului Omului că a venit momentul să vină pe pământ și să secere: „Trimite secera Ta și seceră, ... pentru că s-a uscat secerișul”¹⁴⁰ (Apocalipsa 14.15). A sosit momentul să-i despartă pe cei neevlavioși de cei credincioși cu secera, unealta folosită la recoltare. „Și Cel care stătea pe nor Și-a pus secera pe pământ, și pământul a fost secerat.”¹⁴¹

---

¹³⁹ Aceeași expresie ca în Apocalipsa 1.13: Cel care stă acolo ca Judecător între sfeșnice (bisericele) este aici Judecătorul întregului pământ. Formulările (nor - Fiu al Omului) se referă în mod clar la Daniel 7.13 și sunt citate și de Hristos Însuși (Matei 24.30; 26.64 și pasajele paralele corespunzătoare), în afară de Apocalipsa (versetul nostru și Apocalipsa 1.7,13). Ele arată clar că în Daniel 7.13 este vorba în mod indubitabil de *revenirea* lui Hristos, ceea ce are consecințe importante pentru exegeza din Daniel 7 și, prin urmare, și a Apocalipsei: (a) istoria celor patru imperii mondiale se *încheie* doar la a doua revenire, și anume cu distrugerea Imperiului Roman, și (b) restaurarea lui Israel („sfinții Celui Preaînalt”) și Împărăția mesianică a păcii *încep* abia la a doua venire. Titlul „Fiul Omului” este folosit de multe ori în legătură cu suferințele lui Hristos și cu gloria Sa viitoare, de asemenea cu Israel și popoarele, dar niciodată în legătură cu Biserica ca trup al lui Hristos.

¹⁴⁰ Nu „coapte”, ci chiar „mai mult decât coapte” (literal: „ofilite”, deoarece aceasta se întâmplă cu o recoltă necolectată într-un climat cald și uscat) ca urmare a îndelungii răbdări a lui Dumnezeu. Dar acum nu mai există o limită de timp (Apocalipsa 10.6), deoarece „ceasul” (compară cu versetele 7 și 15) a sosit. Smith și Walvoord subliniază că cuvântul „uscat” are o conotație negativă (compară cu Apocalipsa 16.12; Isaia 40.24; Amos 4.7; Matei 21.19,20; Marcu 3.1,3; 11.20; Luca 8.6; Ioan 15.6) și aici înseamnă ceva de genul „putred”, ca semn al stării morale a lumii. De asemenea, ei resping ideea că această „recoltă” se referă în primul rând la strângerea grâului bun și nu la judecata celor păcătoși, ca în cazul recoltei de struguri (a se vedea textul). Alții, însă, susțin această interpretare (Alford, Scott, Caird, Swete, Greijdanus).

¹⁴¹ Faptul că aici un înger aparent Îi poruncește Fiului Omului a fost folosit de unii (Glasson, Kiddle, Beasley-Murray) pentru a argumenta că acel Unul, care este „asemenea Fiului Omului” nu este aici Fiul Omului Însuși.

Versetele 14-20 (prezentare generală)

În aceste ultime două scene vedem două tipuri diferite de judecăți: mai întâi recoltarea grâului și apoi recoltarea strugurilor de viță de vie. În Scriptură, recolta de grâu vorbește în general despre separarea binelui de rău (compară cu Matei 3.12; 13.30,41-43). Recolta strugurilor, pe de altă parte, reprezintă o judecată în care nu se face nicio diferențiere (compară cu Apocalipsa 19.15; Isaia 63.2,3; Ieremia 25.30,31; Plângerile lui Ieremia 1.15). Strugurii sunt aruncați cu toții în „teasca cel mare al mâniei lui Dumnezeu” (Apocalipsa 14.19), o imagine vie a nimicirii totale. Ceea ce rămâne din struguri, sucul, este numit aici și „sânge”. Și profetul Ioel folosește aceeași imagine dublă a recoltei de grâu și de struguri (Ioel 3.13); pe de o parte: „Puneți secera, pentru că secerișul este copt”, iar pe de altă parte: „Veniți, coborâți, pentru că teasca este plină; tocitoarele se revarsă”. Această judecată se referă la popoarele care se vor aduna în țară (Ioel 3,11,12). Domnul Isus va secera grâu; dar este remarcabil faptul că în pasajul nostru nu se menționează o separare între bine și rău. Ca și în Joe 3, ar putea fi vorba aici doar de o judecată asupra răului. Acesta este în orice caz așa în cea de-a șaptea scenă, călcarea teascului.

(7) Versetele 17-20

Mai întâi vedem un nou înger care, la fel ca precedentul, a ieșit din cer și, la fel ca Fiul Omului, avea o seceră ascuțită (Apocalipsa 14.17). „Și un alt înger a ieșit din altar, având autoritate asupra focului” (Apocalipsa 14.18). Acesta este locul unde sunt aduse jertfele, ca o imagine a adevăratei jertfe a Domnului Isus. Această jertfă nu aduce doar răscumpărarea pentru cei care Îl acceptă, ci și judecata pentru cei care resping lucrarea Sa de răscumpărare. Prin urmare, altarul este și punctul de plecare pentru judecăți (compară cu Apocalipsa 6.9-11; 8.3-5). Îngerul de foc vine din altar și îl cheamă cu glas tare pe cel care are seceră ascuțită (Apocalipsa 14.17) și îi spune: „Trimite seceră ta cea ascuțită”, nu pentru a separa binele de rău, ci: „culege ciorchinii din via pământului, pentru că strugurii ei sunt copti. Și îngerul¹⁴² și-a pus seceră pe pământ și a cules via pământului și a aruncat ciorchinii în teasca cel mare¹⁴³ al mâniei lui Dumnezeu” (Apocalipsa 14.18,19).

Vița de vie reprezintă o mărturie a lui Dumnezeu, de la care El poate aștepta rod. Israelul a fost o astfel de viță (vezi, de exemplu, Psalmul 80.8-11; Ieremia 2.21; Ezechiel 17.5-8; Osea 10.1; 14.8; compară cu Ezechiel 15, unde Ierusalimul este o viță și Isaia 5.1-7; Matei 21.33-46, unde este vorba despre o vie). Dumnezeu nu a primit niciun rod de la ea. Însă, Domnul Isus a venit ca o viță adevărată și i-a unit pe ai Săi cu Sine ca mlădițe ale viței. Dar sunt unii care nu sunt cu adevărat legați de viță și ei vor fi judecați (Ioan 15.1-6). Creștinătatea este noua mărturie, de

---

Dar, în primul rând, paralela cu Apocalipsa 1.13 și Daniel 7.13, unde găsim aceeași expresie „vagă”, exclude în mod clar aceasta; în al doilea rând, nu trebuie să fie o poruncă strictă, ci un anunț; și în al treilea rând, Îl vedem aici pe Hristos în caracterul Său de om (compară cu Ioan 5.27), care primește aici comunicarea din Templu (adică din prezența lui Dumnezeu) prin intermediul unui înger, că a venit timpul lui Dumnezeu. De asemenea, îngerii efectuează efectiv recoltarea grâului (Matei 13.30,41-43; compară cu Apocalipsa 3.12; 24.31).

¹⁴² Este remarcabil faptul că grâu (înțeles ca adunarea celor buni; a se vedea nota de subsol 135) este secerat de Însuși Fiul Omului, în timp ce culesul strugurilor (judecata celor răi) este efectuat de un înger (Greiđdanus, pag. 225). De altfel, în Apocalipsa 19.15, Hristos Însuși este cel care calcă teasca.

¹⁴³ „Teasc” (în greacă *lenos*) este de genul feminin, dar „mare” este aici la masculin (*ten lenon ... ton megan*), poate pentru că *lenos* este uneori și de genul masculin, sau pentru că Ioan vrea să se refere aici (deși într-un mod gramatical) la masculinul *tou thumou* („al mâniei”): astfel, aproximativ: „marele teasc, care reprezintă marea mânie a lui Dumnezeu”.

la care Dumnezeu putea aștepta roade, și ce altceva a cules El, la fel ca în cazul lui Israel, decât struguri sălbatici (Isaia 5.4)? Fie că este vorba de mărturia creștină (falsă) sau de cea iudaică, Hristos va pune capăt ambelor prin judecată. Strugurii vor fi aruncați în teascul mâniei lui Dumnezeu și călcați în picioare. Nimic nu va rămâne din mărturiile false după judecată.

Însă, acest „cules al viei” va avea loc în primul rând în Israel. Putem deduce aceasta din expresia „afară din cetate”, deoarece aceasta nu se poate referi decât la Ierusalim în acest context. „Și a ieșit sânge până la zăbalele cailor, pe o mie șase sute de stadii”. Acestea sunt două afirmații despre severitatea și amploarea judecăților. Sângele condamnaților se ridică până la frâiele cailor și se întinde pe 1600 de stadii, ceea ce corespunde la aproximativ 300 de kilometri, cu alte cuvinte pe toată lungimea țării, de la Dan la Beer-Șeba.¹⁴⁴ Judecata este destinată poporului păcătos, necredincios, și astfel tabloul din Apocalipsa 14 este încheiat. În versetele 1-5 am văzut pe credincioșii supraviețuitori din Israel, iar aici găsim pe iudeii necredincioși, neevlavioși, care trebuie judecați. La fel ne-am oprit, pe de o parte, și la credincioșii dintre popoare (versetele 6 și 7), iar pe de altă parte, asupra celor neevlavioși din aceleași popoare, care se închină chipului primei fiare, și asupra marelui Babilon, creștinătatea falsă (versetele 8-11). Prezentarea generală a necazului cel mare și a diferitelor grupuri care au legătură cu aceasta este acum completă și Duhul Sfânt poate continua acum cu descrierea judecăților de pe pământ.

3. AL TREILEA SEMN:

Învingătorii (Apocalipsa 15.1-4)

În Apocalipsa 15 apare „în cer un alt semn mare și minunat: șapte îngeri, având șapte plăgi¹⁴⁵, cele din urmă; pentru că în ele este împlinită [s-a sfârșit] mânia lui Dumnezeu” (Apocalipsa 15.1). În Apocalipsa 11.15 a sunat cea de-a șaptea trâmbiță, însoțită de glasuri puternice, dar acesta nu a fost sfârșitul; s-a întâmplat doar pentru a anunța aceste teribile „ultime plăgi”. Din punct de vedere cronologic, cea de-a șaptea trâmbiță nu însemna încă că Împărăția păcii începuse, în ciuda anunțului din Apocalipsa 11.15-18. În acel moment, mânia lui Dumnezeu nu era încă completă; cea de-a șaptea trâmbiță indică cele șapte potire, cele șapte plăgi, cu care se va împlini [sfârși] mânia lui Dumnezeu. Această „mânie a lui Dumnezeu” precedă direct „mânia Mielului”. Conform cu Apocalipsa 6,16,17, oamenii gândeau că mânia Mielului a venit deja, dar ea va deveni publică doar atunci când Mielul Însuși va veni din cer (Apocalipsa 19.11). Până în acel moment, este vorba mereu de mânia lui Dumnezeu, așa cum se manifestă ea în necazul cel mare.

---

¹⁴⁴ Alford (pag. 693) este de părere, că acest lucru nu este adevărat deoarece țara are doar 260 de kilometri lungime de la nord la sud. Dar asta depinde de modul de măsurare; Smith măsoară de la punctul nordic până la Boțra (compară cu Isaia 34.6; 63.1). Conform *Itinerarium-ului* lui Antonius, Palestina măsoară 1664 de stadii de la Tir la El-Ariș. De asemenea, este posibil să ne gândim la cele 1600 de stadii ca la o rază de aproximativ 300 de kilometri în jurul Ierusalimului, ca o indicație aproximativă a zonei profetice din zile din urmă (Walvoord). Ne putem gândi și la o semnificație simbolică: 1600 este pătratul lui 40, numărul testării umane și al pedepsei corespunzătoare (compară cu Numeri 14.33; Deuteronomul 25.3); sau: $1600 = 4 \times 4 \times 100$, unde 4 este numărul pământului (patru margini, patru direcții ale vântului). Numărul 1600 se referă atunci la întreaga omenire.

¹⁴⁵ Părintele bisericii Victorinus (a se vedea partea A, capitolul 6.5) a pus aceste șapte plăgi în legătură cu Leviticul 26.21: „Și dacă ... nu veți voi să ascultați de Mine, voi aduce înșeptit plăgi [sau: vă voi ciuma] asupra voastră, potrivit cu păcatele voastre” (a se vedea și versetul 24).

Judecățile celor șapte peceți erau încă vagi și indirecte, dar aici ele au devenit atât de violente, încât oamenii nu pot să nu vadă mâna directă a lui Dumnezeu în cele șapte potire. Aceasta explică și de ce Dumnezeu este atât de blasfemiat la al patrulea și al cincilea potir (Apocalipsa 16.9,11). Acolo găsim cele mai teribile judecăți din întreaga Apocalipsă, și prin acesta mânia lui Dumnezeu va fi finalizată. În Apocalipsa 16.17, la al șaptelea potir, citim efectiv: „S-a făcut [sfârșit]!” Apocalipsa 17-19.10 formează o nouă intercalare, dar imediat după aceea, în Apocalipsa 19.11, găsim venirea Mielului în ordinea cronologică a Apocalipsei și mânia Mielului asociată cu aceasta.

Înainte de a începe aceste ultime judecăți, Duhul Sfânt intercalează o scurtă pauză, pentru a ne arăta un grup de oameni pe care i-am putut vedea înainte. Înainte de marile judecăți, vedem adesea în Apocalipsa grija deosebită a lui Dumnezeu pentru rămășița credincioasă. Cele șapte plăgi sunt menționate într-adevăr în versetul 1, dar descrierea lor urmează abia în versetul 5. Mai întâi, Duhul Sfânt ne prezintă „învingătorii”, despre care citim următoarele în versetul 2: „Și am văzut ca o mare de sticlă amestecată cu foc, și pe învingătorii ... stând pe marea de sticlă”. În Apocalipsa 4.6 am văzut, de asemenea, o mare de sticlă și acolo ne-am referit deja la ligheanul de aramă, care este de asemenea numit „mare”, și că el se afla în fața Templului, unde se spălau preoții.¹⁴⁶ Aici apa este transformată în sticlă, deoarece curățirea a devenit inutilă. Focul se referă la judecata, la care se pare că sfinții au rezistat aici.

Pe această „mare” stau învingătorii, adică cei care au suferit martiriul și au ajuns la înviere pe această „cale” (compară cu formularea din Filipeni 3.10,11). Domnul Isus l-a învins pe satan în același mod. Ceea ce părea o înfrângere (compară cu 2 Corinteni 13.4), era în realitate o victorie (Evrei 2.14). Partea cerească a învingătorilor din Împărăție va fi mult mai prețioasă decât cea a supușilor săi pământești, pentru că ei au refuzat să se închine chipului fiarei și au trebuit să plătească pentru aceasta cu viața lor. Așadar, îi cunoaștem deja pe acești învingători: ei sunt sfinții cerești (din Israel și dintre popoare), care au murit în timpul necazului cel mare și despre care am citit în Apocalipsa 14.13: „Ferice de morții care mor în Domnul de acum încolo!”. Cronologic, învierea lor va avea loc abia în Apocalipsa 20.4. Marea de sticlă este amestecată aici cu focul încercării, ca și cum i-ar asigura că nimic nu li se poate întâmpla acum.

„Am văzut ... pe învingătorii fiarei și ai chipului ei și ai numărului numelui ei stând pe marea de sticlă, având harfe ale lui Dumnezeu”¹⁴⁷ (Apocalipsa 15.2). În Apocalipsa este vorba despre trei grupuri de cântăreți cu harfa; toate acestea sunt grupuri de sfinți cerești. Găsim primul grup în Apocalipsa 5.8: credincioșii Vechiului Testament și cei din Biserică, care cântă cântarea cea nouă cu acompaniament de harfă. Găsim al doilea grup în Apocalipsa 14.2: sfinții înviați din Israel, la începutul Împărăției păcii, care cântă o cântare nouă (sau: ca o cântare nouă). Al treilea grup îl găsim în Apocalipsa 15.2: ei sunt toți credincioșii din perioada Apocalipsa 4-19, nu numai din Israel, ci și dintre popoare, care au murit ca martiri și care vor lua parte la prima înviere ca învingători. Ei au, de asemenea, harfe și pot cânta cântece de răscumpărare în armonie desăvârșită.

---

¹⁴⁶ Mulți comentatori consideră că simbolistica de aici indică o mare în adevăratul sens al cuvântului, un fel de „Marea Roșie cerească” (Kiddle), prin care au trecut în siguranță învingătorii care au scăpat de fiară (compară cu Faraon), în timp ce marea este pe cale să-i înghită pe vrăjmașii lor; de aici poate referirea la judecata lui Dumnezeu. Se poate traduce și prin: „stând la marea de sticlă”, așa cum stătea Israel pe celălalt mal al Mării Roșii în Exodul 15.

¹⁴⁷ Sunt harfe „ale lui Dumnezeu”, pentru că Dumnezeu li le-a dat și pentru că sunt destinate slujirii Sale, pentru ca El să fie glorificat cu ele.

Toate aceste grupuri diferite de cântăreți cu harfa cântă cântece ale răscumpărării. Ultimul grup cântă „cântarea lui Moise, robul lui Dumnezeu, și cântarea Mielului” (Apocalipsa 15.3). Cât de frumos este să vezi că prima cântare din Biblie este cea a lui Moise (Exodul 15)¹⁴⁸ și că ultima cântare, menționată în ea, provine tot de la Moise. În esență, este aceeași cântare a răscumpărării, care se potrivește atât de bine aici, deoarece este cântată de oameni care au trecut prin moarte, precum poporul care l-a urmat pe Moise prin moarte, ca să spunem așa (compară cu 1 Corinteni 10.1,2), și care au fost astfel salvați de sub puterea lui Faraon, o imagine a lui satan.

Însă, ei nu cântă doar cântarea lui Moise. Ei au aici înapoia lor întreaga istorie a mântuirii și au învățat acum o cântare nouă: cântarea Mielului. Nu era mielul mijlocul prin care au fost răscumparați copiii lui Israel (Exodul 12) și prin care sunt răscumparați și toți credincioșii? Ei cântă aceste două cântări și spun: „Mari și minunate sunt lucrările Tale, Doamne, Dumnezeule Atotputernic!” Psalmul 103.7 ne învață: „El a făcut cunoscute căile Sale lui Moise, faptele Sale fiilor lui Israel”. Pentru a cunoaște cu adevărat căile și faptele lui Dumnezeu, trebuie să avem înțelegerea spirituală a acestor sfinți cerești. Ei știu (împreună cu Moise) care sunt căile lui Dumnezeu: „Drepte și adevărate sunt căile Tale, Împărate al națiunilor! Cine nu se va teme [de Tine], Doamne, și nu va glorifica Numele Tău? pentru că numai Tu ești sfânt” (Apocalipsa 15.3,4). Ei chiar au o înțelegere asupra lucrurilor care vor avea loc în Împărăția păcii: „Toate națiunile vor veni și se vor închina înaintea Ta; pentru că faptele Tale drepte au fost arătate” (Apocalipsa 14.4)¹⁴⁹.

Tradus din: *Das Buch der Offenbarung, „III. Die sieben Engel mit den sieben Posaunen; Dritter Exkurs; Vierter Exkurs; Unterexkurs”*, pag. 265-388,
Editura CLV, ediția 1995.

---

¹⁴⁸ Beckwith, Smith și Walvoord, printre alții, consideră că cântarea din Deuteronomul 32 poate fi numită mai bine „cântarea lui Moise” (vezi Deuteronomul 31.22,30; 32.44) și că, de asemenea, se potrivește mai bine cu Apocalipsa 15. Alții însă (de exemplu Caird, Johnson, Mounce) se gândesc la Exodul 15 datorită paralelismelor (compară de exemplu versetul 4 cu Exodul 15.11) și pentru că întregul capitol din Apocalipsa 15 este orientat spre Exodul 15 (vezi în special plăgile, ligheanul de aramă [sau Marea Roșie; vezi nota 146], cortul din pustiu, mărturia, stâlpul de nor). Cântarea din Exodul 15 era cântată în sinagoga timpurie în fiecare sabat, în cadrul slujbei de după-amiază, pentru a sărbători domnia suverană a lui Dumnezeu asupra universului, unde răscumpărarea din Egipt îi amintește iudeului: „Așa cum răscumpărarea din Egipt cu plăgile divine de judecată asupra vrăjmașilor lui Israel a devenit pentru iudeu un prevestitor al domniei drepte a lui Dumnezeu asupra lumii, așa aduc judecățile finale ale lui Dumnezeu și răscumpărarea urmașilor Mielului cântări exaltante de laudă la adresa lui Dumnezeu printre biruitorii asupra fiarei datorită faptelor Sale drepte din istorie” (Johnson, pag. 546,547).

¹⁴⁹ Deoarece „învingătorii” sunt credincioși care au înviat din morți, este, de asemenea, interesant faptul că, potrivit tradiției iudaice, Exodul 15 conține doctrina învierii (compară cu Ioan 16.33 cu privire la legătura dintre biruință și înviere); Exodul 15 și-a găsit, de asemenea, de timpuriu un loc în liturghia pascală a bisericii.

Și versetele noastre au, de asemenea, forma unui imn poetic: versetul 3b este un bun exemplu de paralelism sinonimic, în timp ce versetul 4 pune o întrebare retorică, urmată de trei răspunsuri, fiecare începând cu grecescul *hoti* (căci, deoarece). Aproape fiecare vers din acest imn este preluat din Psalmi și Profeți (vezi Psalmul 92.5; 111.2; 139.14; Amos 4.13 LXX; Deuteronomul 32.4; Psalmul 86.9; Maleahi 1.11; Psalmul 145.17; 98.2). Vezi și Filipeni 2.9-11.